

**Republika Hrvatska
Županijski sud u Splitu
Centar sudske prakse**

i

Odjel za praćenje i proučavanje sudske prakse

**ZBIRKA SENTENCI
s nomenklaturom prava**

1/2019

Sadržaj

<i>Abecedno zakonsko kazalo</i>	<i>I-XII</i>
<i>Sentence</i>	7
0 > Stvarno pravo	7
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Subjekti i objekti prava vlasništva > Objekti prava vlasništva > Nepokretne stvari.....	7
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Subjekti i objekti prava vlasništva > Pravo vlasništva > Objekti prava vlasništva > Javna dobra u javnoj uporabi (članak 35/5 ZV) > Upis općeg dobra i javnog dobra u zemljišnu knjigu	9
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Oblici prava vlasništva > Suvlasništvo > Zaštita suvlasništva > Predaja u posjed	11
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Oblici prava vlasništva > Vlasništvo posebnog dijela zgrade (etažno vlasništvo) > Uspostava vlasništva posebnog dijela zgrade > Upis.....	12
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Stjecanje prava vlasništva > Originarno stjecanje prava vlasništva > Dosjelost > Stjecanje prava vlasništva dosjedanjem na nepokretnoj stvari > Pretpostavka	14
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Stjecanje prava vlasništva > Originarno stjecanje prava vlasništva > Dosjelost > Stjecanje prava vlasništva dosjedanjem na nepokretnoj stvari > Vrijeme dosjedanja	15
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Zaštita prava vlasništva > Tužbe za povrat stvari > Prava vlasnička tužba (rei vindicatio) > Položaj nesavjesnog posjednika > Naknada za upotrebu i korištenje	17
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Uknjižba > Tabularna isprava.....	19
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Uknjižba > Tabularna isprava > Sadržaj	20
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Uknjižba > Tabularna isprava > Knjižni prednik	21
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba.....	22
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba > Ostale	23
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Predmet upisa > Upis hipoteke	25
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba.....	26
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Postupak u zemljišnoknjižnim stvarima > Provedba upisa	27

Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Osnivanje, obnavljanje, dopunjavanje i preoblikovanje zemljišne knjige > Pojedinačni ispravni postupak	28
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Osnivanje, obnavljanje, dopunjavanje i preoblikovanje zemljišne knjige > Pojedinačni ispravni postupak	30
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Osnivanje, obnavljanje, dopunjavanje i preoblikovanje zemljišne knjige > Pojedinačni ispravni postupak	30
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Osnivanje, obnavljanje, dopunjavanje i preoblikovanje zemljišne knjige > Povezivanje zemljišne knjige i knjige položenih ugovora	31
Stvarno pravo > Ostalo > Društveno vlasništvo > Pretvorba, privatizacija	32
1 > Obvezno pravo	33
Obvezno pravo > Vrste obveza > Novčane obveze > Zatezne kamate ..	33
Obvezno pravo > Prestanak obveza > Prestanak ispunjenjem	34
Obvezno pravo > Ugovori > Ugovori o prijenosu stvari i prava > Ugovor o kupoprodaji > Sastojci ugovora o kupoprodaji > Cijena > Kad je cijena određena	35
Obvezno pravo > Ugovori > Ugovori o prijenosu stvari i prava > Ugovor o doživotnom uzdržavanju	36
Obvezno pravo > Ugovori > Ugovori > Ostali ugovori > Ugovor o stipendiranju, specijalizaciji i stručnom usavršavanju	37
Obvezno pravo > Ugovori > Ugovor o osiguranju > Obvezno osiguranje > Osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete trećim osobama > Osigurana osoba > Gubitak prava	38
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Pretpostavke odgovornosti > Šteta > Neimovinska šteta	39
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje > Popravljanje imovinske i neimovinske štete > Ostale izvanugovorne obveze > Stjecanje bez osnove > Opseg vraćanja > Zatezna kamata	40
2 > Trgovačko pravo	41
Trgovačko pravo, ugovori i pravo društva, nepošteno tržišno natjecanje, zaštita potrošača > Društva > Javno trgovačko društvo > Likvidacija > Likvidatori > Poslovi likvidatora	41
4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo	43

Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Odnosi roditelja i djece > Prava i dužnosti u odnosima roditelja i djece > Način na koji se roditelji skrbe o djetetu > Nadležnost suda > S kojim će roditeljem dijete živjeti	43
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Odnosi roditelja i djece > Prava i dužnosti u odnosima roditelja i djece > Mirovanje roditeljske skrbi, smrti roditelja i prestanak roditeljske skrbi	44
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Uzdržavanje > Uzdržavanje djece, roditelja i drugih srodnika > Uzdržavanje unučadi	44
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Uzdržavanje > Određivanje uzdržavanja > Promjena iznosa ili načina uzdržavanja te prestanak uzdržavanja	45
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Općenito > Postupci pred sudom uređeni obiteljskim zakonom	46
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Općenito > Podredna primjena drugih postupovnih pravila.....	47
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Obavezno savjetovanje i obiteljska medijacija.....	48
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Posebni parnični postupci > Postupak u bračnim sporovima > Pravni položaj nasljednika umrlog bračnog druga	49
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Posebni parnični postupci > Postupak radi utvrđivanja ili osporavanja majčinstva ili očinstva	50
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Posebni izvanparnični postupci > Postupak za lišenje i vraćanje poslovne sposobnosti.....	51
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Posebni izvanparnični postupci > Postupak za lišenje i vraćanje poslovne sposobnosti.....	52
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Nasljeđivanje na temelju oporuke > Oblici oporuke > Privatne oporuke > Vlastoručna oporuka	53
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Prelazak ostavine na nasljednike > Odricanje od nasljedstva > Zastara prava zahtijevati ostavinu	54
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Postupak u nasljednim stvarima > Postupak za ostavinsku raspravu > Ostavinska rasprava > Određivanje prekida > Trajanje prekida postupka	55

Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Postupak u nasljednim stvarima > Postupak za ostavinsku raspravu > Učinak pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju i zapisu 56

5 > Radno pravo 57

Radno pravo > Ugovor o radu > Sklapanje ugovora o radu > Podjela ugovora o radu > S obzirom na trajanje > Ugovor o radu na određeno vrijeme > Kad postaje ugovor o radu na neodređeno vrijeme 57

Radno pravo > Plaće > Naknada plaće >

Naknade po drugim osnovama..... 59

Radno pravo > Ugovaranje uvjeta rada > Rješavanje kolektivnih radnih sporova > Štrajk i isključenje s rada 61

7 > Kazнено pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji 63

Kazнено pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazнено pravo i kazneni postupak > Kazнено pravo > Kazнено djelo > Općenito > Način počinjenja kaznenog djela > Beznačajno djelo 63

Kazнено pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazнено pravo i kazneni postupak > Kazнено pravo > Kazne i kažnjavanje > Odmjeravanje kazne 64

Kazнено pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazнено pravo i kazneni postupak > Kazнено pravo > Posebni dio kaznenog prava > Kaznena djela protiv zdravlja ljudi..... 64

Kazнено pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazнено pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Općenito > Uvodne odredbe > Nezakoniti dokazi..... 65

Kazнено pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazнено pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Općenito > Postupak po pravnim lijekovima > Redoviti pravni lijekovi > Osnove zbog kojih se presuda može pobijati > Bitne povrede odredaba kaznenog postupka > Apsolutno bitne povrede..... 66

Kazнено pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazнено pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Općenito > Postupak po pravnim lijekovima > Redoviti pravni lijekovi > Osnove zbog kojih se presuda može pobijati > Bitne povrede odredaba kaznenog postupka > Apsolutno bitne povrede..... 67

Kazнено pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazнено pravo i kazneni postupak > Kazneni

postupak > Općenito > Postupak po pravnim lijekovima > Redoviti pravni lijekovi > Osnove zbog kojih se presuda može pobijati > Bitne povrede odredaba kaznenog postupka > Apsolutno bitne povrede.....	68
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Općenito > Postupak po pravnim lijekovima > Redoviti pravni lijekovi > Osnove zbog kojih se presuda može pobijati > Bitne povrede odredaba kaznenog postupka > Relativno bitne povrede.....	68
8 > Građansko procesno pravo	69
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Sudovi > Nadležnost sudova > Nadležnost u sporovima s međunarodnim elementom (međunarodna nadležnost) > Izričite odredbe o međunarodnoj nadležnosti	69
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Sudovi > Nadležnost sudova > Stvarna nadležnost > Stvarna nadležnost općinskih sudova	70
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnične radnje > Parnične radnje suda > Dostavljanje.....	71
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba > Preinaka tužbe.....	72
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba > Preinaka tužbe.....	73
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba > Litispendencija (postojanje parnice).....	74
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba > Litispendencija (postojanje parnice) > Nedopustivost nove parnice među istim strankama u pogledu istog zahtjeva.....	75
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba > Postupak prije podnošenja tužbe kad je stranka u postupku Republika Hrvatska.....	76
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Sudjelovanje trećih osoba u parnici > Sudjelovanje umješaka.....	76
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Prekid, zastoj, obustava i mirovanje postupka > Prekid postupka > Po odluci suda.....	78

Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Dokazi i izvođenje dokaza > Teret dokazivanja	78
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Pripremanje glavne rasprave > Prethodno ispitivanje tužbe	79
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Presuda > Vrste presuda > nekontradiktorne presude > Presuda bez održavanja ročišta.....	81
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak po pravnim lijekovima > Redovni pravni lijekovi > Žalba protiv presude > Rok za žalbu	82
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Posebni postupci > Postupak u parnicama iz radnih odnosa > Primjena ostalih odredaba parničnog postupka	82
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Posebni postupci > Postupak u sporovima male vrijednosti	84
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Posebni postupci > Postupak u sporovima male vrijednosti	84
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Posebni postupci > Arbitraža (izbrano suđenje) > Općenito > Arbitrabilnost.....	85
Građansko procesno pravo > Izvanparnični postupak > Općenito > Troškovi	87
Građansko procesno pravo > Izvanparnični postupak > Pojedini izvanparnični postupci > Pojedini izvanparnični postupci > Priznanje i ovrha stranih sudskih odluka > Priznanje i ovrha stranih sudskih odluka prema međunarodnim ugovorima.....	88
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Prekid postupka	90
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Troškovi postupka	91
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Troškovi postupka	92
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Troškovi postupka	94
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Troškovi postupka > Nastali i predvidivi troškovi.....	95

Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Primjena odredaba drugih zakona.....	95
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Primjena odredaba drugih zakona.....	97
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Ovršna i vjerodostojna isprava > Ovršna isprava > Vrste > Podobnost ovršne isprave za ovrhu.....	98
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Ovršna i vjerodostojna isprava > Prijenos tražbine ili obveza	99
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrhe > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Prijedlog za ovrhu > Nadležnost	100
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Prijedlog za ovrhu > Nadležnost > Mjesna.....	101
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Rješenje > Kojim se prijedlog za ovrhu odbacuje	103
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Rješenje > Kojim se prijedlog za ovrhu odbacuje	104
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Rješenje > Kojim se prijedlog za ovrhu odbacuje	104
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Prigovor treće osobe > Postupanje po prigovoru > Kad se ne može tražiti da se ovrha proglasi nedopuštenom	105
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Odgoda ovrhe > Na prijedlog ovršenika > Ostalo	107
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Obustava ovrhe.....	108
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Dovršetak ovrhe.....	109

Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na nekretnini > Općenito > Dokaz o vlasništvu i pravu građenja	111
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na nekretnini > Ovršne radnje > Prodaja nekretnine > Putem financijske agencije > Elektronička javna dražba	112
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi ostvarenja nenovčane tražbine > Ovrha diobom stvari > Troškovi postupka	113
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Osiguranje > Osiguranje prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini > Pretpostavke zasnivanja	113
Građansko procesno pravo > Stečajni postupak > Općenito > Predstečajna nagodba.....	114
Građansko procesno pravo > Stečajni postupak > Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka > Osnovne pravne posljedice > Ograničenja u odnosu na stečajnog dužnika > Preuzimanje parnica.....	115
Građansko procesno pravo > Stečajni postupak > Upravljanje stečajnom masom i njeno unovčenje > Prodaja imovine dužnika kao cjeline > Prava radnika.....	117

ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO

(Abecedno zakonsko kazalo jedinstveno je za sva područja prava i složeno je po abecedi prema pravnim propisima koji su primjenjivani u pojedinim odlukama. U kazalu su, pored naziva propisa, redovito označeni samo oni članci, odnosno odredbe koje se spominju u odluci, odnosno pravnom stajalištu. Sve sentence označene su brojevima od 1 do 100. Brojevi koji u ovom kazalu slijede iza članka određenog propisa označavaju redni broj sentence.)

A

ARBITRAŽA

- *Zakon o arbitraži*

(NN 88/01)

Članak 3. stavak 1. - 73

B

BANKE

- *Zakon o ništetnosti ugovora o kreditu s međunarodnim obilježjima sklopljenih u Republici Hrvatskoj s neovlaštenim vjerovnikom*

(NN 72/17)

Članak 6. stavak 1. - 91

C

CESTE

- *Zakon o cestama*

(NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14)

Članak 7. - 14

Članak 101. stavak 1. i 2. - 15

Članak 123. stavak 1. - 14

Članak 124. stavak 1. - 14

Članak 125. - 14

Članak 131. stavak 6. - 15

E

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

- *Zakon o elektroničkim komunikacijama*

(NN 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17)

Članak 41. stavak 5. - 22

- *Opći uvjeti poslovanja tužitelja H. t. d.d.*

Članak 18. i 19. – 22

ELEKTROPRIVREDA

- *Zakon o elektroprivredi*

(*NN 31/90, 47/90, 61/91, 26/93, 78/94, 105/99, 111/99 i 51/01*)

Članak 9. - 10

EUROPSKA UNIJA

- *Ugovor o financiranju Europske unije*

Članak 63. – 91

I

IZVANPARNIČNI POSTUPAK

- *Pravna pravila Zakona o sudskom vanparničnom postupku*
(*"Službene novine" od 1. kolovoza 1934., broj 175-XLV*)

Sentenca 11

§ 20. - 74

§ 21. - 74

K

KAZNENI POSTUPAK

- *Zakon o kaznenom postupku*

(*NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17*)

Članak 10. - 51

Članak 153. -52

Članak 153. stavak 2. - 53

Članak 283. -51

Članak 292. stavak 1. - 51

Članak 425. - 51

Članak 441. stavak 6. -55

Članak 457. stavak 1. - 54

Članak 459. stavak 1. - 54

Članak 468. stavak 1. točka 11. - 52, 53, 54

Članak 468. stavak 3. -55

KAZNENO PRAVO

- *Kazneni zakon*

(*NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18*)

Članak 33. - 48

Članak 47. - 49

Članak 51. stavak 1. - 50

Članak 172. stavak 2. u svezi stavka 1. - 52
Članak 190. stavak 1. – 48, 50
Članak 190. stavak 6. - 50

KONVENCIJE

- *Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda*
(*NN – Međunarodni ugovori broj 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10*)

Sentenca 6

Članak 6. - 74

Članak 8. - 40

Članak 141. - 40

Članak 1. Protokola broj 1. - 10

- *Konvencija o građanskom postupku iz 1954. godine*
(*NN – Međunarodni ugovori broj 4/94*)

Članak 19. - 75

M

MIRENJE

- *Zakon o mirenju*

(*NN 18/11*)

Članak 1. – 73

MIROVINSKO OSIGURANJE

- *Zakon o mirovinskom osiguranju*

(*NN 157/13*)

Članak 22. stavak 3. - 74

NASLJEĐIVANJE

- *Zakon o nasljeđivanju*

(*NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/03 i 33/15*)

Članak 8. stavak 2. - 67

Članak 11. stavak 3. - 67

Članak 35. stavak 2. - 41

Članak 36. - 41

Članak 139. stavak 6. - 79

Članak 144. - 42

Članak 175. stavak 2. - 43

Članak 215. stavak 1. - 43

Članak 225. stavak 2. i 4. - 43

Članak 232. stavak 5. - 44

O

OBITELJSKI ODNOSI

- *Obiteljski zakon*

(NN 103/15)

Članak 51. točka 1. - 30

Članak 290. - 33

Članak 322. u vezi s člankom 91. stavka 1. - 36

Članak 329. - 36

Članak 346. - 56

Članak 380. - 37

Članak 383. stavak 1. - 38

Članak 386. - 38

Članak 413. - 30

Članak 433. točka 6. - 56

Članak 478. stavak 1. - 56

Članak 483. stavak 3. - 36

Članak 498. stavak 3. - 39

Članak 513. stavak 3. - 34

- *Obiteljski zakon*

(NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11 i 61/11)

Članak 114. stavak 1. - 31

Članak 216. - 32

- *Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola*

(NN 92/14)

Članak 4. stavak 2. - 67

Članak 55. - 67

OBVEZNI ODNOSI

- *Zakon o obveznim odnosima*

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak 160. - 22

Članak 161. stavak 1. - 22

Članak 279. stavak 1. - 21

Članak 322. stavak 1. - 24

Članak 329. - 24

Članak 400. stavak 1. - 21

Članak 963. stavak 1. - 64

Članak 1100. - 27

Članak 1103. - 27

Članak 1105. stavak 1. - 27

Članak 1111. - 7, 28

Članak 1117. stavak 2. - 28

Članak 1120. - 7, 28

- *Zakon o obveznim odnosima*

(NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/99)

Članak 47. - 23

Članak 50. – 23

Članak 462. stavak 1. - 23

- *Zakon o potrošačkom kreditiranju*

(*NN 75/09, 112/12, 143/12, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15 i 52/16*)

Sentenca 91

ODVJETNIŠTVO

- *Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika*

(*NN 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15*)

Članak 32. stavak 2. i 3. - 80

OSIGURANJE

- *Zakon o obveznim osiguranjima u prometu*

(*NN 151/05, 36/09 i 75/09*)

Članak 24. stavak 1. točka 4. i stavak 3. - 26

OVRŠNI POSTUPAK

- *Ovršni zakon*

(*NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 I 73/17*)

Članak 2. točka 14. - 88

Članak 14. stavak 4. – 79, 80

Članak 14. stavak 5. – 78

Članak 21. stavak 1. – 81

Članak 22. – 83

Članak 23. - 83

Članak 23. točka 4. - 97

Članak 32. - 84

Članak 39. stavak 3. - 94

Članak 41. stavak 6. - 87

Članak 50. stavak 1. točka 1. – 97

Članak 51. stavak 2. - 83

Članak 51. stavak 4. - 76

Članak 68. stavak 1. - 93

Članak 72. stavak 2. - 92

Članak 80. - 94

Članak 82. stavak 1. - 94

Članak 84. stavak 3. - 8

Članak 102. stavak 1. - 95

Članak 103. stavak 3. i 4. - 95

Članak 144. stavak 1. -78

Članak 147. stavak 7. - 92

Članak 150. stavak 1. – 92, 93

Članak 162. stavak 1. - 93

Članak 209. - 81

Članak 211. – 81, 88, 89

Članak 229. stavak 2. - 92

Članak 231. stavak 3. - 92

Članak 232. - 92

Članak 290. - 97

Članak 296. - 97

- *Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona*
(*NN 93/14*)

Članak 18. - 84

- *Ovršni zakon*

(*NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05*)

Članak 14. stavak 4. - 96

Članak 14. stavak 6. - 77

Članak 19. stavak 1. - 96

Članak 29. stavak 1. - 84

Članak 46. stavak 1. točka 1. i 9. - 90

Članak 48. - 90

Članak 52. stavak 1. - 90

Članak 68. stavak 1. - 77

- *Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima*
(*NN 91/10 i 112/12*)

Članak 3. točka 3. - 81

Članak 4. stavak 1. - 81, 93

Članak 11. - 93

P

PARNIČNI POSTUPAK

- *Zakon o parničnom postupku*

(*NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14*)

Članak 3. stavak 3. - 62

Članak 34.b. točka 5. - 57

Članak 34.b. stavak 1. točka 6. - 57

Članak 82. - 18

Članak 138. - 58

Članak 154. stavak 1. - 74, 96

Članak 156. - 78

Članak 186.a stavak 1., 5. i 6. - 63

Članak 187. - 61, 67

Članak 190. - 60

Članak 190. stavak 1. - 59

Članak 191. - 60

Članak 192. stavak 3. - 84

Članak 193. stavak 1. i 2. - 56

Članak 194. - 61

Članak 206. stavak 1. - 34

Članak 208.a stavak 1. - 64

Članak 213. stavak 1. točka 1. - 65

Članak 219. - 66

Članak 284. - 68
Članak 299. stavak 2. - 59
Članak 321. stavak 4. - 62
Članak 323. - 62
Članak 331.b - 8
Članak 332.a - 68
Članak 335. stavak 7., 9. i 10. - 69
Članak 342. stavak 1. -70
Članak 353. stavak 1. točka 3. - 18
Članak 354. stavak 2. točka 5. - 68
Članak 354. stavak 2. točka 6. – 39, 40
Članak 354. stavak 2. točka 8. - 37
Članak 380. točka 3. - 18
Članak 433.a stavak 1. - 70
Članak 458. stavak 1. - 72
Članak 459. - 72
Članak 461. - 72
Članak 461.a stavak 2. i 3. - 71
Članak 462. stavak 1. - 72

POLICIJA

- *Zakon o policiji*
(NN 34/11)

Članak 15. stavak 1. - 46
Članak 28. stavak 1., 2., 4. i 5. - 46

- *Zakon o policijskim poslovima i ovlastima*
(NN 76/09 i 92/14)

Članak 3. stavak 1. - 46
Članak 13. stavak 1. - 46

- *Pravilnik o načinu i uvjetima za ostvarivanje prava policijskih službenika na građansko odijelo*
(NN 64/11)

Članak 1. -46
Članak 2. - 46
Članak 3. stavak 2. - 46

POMORSKO DOBRO

- *Zakon o pomorskom dobru*
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 24. - 10

- *Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama*
(NN 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11 i 56/16)

Članak 14. - 2
Članak 118. stavak 2. i 3. - 2

POMORSKO PRAVO

- *Pomorski zakonik*
(*NN 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13 i 26/15*)
Članak 5. – 57

POREZ NA DOHODAK

- *Pravilnik o porezu na dohodak*
(*NN 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09 – ispravak, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13 i 157/14*)
Članak 13. stavak 15. - 100

PREDSTEČAJNA NAGODBA

- *Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi*
(*NN 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13*)
Članak 3. stavak 13. - 100
Članak 66. stavak 9. i 13. - 62
Članak 70. stavak 1. i 2. - 98
Članak 71. - 100
Članak 81. - 98
Članak 81. stavak 3. - 100
Članak 83. - 62

R

RADNO PRAVO

- *Zakon o radu*
(*NN 93/14 i 127/17*)
Članak 114.-123. - 73
Članak 133. stavak 1. i 4. - 73
Članak 136. stavak 1. - 73

- *Zakon o radu*
(*NN 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13*)
Članak 10. stavak 1. i 7. - 45
Članak 130. - 47
Članak 269. stavak 1. - 47

S

STEČAJ

- *Stečajni zakon*
(*NN 71/15 i 104/17*)
Članak 55. stavak 1. i 3. - 76
Članak 65. - 82
Članak 66. stavak 1. - 76
Članak 68. stavak 1. i 2. - 76
Članak 68. stavak 4. - 82

Članak 178. stavak 1. -99

Članak 179. - 99

SUDOVI

- *Zakon o sudovima*

(*NN 28/13, 33/15, 56/15 i 82/16 - Uredba*)

Članak 40. stavak 2. – 78, 85

Članak 90. stavak 2. - 47

- *Kodeks sudačke etike*

(*NN 131/06*)

Točka 11. - 47

SUDSKI POSLOVNIK

- *Sudski poslovnik*

(*NN 37/14, 49/14, 8/15, 35/15, 123/15, 45/16, 29/17, 33/17, 34/17, 57/17, 101/18 i 119/18*)

Članak 177. stavak 1. – 72

SUKOB ZAKONA

- *Zakon o međunarodnom privatnom pravu*

(*NN 101/17*)

Članak 46. stavak 1. - 86

Članak 78. stavak 1. i 2. - 86

- *Zakon o rješavanju sukoba Zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*

(*NN 53/91 i 88/01*)

Članak 1. – 35, 75

Članak 3. - 75

Članak 9. - 35

Članak 24. - 35

Članak 40. stavak 1. - 35

Članak 54. stavak 1. - 86

Š

ŠKOLSTVO

- *Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi*

(*NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12 i 94/13*)

Članak 105. stavak 1. - 45

Članak 107. stavak 1. - 45

Članak 114. - 45

T

TRGOVAČKA DRUŠTVA

- *Zakon o trgovačkim društvima*
(*NN 111/93, 34/99, 51/00 - Odluka US RH, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11 - pročišćeni tekst, 111/12 i 68/13*)

Članak 41. stavak 1. - 29

Članak 42. stavak 1. - 29

Članak 117. -29

Članak 374. stavak 2. - 29

Članak 375. stavak 1. - 29

U

UREDBE

- *Uredba (EU) broj 1215/2012*

Sentenca 86

USTAVNO PRAVO

- *Ustav RH*

(*NN 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14*)

Članak 29. stavak 1. - 40

V

VISOKA UČILIŠTA

- *Pravilnik o studiju i sustavu studiranja na stručnim i integriranim studijima Medicinskog fakulteta u Splitu*

Članak 11. - 25

VLASNIŠTVO I DRUGA STVARNA PRAVA

- *Zakon o osnovnim vlasničkopравnim odnosima*

(*NN 53/91, 9/92 i 77/92*)

Članak 54. stavak 1. - 5

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*

(*NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09,30/10,17/12, 143/12 i 152/14, 81/15 – pročišćeni tekst, 94/17*)

Članak 2. stavak 3. - 1

Članak 3. stavak 4. - 1

Članak 9. stavak 1. - 4

Članak 9. stavak 1. i 4. - 1

Članak 18. - 6

Članak 33. stavak 2. - 2

Članak 37. stavak 3. - 1

Članak 38. stavak 1. - 7
Članak 42. stavak 1. - 3
Članak 46. stavak 1. - 3
Članak 67. - 4
Članak 69. stavak 1. - 4
Članak 103. - 11
Članak 130. stavak 2. - 15
Članak 159. - 1
Članak 159. stavak 4. - 6
Članak 160. - 1
Članak 160. stavak 1. i 2. - 6
Članak 164. stavak 1. - 7
Članak 165. stavak 1. - 7
Članak 229. stavak 1. - 5
Članak 280. stavak 2. i 3. - 1
Članak 360. stavak 1. - 20
Članak 362. stavak 3. - 29
Članak 366. - 4
Članak 380.a - 20
Članak 388. stavak 1., 2. i 3. - 5
Članak 388. stavak 4. - 6

Z

ZEMLJIŠNE KNJIGE

– Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 2. stavak 1. - 1
Članak 19. - 1
Članak 40. - 10, 13
Članak 55. stavak 1. - 9
Članak 81. - 13
Članak 81. stavak 1. - 11
Članak 82. - 11
Članak 84.a stavak 1. - 12
Članak 91. stavak 1. - 18
Članak 131. stavak 6. - 15
Članak 145. stavak 4. - 16
Članak 145.-162. - 15
Članak 194. stavak 3. - 17
Članak 195. stavak 6. - 6
Članak 197. stavak 1. - 6
Članak 200. - 16
Članak 200. stavak 2. - 17
Članak 200.a stavak 3. - 18

- Pravilnik o povezivanju zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upisu vlasništva posebnog dijela nekretnine (etažnog vlasništva)

(NN 121/13)

Članak 3. - 19

Članak 4. – 19

Članak 8. – 19

- *Pravilnik o unutarnjem ustroju, vođenju zemljišnih knjiga i obavljanju drugih poslova u zemljišnoknjižnim odjelima sudova*

(NN 81/97, 109/92, 123/02, 153/02 i 14/05)

Članak 108. stavak 2. - 16

- *Uredba o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu*

(NN 60/17)

Članak 15. - 94

Sentence

0 > Stvarno pravo

1

023.22

*STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > SUBJEKTI I OBJEKTI PRAVA VLASNIŠTVA
> OBJEKTI PRAVA VLASNIŠTVA > NEPOKRETNE STVARI*

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

*NN 91/96, 68/98, 137/99, 2/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10,
143/12 i 152/14)*

Članak 2. stavak 3.

Članak 3. stavak 4.

Članak 9. stavak 1. i 4.

Članak 37. stavak 3.

Članak 159.

Članak 160.

Članak 280. stavak 2. i 3.

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 2. stavak 1.

Članak 19.

Ukoliko se radi o stečenom pravu vlasništva na fizički odijeljenom dijelu nekretnine koji faktično prema materijalnopravnim pravilima koja su se primjenjivala u trenutku stjecanja već predstavlja pojedinačno određenu stvar, kao dopušten i određen treba prihvatiti i zahtjev vlasničke zaštite kojim se taj faktično odijeljeni dio precizno grafički individualizira prema skici lica mjesta, odnosno prema parcelacijskom elaboratu koji jasno određuje predmet vlasničke zaštite.

„U ispravno provedenom postupku je utvrđeno:

- da su tuženice-protutužiteljice 1. A. K. i 2. I. K. pasivno legitimirane po predmetnoj tužbi (univerzalne nasljednice upisane zemljišnoknjižne vlasnice sada pok. M. K.),

- da se predmet spora nalazi na dijelu z.č. br. 244/4 k.o. B., a kako je identificiran po vještaku geometru i prikazan na skici lica mjesta, te je u naravi odijeljen od ostatka z.č. br. 244/4 k.o. B. kameno-betonskim zidom i predstavlja dio okućnice tužiteljice-protutuženice 1.,

- da je tužiteljica-protutuženica M. C. u vremenu od 1982. pa do dana podnošenja tužbe 29. travnja 2011. bila u nesmetanom, samostalnom i poštenom posjedu predmetnog dijela navedene nekretnine,

- da je 1990. sagradila novi zid na mjestu ranijeg suhozida, pri čemu je nitko nije ometao,

- da joj ni inače nitko nije osporavao posjed i vlasništvo sve do travnja 2011.

Prema činjeničnim utvrđenjima prvostupanjskog suda, a koja žalbenim navodima nisu dovedena u sumnju, na strani tužiteljice-protutuženice pod 1. ispunjene pretpostavke za stjecanje vlasništva fizički (materijalno) odijeljenog dijela nekretnine dosjelošću sukladno odredbama članka 159. i 160. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 2/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14, dalje u tekstu: ZV), to je prvostupanjski sud ispravno primijenio materijalno pravo kada je u tom dijelu prihvatio eventualno kumulirani tužbeni zahtjev pod točkom III. 1. izreke, te odbio glavni tužbeni zahtjev na utvrđenje prava suvlasništva.

Treba kazati da kada je objekt stvarnopravnog odnosa nekretnina, ispravno je pravno shvaćanje izneseno u pobijanoj presudi kako u pravnom prometu može biti pojedinačna nekretnina kako je određuju norme našeg stvarnog prava, pravni entiteti koje je pravni poredak izjednačio s nekretninom (ograničeno stvarno pravo građenja – članak 280. stavak 2. i 3. ZV-a, zgrade i druge građevine koje su na općem dobru izgrađene na temelju koncesije pa tvore zasebnu nekretninu dok koncesija traje – članak 3. stavak 4. i članak 9. stavak 4. ZV-a, te idealni suvlasnički dijelovi nekretnine – članak 37. stavak 3. ZV-a). Pojedinačnu nekretninu čini zemljišna čestica, uključujući i sve što je s njom razmjerno trajno povezano na njezinoj površini ili ispod nje, ali kad je više zemljišnih čestica upisano u zemljišnoj knjizi u isti zemljišnoknjižni uložak, one su pravno sjedinjene u jedno tijelo (zemljišnoknjižno tijelo), koje je kao takvo jedna nekretnina (članak 2. stavak 3., članak 9. stavak 1. ZV-a). U pravnom prometu nekretnina se označava katastarskim oznakama zemljišta. Utoliko je odredbom članka 2. stavka 1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17, dalje u tekstu: ZZK), zemljište određeno kao dio zemljine površine koji je u katastru zemljišta označen posebnim brojem i nazivom katastarske općine u kojoj leži (katastarska čestica). Pojedinačna nekretnina kao objekt pravnih odnosa može se sastojati od jednog ili više zemljišta. Kad se nekretnina sastoji od više zemljišta, ta zemljišta su pravno sjedinjena u jedno zemljišnoknjižno tijelo i upisana su u isti zemljišnoknjižni uložak (članak 9. stavak 1. ZV-a, članak 19. ZZK-a). Predmet raspolaganja u pravnom prometu mogu biti sve katastarske čestice zajedno, odnosno cijelo zemljišnoknjižno tijelo u cjelini ili idealni dio svih katastarskih čestica, odnosno idealni dio zemljišnoknjižnog tijela. Da bi predmet raspolaganja u pravnom prometu bila pojedina katastarska čestica, prema odredbi članka 19. stavka 4. ZZK-a, treba se u zemljišnim knjigama promijeniti sastav zemljišnoknjižnog tijela otpisom i pripisom katastarskih čestica shodno odredbama članka 145. – 162. ZZK-a. U ovom slučaju katastarska čestica za koju se uspostavlja drukčiji pravni status se izdvaja u zasebno zemljišnoknjižno tijelo i upisuje u drugi zemljišnoknjižni uložak u kojem opet svi njegovi dijelovi imaju isti pravni status. Međutim, ukoliko se želi provesti postupak otpisivanja i pripisivanja nekog fizičkog (geometrijski odijeljenog) dijela zemljišta tj. katastarske čestice, uvijek je potrebno prethodno provesti postupak diobe te čestice, parcelacijom formirati nove čestice, te tako za određenu česticu dobivenu diobom provesti postupak otpisivanja i pripisivanja.

U konkretnom slučaju tužiteljica-protutuženica M. C. na činjeničnom osnovu stečenog prava vlasništva nekretnine na temelju zakona, zahtijeva zaštitu tako stečenog vlasništva. Prema utvrđenju prvostupanjskog suda ne radi se o stečenom pravu vlasništva cijelog pojedinačno određenog zemljišta koje shodno sada važećoj odredbi članka 5. stavka 1. ZV-a

može biti objektom prava vlasništva, već o geometrijski odijeljenom dijelu za kojeg prethodno parcelacija nije potvrđena od nadležnog područnog ureda za katastar i koji faktično već predstavlja pojedinačno određenu stvar – species (članak 5. stavak 1. ZV-a). Ovaj geometrijski odijeljeni dio faktično je individualiziran, kao takav egzistira, pa u svakom slučaju ne predstavlja suvlasnički dio nekretnine iz koje je individualiziran. Suvlasništvo je prestalo, te prema materijalnopравnim pravilima koja su se primjenjivala u trenutku stjecanja, stečeno je vlasništvo geometrijski odijeljenog dijela koji faktično već predstavlja pojedinačno određenu stvar.

Ispravno postavljen zahtjev trebao bi glasiti u odnosu na zemljište koje shodno odredbi članka 5. stavka 1. ZV-a može biti objektom stvarnih prava (parcelacijom valjano izdvojenu katastarsku česticu). Međutim, ukoliko se radi o stečenom pravu vlasništva na fizički odijeljenom dijelu nekretnine koji faktično prema materijalnopравnim pravilima koja su se primjenjivala u trenutku stjecanja već predstavlja pojedinačno određenu stvar, kao dopušten i određen treba prihvatiti i zahtjev vlasničke zaštite kojim se taj faktično odijeljeni dio precizno grafički individualizira prema skici lica mjesta, odnosno prema parcelacijskom elaboratu koji jasno određuje predmet vlasničke zaštite. Kod pravomoćno prihvaćenog tužbenog zahtjeva, stjecatelj je ovlašten zahtijevati provedbu parcelacije predmetnog zemljišta prema granicama stečenog prava vlasništva (pa i u pretpostavkama iz odredbe članak 161. stavak 1. točka 3. Zakona o prostornom uređenju – „Narodne novine“, broj 153/13), te dalje time (ukoliko su ispunjene i ostale pretpostavke) otpisom nastale čestice u zemljišnim knjigama (članak 145.-162. ZZK-a), upis vlasništva na svoje ime (članak 130. stavak 1. ZV-a).“

Županijski sud u Splitu, Gž-559/2017-2 od 5. travnja 2018.

2

023.251

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > SUBJEKTI I OBJEKTI PRAVA VLASNIŠTVA > PRAVO VLASNIŠTVA > OBJEKTI PRAVA VLASNIŠTVA > JAVNA DOBRA U JAVNOJ UPORABI (članak. 35/5 ZV) > UPIS OPĆEG DOBRA I JAVNOG DOBRA U ZEMLJIŠNU KNJIGU

*Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama
(NN 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11 i 56/16)*

Članak 14.

Članak 118. stavak 2. i 3.

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)*

Članak 33. stavak 2.

Zemljišnoknjižni sud nije ovlašten na temelju rješenja nadležnog ministarstva o utvrđenju granica pomorskog dobra dopustiti upis pomorskog dobra na nekretnini za koju je poznat nositelj prava vlasništva.

„Iz stanja spisa proizlazi da je Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Uprava pomorske i unutarnje plovidbe, brodarstva, luka i pomorskog dobra, Povjerenstvo za

granice rješenjem od 7. listopada 2013., Klasa: UP/I-342-01/13-01/03, Ur. broj: 530-03-1-2-13-5 utvrdilo granicu lučkog područja novo planirane luke posebne namjene – luke nautičkog turizma – marine, na dijelu k.o. S., na predjelu ušća rijeke J., koja je na geodetskoj podlozi – geodetskom snimku stvarnog stanja s uklopljenim katastarskim stanjem, ucrtana i označena od točke 1 do točke 17 i nastavno do početne točke 1 i da su načinom na koji je utvrđena granica u pojas novo planiranog lučkog područja, u odnosu na katastarsko stanje uklopljeno na geodetsku podlogu, obuhvaćene u cijelosti čestice zemljišta katastarskih brojeva: 6121, 6122, 6123, 6124, 6127, 6128, 6132, 6133/1, 6133/2, 6135, 6136 i 8308 te djelomično čestice zemljišta katastarskih brojeva: 6119, 6120, 6125, 6126, 6129, 6130, 6131, 6134, 6137/1, 8280 i 8316, sve k.o. S. te dio morskog akvatorija. U vezi s tim je sastavljen i Popis čest. zem. unutar granice pomorskog dobra koji je odobren od Splitsko-dalmatinske županije, Povjerenstva za granice pomorskog dobra, Klasa: 934-01/12-01/165, Ur. broj: 2181/01-6-13-6 od 30. prosinca 2013..

Postupajući na temelju navedenih isprava i pozivom na odredbu članka 14. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama ("Narodne novine", broj 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11 i 56/16, dalje u tekstu: ZPDML) prvostupanjski sud je rješenjem poslovni broj Z-22674/2016 od 14. studenog 2016. odredio u odnosu na neke od navedenih nekretnina otpis iz postojećeg zk. ul. i pripis u novi zk. ul. br. 8266 k.o. S. te je u odnosu na određene nekretnine navedene u točki I. izreke rješenja dopustio upis kojim se "čini vidljivim upis pomorskog dobra" a u odnosu na druge nekretnine navedene u točki I. izreke rješenja dopustio upis pomorskog dobra.

U obrazloženju pobijanog rješenja zemljišnoknjižni sudac je odbijajući podnesene prigovore kao neosnovane naveo da predlagateljica, s obzirom na odredbu članka 3. stavka 1. ZPDML-a, kojom je propisano da je pomorsko dobro opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu, ima pravni interesa da zatraži upis pomorskog dobra u zemljišnim knjigama, a sud je dužan provesti upis pomorskog dobra bez obzira na činjenicu je li provedeno izvlaštenje ili nije i bez dozvole nositelja stvarnih prava na nekretninama, jer je status općeg dobra stečen stupanjem na snagu samog zakona, a odluka o utvrđivanju granice je samo deklaratornog karaktera. Pritom se zemljišnoknjižni sudac pozvao i na odredbu članka 33. stavka 2. (u rješenju je pogrešno navedeno članka 32. stavka 2.) Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu: ZVDSP), kojom je propisano ako nekoj vrsti stvari bude zakonom oduzeta sposobnost da bude objekt prava vlasništva, to za dotadašnje vlasnike takve stvari proizvodi jednake pravne učinke kao da je glede te stvari provedeno potpuno izvlaštenje, navodeći da u ovom slučaju treba primijeniti odredbu članka 170. ZVDSP-a, kojom je propisano da pravo vlasništva prestaje zakonskom odredbom po kojoj stvar koja je bila predmetom prava vlasništva više to ne može biti, u kojem slučaju za dotadašnjega vlasnika nastupaju pravni učinci kao da je glede te stvari provedeno potpuno izvlaštenje.

Pravno shvaćanje prvostupanjskog suda da se na temelju izravne primjene ZPDML-a u zemljišnoknjižnom postupku može dopustiti upis pomorskog dobra na nekretnini za koju je poznat nositelj prava vlasništva je pogrešno.

Mjerodavna odredba materijalnog prava iz odredbe članka 118. stavka 1. ZPDML-a koja glasi:

"Upisi prava vlasništva ili kojega drugoga stvarnog prava na zemljištu i građevinama na pomorskom dobru za koje se ne može dokazati pravno valjan način stjecanja pravno su nevaljani."

Odredbom članka 118. stavka 2. ZPDML-a bilo je propisano:

"Državni odvjetnik podnijet će prijedlog zemljišnoknjižnom sudu radi brisanja upisa prava vlasništva ili drugoga stvarnog prava na pomorskom dobru iz stavka 1. ovoga članka i upisati pomorsko dobro".

Odredbom članka 118. stavka 3. ZPDML-a bilo je propisano:

"Granica pomorsko dobra utvrđena prema Pomorskom zakoniku ostaje na snazi, te će Državno odvjetništvo postupiti sukladno stavku 2. ovoga članka".

Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-4445/2008 od 4. listopada 2011. ("Narodne novine", broj 123/11) je u članku 118. ukinut stavak 2. i stavak 3. u dijelu koji glasi: "te će Državno odvjetništvo postupiti sukladno stavku 2. ovoga članka."

U konkretnom slučaju je prvostupanjskim rješenjem, bez obzira na drukčiju formulaciju izreke tog rješenja, izvršeno brisanje prava vlasništva žalitelja na predmetnim nekretninama, čime je došlo do zadiranja u njihovo pravo vlasništva (tako i Ustavni sud Republike Hrvatske u Odluci broj: U-I-4445/2008).

Međutim, nakon što su Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-4445/2008 ukinute odredbe članka 118. stavka 2. i dijelom stavka 3. ZPDML-a državno odvjetništvo nije ovlašteno podnijeti prijedlog u ime Republike Hrvatske za brisanje prava vlasništva i uknjižbu pomorskog dobra za nekretnine za koje je poznat titular prava vlasništva u zemljišnoknjižnom postupku. Upisanom knjižnom vlasniku ne može se brisati pravo vlasništva s faktičnim učincima izvlaštenja, a bez prethodne mogućnosti sudjelovanja u kontradiktornom parničnom postupku, u kojem bi mu bila omogućena zaštita njegovih prava (jednako pravno shvaćanje izraženo je u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj Rev-1029/14-2 od 4. listopada 2016. – Izbor odluka VSRH, 2/2016-4).

Budući da je u konkretnom slučaju poznat titular prava vlasništva u izreci ovog rješenja navedenih nekretnina, zemljišnoknjižni sud nije mogao na temelju priloženih isprava u ovom postupku brisati upisano pravo vlasništva žalitelja na predmetnim nekretninama i provesti zatraženi upis pomorskog dobra na tim nekretninama. Prema tome, prvostupanjski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo kada je u odnosu na nekretnine koje su u vlasništvu žalitelja udovoljio prijedlogu predlagateljice i dopustio upis pomorskog dobra.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-933/2017-3 od 24. kolovoza 2018.

3

024.271

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > SUVLASNIŠTVO > ZAŠTITA SUVLASNIŠTVA > PREDAJA U POSJED

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 42. stavak 1.

Članak 46. stavak 1.

Tužiteljica nema pravo na sklapanje ugovora o najmu sa zaštićenom najamninom i nije to ni zahtijevala, a nema ni sklopljen ugovor o najmu tog stana sa tržišnom najamninom, pa utoliko samom činjenicom što su njezini roditelji imali stanarsko pravo na predmetnom stanu, nema pravnu osnovu za posjedovanje tog stana.

„Sukladno odredbi članka 42. stavka 1. ZVDSP-a svim suvlasnicima pripada pravo na suposjed stvari, ali oni mogu odlučiti da će međusobno podijeliti posjed stvari i/ili izvršavanje svih ili nekih vlasničkih ovlasti. Člankom 46. stavak 1. ZVDSP-a propisano je kako svaki suvlasnik ima pravo glede cijele stvari postavljati ostalim suvlasnicima one zahtjeve koji proizlaze iz njegovog suvlasništva.

Polazeći od navedenih činjeničnih utvrđenja, dakle, tuženici-protutužitelji su dokazali kako su suvlasnici predmetne nekretnine koju tužiteljica-protutužena drži u posjedu kao i da tužiteljica nema valjanu osnovu, odnosno da nema zakonsko pravo koje ju ovlašćuje na posjedovanje njihova stana. Stoga i prema stajalištu ovog suda tuženicima pripada pravo zahtijevati predaju nekretnine u suposjed od tužiteljice u smislu citiranih zakonskih odredaba.

Pritom posebno valja naglasiti i da tužiteljica u tijeku postupka nije iskazala namjeru za sklapanje ugovora o najmu predmetnog stana s tržišnom najamninom, nije se na takav ugovor pozivala u činjeničnim navodima niti je takav tužbeni zahtjev u postupku isticala pa je nedvojbeno kako tužiteljica svoje pravo na posjed stana koji je predmet spora temelji isključivo na tomu da bi bili ostvareni zakonski razlozi za sklapanje ugovora o najmu stana sa zaštićenom najamninom. Međutim, za sklapanje tog ugovora, kako je već detaljno obrazloženo, nisu ispunjene sve zakonske pretpostavke.

Glede žalbenih navoda valja odgovoriti i kako žaliteljica pogriješno drži da bi samom činjenicom što su njezini roditelji imali stanarsko pravo na predmetnom stanu, ona imala i pravnu osnovu za posjedovanje tog stana jer, sukladno odredbama ZNS-a, stanar s vlasnikom sklapa ugovor o najmu stana na neodređeno vrijeme, a tužiteljica nema pravo na sklapanje ugovora o najmu sa zaštićenom najamninom i nije zahtijevala pa i nema sklopljen ugovor o najmu tog stana s tržišnom najamninom.“

Županijski sud u Splitu, Gž-21/2019-2 od 6. veljače 2019.

4

024.452

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO VLASNIŠTVO) > USPOSTAVA VLASNIŠTVA POSEBNOG DIJELA ZGRADE > UPIS

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00,73/00,114/01, 79/06, 141/06, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 125/14)

Članak 9. stavak 1.

Članak 67.

Članak 69. stavak 1.

Članak 366.

Tužbenim zahtjevom ne može se s uspjehom tražiti utvrđenje prava vlasništva dijela građevinskog objekta i posebnog dijela zgrade (sobe, hodnika, garaže..) bez zemljišne čestice na kojoj je isti sagrađen i ako taj posebni dio ne čini samostalnu uporabnu cjelinu prikladnu za samostalno izvršavanje suvlasnikovih ovlasti, kao što je stan ili druga samostalna prostorija, jer je takav zahtjev protivan načelu pravnog jedinstva nekretnine.

„Predmet tužbenog zahtjeva je utvrđenja da je tužiteljica (su)vlasnica 86/794 dijela

čest.zgr. 530 zk.ul. 1016 k.o. D., s kojim su neraskidivo povezani posebni dijelovi nekretnine i to: prostorija u prizemlju zgrade koja na skici prizemlja sudskog vještaka ing. građ. Z. M. od 3. prosinca 2014., označena brojem 8. površine 22,97 m², te prostorije na prvom katu koje su na istoj skici označene brojem 22., 23., 24. ukupne površine 16,52 m², te pripadajućeg dijela od 1/3 nenatkrivene terase na prvom katu koja je na navedenoj skici označena brojem 25., površine od 2,64 m², kao i prostora koji čini predulaz u prizemlju površine 1,21 m².

Predmet protutužbe je zahtjev za predaju u posjed dijelova zgrade izgrađene na k.č.zgr.530, zk.ul.1016 k.o. D. i to prostora koji su na skici prizemlja i prvog kata sudskog vještaka ing. građ. Z. M. od 3. prosinca 2014., označeni brojem 8, površine 22,97 m², brojem 22, površine 8,30 m²; brojem 23, površine 1,96 m²; te prostorije označen brojem 24, površine 6,26 m².

Tužiteljica tvrdi da je vlasništvo spornih posebnih dijelova ove nekretnine stekla dosjelošću, dok tuženica tvrdi da je sporne dijelove stekla temeljem kupoprodajnog ugovora od 27.prosinca 1996., Anexa tog ugovora od 23. prosinca 2000. i Anexa istog ugovora od 9. prosinca 2002.

Prvostupanjski je sud pobijanom presudom odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev zbog nepotpune pasivne legitimacije.

Naime, iz utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi da se sporni posebni dio i to prostorija u prizemlju koja je na skici vještaka za graditeljstvo od 3.prosinca 2014. označena brojem 8, površine 22,97 m² nalazi na dijelu čest. zgr. 530 , te na dijelu čest.zem.4807 k.o. D., da se prostorije koje se nalaze na prvom katu i označene su brojevima 22, 23 i 24 nalaze na dijelu čest.zgr. 530 i na dijelu čest.zem 4822/12 k.o. D., da čest. zem. 4807 i čest. zem. 4822/12 k.o. D. nisu predmet niti tužbenog niti protutužbenog zahtjeva, jer se tužbom i protutužbom traži utvrđenje vlasništva, odnosno predaja posjeda samo dijela čest.zgr. 530, a kojim su neraskidivo povezani posebni dijelovi, a ne i čest. zem. 4807 i čest. zem. 4822/12 k.o. D., da tužbom ni protutužbom nisu obuhvaćeni vlasnici ovih nekretnina, niti je u spis dostavljen dokaz o tome tko bi bili vlasnici tih nekretnina.

Protutužbeni zahtjev tuženice odbijen je kako zbog nepotpune pasivne legitimacije, tako i zbog okolnosti što je prvostupanjski sud smatrao da tuženica sporne posebne dijelove nije mogla steći temeljem Anexa ugovora o kupoprodaji od 9.prosinca 2002.

jer su prodavatelji navedeni Anex potpisali u bitnoj zabludi o tome što je predmet Anexa.

Zaključak prvostupanjskog suda o neosnovanosti tužbenog i protutužbenog zahtjeva za sada nije moguće sa sigurnošću prihvatiti.

Naime, radi razrješenja odnosa među strankama u odnosu na postavljeni tužbeni zahtjev potrebno je poći od sljedećih odredbi Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00,73/00,114/01, 79/06, 141/06, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 125/14, dalje u tekstu: ZV):

- odredbe članka 9. stavka 1., prema kojoj: "Pojedinačnu nekretninu čini zemljišna čestica, uključujući i sve što je s njom razmjerno trajno povezano na njezinoj površini ili ispod nje; ali kad je više zemljišnih čestica upisano u zemljišnoj knjizi u isti zemljišnoknjižni uložak, one su pravno sjedinjene u jedno tijelo (zemljišnoknjižno tijelo), koje je kao takvo jedna nekretnina.",

- odredaba članka 67., prema kojima: (stavak 1.) "Vlasništvo posebnoga dijela može biti uspostavljeno glede dijela suvlasničke nekretnine koji čini samostalnu uporabnu cjelinu, prikladnu za samostalno izvršavanje suvlasnikovih ovlasti, kao što je stan ili druga samostalna prostorija.", (stavak 2.) "Među druge samostalne prostorije spadaju osobito samostalne poslovne prostorije, samostalne garaže ili jasno omeđena mjesta u zgradi namijenjena ostavljanju motornih vozila.", (stavak 3.) "Uz stan odnosno drugu samostalnu prostoriju, vlasništvo posebnoga dijela nekretnine može se protezati i na sporedne dijelove kao što su

otvoreni balkoni, terase, podrumске ili tavanske prostorije, kućni vrtovi, mjesta za ostavljanje najviše do dva motorna vozila po pojedinom stanu ili drugoj samostalnoj prostoriji.", (stavak 4.) "Da bi se vlasništvo posebnoga dijela nekretnine moglo protegnuti i na neki dio kao tome sporedan, on treba biti jasno razgraničen od ostalih dijelova nekretnine, te dostupan s međe nekretnine ili iz njezinih zajedničkih dijelova ili iz onoga stana, odnosno samostalne prostorije čiji bi bio sporedni dio.", (stavak 5.) "Glede sporednih dijelova na odgovarajući se način primjenjuju pravila koja vrijede za pripatke stvari.", (stavak 6.) "Vlasništvo posebnoga dijela nekretnine ne može postojati na dijelovima nekretnine koji služe kao zajednički, ili im se namjena protivi isključivoj uporabi samo u korist određenoga posebnoga dijela nekretnine; u sumnji se uzima da dio služi kao zajednički i da mu se namjena protivi isključivoj uporabi u korist određenoga posebnoga dijela.",

- odredbe članka 69. stavka 1., prema kojoj: "Vlasništvo posebnoga dijela nekretnine nedjeljivo je povezano s odgovarajućim suvlasničkim dijelom nekretnine, pa ga se može samo zajedno s njime ograničiti, opteretiti, otuđiti, prenijeti za slučaj smrti i podvrgnuti ovrsi.",

- odredaba članka 366., prema kojima: (stavak 1.) "Od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, u Republici Hrvatskoj vrijedi načelo pravne jedinstvenosti određeno člankom 9. ovoga Zakona, ako posebnim zakonom nije što drugo određeno.", (stavak 2.) "Uspostava jedinstvenosti nekretnine provodi se po odredbama ove glave, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.", (stavak 3.) "Od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravni poslovi koji su suprotni načelu jedinstvenosti nekretnine ne proizvode pravne učinke.", (stavak 4.) "Kad dvostrano ili jednostrano obvezni ugovor ne proizvodi pravne učinke zbog suprotnosti načelu jedinstvenosti nekretnine, svaka ugovorna strana, a i treći u čiju je korist ugovor sklopljen, ima pravo zahtijevati pravednu izmjenu ugovora kojom bi se taj nedostatak uklonio."

Tužiteljica postavljenim tužbenim zahtjevom traži utvrđenje stjecanja prava vlasništva dijela čest. zgr. 530 zk.ul.1016 k.o. D., i to 86/794 dijela s kojim su neraskidivo povezani posebni dijelovi nekretnine i to: prostorija u prizemlju zgrade površine 22,97 m², tri prostorije na prvom katu ukupne površine 16,52 m², nenatkrivene terase na prvom katu površine 2,64 m², te prostor koji čini predulaz u prizemlju površine 1,21 m².

Sukladno naprijed citiranim zakonskim odredbama proizlazi da se tužbenim zahtjevom ne može s uspjehom tražiti utvrđenje stjecanja prava vlasništva dijela građevinskog objekta i posebnog dijela zgrade (sobe, hodnika, garaže..) bez zemljišne čestice na kojoj je isti sagrađen i ako taj posebni dio ne čini samostalnu uporabnu cjelinu prikladnu za samostalno izvršavanje suvlasnikovih ovlasti, kao što je stan ili druga samostalna prostorija jer je takav zahtjev protivan načelu pravnog jedinstva nekretnine.“

Županijski sud u Splitu, Gž-2652/2018-2 od 15. studenoga 2018.

5

025.172.1

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > ORIGINARNO STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > DOSJELOST > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA DOSJEDANJEM NA NEPOKRETNOSTI STVARI > PRETPOSTAVKA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 229. stavak 1.

Članak 388. stavak 1., 2. i 3.

Članak 54. stavak 1.

Novina u ZV-u za stjecanje prava stvarne služnosti dosjelošću u odnosu na ZOVO-a jest savjesnost i zakonitost posjeda za razliku od odredbe članka 54. stavka 1. ZOVO-a prema kojoj se za stjecanje prava stvarne služnosti i nekretnina dosjelošću zahtijeva tek faktično ostvarivanje služnosti za vrijeme od 20 godina, a da se vlasnik poslužnog dobra tome nije protivio.

„Naime, pri utvrđivanju je li se pravo služnosti steklo dosjelošću, potrebno je raspraviti i utvrditi kada je dosjedanje započelo odnosno kada su se stekli uvjeti nakon dovršenog dosjedanja da se stekne određeno pravo.

U svezi s vremenom dosjelošti potrebno je uzeti u obzir završne odredbe Zakona o vlasništvu koje govore o djelovanju zakona (članak 388. ZV-a), a koje sadrže posebno odredbe o rokovima općenito, odnosno tijeku rokova za stjecanje prava vlasništva dosjelošću (članak 388. stavak 1., 2. i 3. ZV-a).

U pogledu rokova koji su za stjecanje i prestanak stvarnih prava određeni ovim Zakonom, a počeli su teći prije nego što je on stupio na snagu predviđeno je da nastavljaju teći u skladu s odredbama članka 388. stavka 2. (dakle u skladu s prijašnjim propisima), ali ne dulje nego što bi trebao isteći rok određen ovim Zakonom, ako bi započeo teći u trenutku njegova stupanja na snagu (članak 388. stavak 3.).

Ovom odredbom Zakon je otklonio dvojbe koje su se pojavile u sudskoj praksi u svezi s računanjem rokova, a u primjeni Zakona o osnovnim vlasničkopravnim koji o tome nisu sadržavali posebne odredbe

Naime, prema odredbi članka 229. stavka 1. ZV-a stvarna služnost osniva se na temelju zakona dosjelošću, ako je posjednik povlasne nekretnine pošteno posjedovao izvršavajući njezin sadržaj kroz dvadeset godina, a vlasnik poslužne nekretnine nije se tome protivio pri čemu se dosjelošću ne može osnovati stvarna služnost ako se njezin sadržaj izvršavao zlouporabom povjerenja vlasnika ili posjednika poslužne nekretnine, silom, potajno ili na zamolbu do opoziva.

Dakle, novina za stjecanje prava stvarne služnosti dosjelošću u odnosu na ZOVO-a jest savjesnost i zakonitost posjeda za razliku od odredbe članka 54. stavka 1. ZOVO-a prema kojoj se za stjecanje prava stvarne služnosti nekretnina dosjelošću zahtijeva tek faktično ostvarivanje služnosti za vrijeme od 20 godina, a da se vlasnik poslužnog dobra tome nije protivio.“

Županijski sud u Splitu, Gž-2750/2018-2 od 20. prosinca 2018.

6

025.172.2

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > ORIGINARNO STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > DOSJELOST > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA DOSJEDANJEM NA NEPOKRETNOSTI > VRIJEME DOSJEDANJA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i

108/17)

Članak 195. stavak 6.

Članak 197. stavak 1.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 18.

Članak 159. stavak 4.

Članak 160. stavak 1. i 2.

Članak 388. stavak 4.

Konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10)

Za stjecanje prava vlasništva nekretnina dosjelošću, sukladno pravnom shvaćanju ESLJP, nužna pretpostavka jest neprekinuti posjed određene kvalitete tužitelja ili njegovih pravnih prednika u propisanom trajanju, u koje se uračunava i posjed prije 8. studenog 1991. (i kada je riječ o nekretninama u društvenom vlasništvu), pod uvjetima da je stjecanje nastupilo prije ili za vrijeme važenja odredbe članka 388. stavka 4. ZV-a ukinute odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I-58/97 od 17. studenoga 1999. i da se ne radi o nekretninama u odnosu na koje polažu pravo treće osobe (nacionaliziranim, konfisciranim i sl.), obzirom na stečena subjektivna građanska prava.

„Predmet spora je zahtjev tužitelja radi ispravka zemljišnoknjižnog upisa izvršenog u postupku osnivanja zemljišne knjige za k.o. P. u odnosu na čest. zem. 455, 1374, 2001 i 2131 i zahtjev za brisanjem upisa prava vlasništva sa imena Republike Hrvatske uz istodobni upis tužitelja kao vlasnika predmetnih nekretnina za cijelo.

Odredbom članka 197. stavka 1. ZZK-a određeno je da zahtijevati ispravak upisa u zemljišnim knjigu pokretanjem parnice ili drugog postupka pred nadležnim tijelom (tužba za ispravak) imaju pravo:

- osobe čijim prijavama ili prigovorima zemljišnoknjižni sud nije u cijelosti ili djelomično udovoljio u ispravnom postupku;

- osobe čiji je upis ili prvenstveni red upisa odlukom donesenom u ispravnom postupku zemljišnoknjižni sud naredio izmijeniti, nadopuniti ili izbrisati.

Dakle, citiranom odredbom zahtijevati ispravak upisa u zemljišnu knjigu pokretanjem parnice, imaju pravo osobe čiji je upis u ispravnom postupku zemljišnoknjižni sud naredio izbrisati. Da bi u ovome predmetu tužitelju sud pružio opisanu zaštitu, potrebno je bilo dokazati ili da je bio upisan u zemljišnoj knjizi ili da je uknjižba u korist tuženice nevaljana. Kako prvi uvjet tužitelj ni ne ističe u tužbi, dakle da je bio raniji vlasnik, to se druga okolnost može utvrditi na način, a kako se na taj institut tužitelj izrekom i poziva, da je vlasništvo predmetnih nekretnina stekao dosjelošću.

Pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da iz provedenih dokaza proizlazi da je tužitelj osobno i putem svojih prednika bio kvalificirani posjednik predmetnih nekretnina, jer njegov posjed ima kvalitetu koja se traži za redovnu dosjelost, odnosno isti je zakonit, istinit i pošten.

Naime, tužitelj je predmetne nekretnine stekao nasljeđivanjem iza smrti svoga oca, te diobom sa ostalim sunasljednicima, pa je njegov posjed zakonit jer se temelji na valjanom

pravnom osnovu. Tužiteljjev posjed nije pribavljen silom, potajno ili prijevarom, niti zlouporabom povjerenja, pa je njegov posjed istinit, a kako tužitelj pri stjecanju posjeda

nije znao niti je s obzirom na okolnosti imao dovoljno razloga posumnjati da mu ne pripada pravo na posjed, to je njegov posjed i pošten, odnosno ima sve kvalitete koje se traže odredbom članka 18. ZV-a.

Iz pravilnih utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi da je otac tužitelja bio upisan kao posjednik predmetnih nekretnina već kod prve revizije katastra 1955., a tužitelj nakon njegove smrti, od 1986. nadalje, pa je od tada do podnošenja tužbe u ovoj pravnoj stvari (2015.) proteklo više od 40 godina u kojem razdoblju je tužitelj zajedno sa svojim prednikom posjedovao sporne nekretnine, jer se u vrijeme dosijedanja sukladno shvaćanju Europskog suda za ljudska prava izraženim u odlukama Trgo (Zahtjev broj: 35298/04), Jakeljić (Zahtjev broj: 22768/12) i Radomilja i dr. (Zahtjev broj: 37685/10) protiv Republike Hrvatske, treba uračunati i vrijeme do 8. listopada 1991. (tako i VS RH u odluci Rev-2776/106-2 od 29. siječnja 2019.)

Naime, Republika Hrvatska je kao članica Europske unije i Vijeća Europe dužna primjenjivati odredbe (Europske) Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10, u daljnjem tekstu: Konvencija), i njezinih Protokola, kao i pravna stajališta prihvaćena odlukama Europskog suda za ljudska prava (odjeljak II. 2. Konvencije).

Odlučne činjenice, u smislu zauzetih pravnih stajališta u spomenutoj recentnoj praksi Europskog suda za ljudska prava predstavljaju utvrđenja o neprekinutom posjedu određene kvalitete tužitelja ili njegovih pravnih prednika u propisanom trajanju, u koje se uračunava i posjed prije 8. studenog 1991. (i kada je riječ o nekretninama u društvenom vlasništvu), pod uvjetima navedenim u tim odlukama Europskog suda za ljudska prava: da je stjecanje nastupilo prije ili za vrijeme važenja odredbe članka 388. stavka 4. ZV-a ukinute odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I-58/97 od 17. studenoga 1999. i da se ne radi o nekretninama u odnosu na koje polažu pravo treće osobe (nacionaliziranim konfisciranim i sl.), obzirom na stečena subjektivna građanska prava.

U konkretnom slučaju tužitelj je dokazao kvalitetu i propisano trajanje posjeda predmetnih nekretnina, dok iz utvrđenja prvostupanjskog suda, kao niti iz raspravne građe ne proizlazi da bi se radilo o nekretninama na koje, netko treći, osim tužitelja, polaže pravo vlasništva.

Slijedom naprijed iznesenog prvostupanjski je sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je prihvatio tužbeni zahtjev.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-957/2018-2 od 21. ožujka 2019.

7

027.115.2

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ NESAVJESNOG POSJEDNIKA > NAKNADA ZA UPOTREBU I KORIŠTENJE

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 1111.
Članak 1120.

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10,
143/12 i 152/14)*

Članak 38. stavak 1.

Članak 164. stavak 1.

Članak 165. stavak 1.

Suvlasniku koji nije zahtijevao predaju u suposjed nekretnine ne pripada pravo ni zahtijevati isplatu naknade zbog neosnovanog korištenja od strane drugog suposjednika.

„Prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev uz obrazloženje da su parnične stranke suvlasnici predmetne nekretnine ali da tužiteljica nije dokazala da je ona od tuženika tražila predaju suposjeda predmetne nekretnine.

Iz rezultata dokaznog postupka proizlazi:

- da su parnične stranke suvlasnici kuće sagrađene na kč.br. 1155/4 površine 293 čhv upisane u Z.U. 97/A k.o. J. za po 1/2 dijela;

- da je tuženik u posjedu cijele nekretnine iako u istoj ne stanuje; dok je tužiteljica bila u suposjedu do razvoda braka 2004. godine time da je posljednji put bila u kući 2006. godine radi uzimanja osobnih stvari kada je ušla nasilnim putem razbijanjem vrata;

- da tužiteljica protiv tuženika nije pokretala sudski postupak za predaju u suposjed predmetne nekretnine; dok je vođen postupak radi razvrgnuća u kom postupku nije uspjela prodaja kuće;

- da iz nalaza i mišljenja građevinskog vještaka M. Š. proizlazi da zbog stanja nekretnine utvrđenog prilikom očevida istu nije moguće iznajmljivati radi zapuštenosti.

Na temelju naprijed utvrđenog činjeničnog stanja sud je prvog stupnja odbio u cijelosti tužbeni zahtjev uz obrazloženje da je odredbom članka 38. ZV-a propisano da svaki suvlasnik smije izvršavati glede cijele stvari sve ovlasti koje ima kao nositelj dijela prava vlasništva bez suglasnosti ostalih suvlasnika, ako time ne vrijeđa prava ostalih suvlasnika; da je odredbom članka 164. stavka 1. ZV-a propisano da poštenu posjednik tuđe stvari koju nema pravo posjedovati mora je predati vlasniku ili osobi koju taj odredi, ali nije dužan dati naknadu za to što ju je upotrebljavao i od nje imao koristi primjerene onom pravu na posjed za koje je vjerovao da mu pripada, a ne treba niti naknaditi ono što je pritom oštećeno ili uništeno te da je odredbom članka 165. stavka 1. ZV-a propisano da nepošteni posjednik tuđe stvari mora je predati vlasniku ili osobi koju taj odredi, te naknaditi sve štete koje su na njoj nastale i sve koristi koje je imao za vrijeme svojega posjedovanja, pa i one koje bi stvar dala da ih nije zanemario.

Nadalje, taj sud navodi da je stav Građanskog odjela Županijskog suda u Varaždinu da kada tuženik posjeduje nekretninu ili posjeduje suvlasnički dio tužitelja, plaćanje vrijednosti postignute koristi prema članku 1111. i članku 1120. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje u tekstu: ZOO) moguće je samo u slučaju kada je nekretnina upotrijebljena na način da je promijenila identitet zbog čega nije moguće ili nije gospodarski opravdano vraćanje te nekretnine. Kada je moguće vraćanje odnosno kada je moguća predaja nekretnine u posjed ili suposjed naknada koristi se prosuđuje prema odredbi članka 164. i članka 165. ZV-a, ali samo u slučaju kada tužitelj uz platež koristi tužbenim zahtjevom traži predaju nekretnine u posjed.

Stoga taj sud zaključuje da tužiteljici ne pripada pravo zahtijevati samo isplatu novčanog iznosa, a da prije toga ili istovremeno nije zatražila predaju nekretnine u suposjed.

Za napomenuti je sudu prvog stupnja da je Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske na sjednici od 26. listopada 2009. donio pravno shvaćanje prema kojemu: "Ako je

određena stvar još uvijek u nepromijenjenom obliku (očuvanog identiteta) u posjedu nevlasnika valja primijeniti odredbe članka 164. stavka 1. i članka 165. stavka 1. ZV, prema kojim odredbama je samo nepošten posjednik dužan naknaditi koristi od uporabe tuđe stvari. Ako je određena stvar uporabljena na način da je promijenila identitet (radi čega nije moguće ili gospodarski opravdano vraćanje te stvari), tek u takvoj situaciji valja primijeniti odredbu članka 1020. ZOO-a prema kojoj je osoba koja je uporabila tuđu stvar u svoju korist dužna vlasniku naknaditi korist i bez obzira na svoje poštenje odnosno nepoštenje."

Kako iz iskaza same tužiteljice proizlazi da ista nije pokretala sudski postupak za predaju u suposjed jer da se bojala tuženika (iako je ovaj parnični postupak radi isplate pokrenula) to proizlazi da tužiteljica nije pokušala sudskim putem stupiti u suposjed kuće slijedom čega joj ne pripada tražena naknada."

Županijski sud u Splitu, Gž-109/2019-2 od 28. ožujka 2019.

8

073.11

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIZNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA > TABULARNA ISPRAVA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 84. stavak 3.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 331.b

Presuda zbog ogluhe predstavlja dobrovoljnu raspoložbu protivnika upisa.

„Prijedlog za uknjižbu prava vlasništva na predmetnoj nekretnini od strane predlagateljice upisa odbijen je pobijanim rješenjem nakon što je utvrđeno da je na predmetnoj nekretnini zabilježena ovrha temeljem rješenja o ovrsi istog suda broj OVR-5475/12 od 21. prosinca 2012. utvrđenjem vrijednosti nekretnine, njezinom prodajom i namirenjem ovrhovoditelja I. K. iz novčanog iznosa dobivenog prodajom. Kako je odredbom članka 84. stavka 3. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13 i 93/14) određeno da nakon zabilježbe ovrhe nije dopušten upis promjene prava vlasništva niti kojeg drugog stvarnog prava, utemeljen na raspoložbi ovršenika, bez obzira na to kad je ta raspoložba poduzeta, prvostupanjski je sud, nalazeći da je zatraženi upis utemeljen na raspoložbi ovršenika, a obzirom na izvršenu zabilježbu ovrhe, prijedlog odbio.

Imajući u vidu da je u vrijeme zaprimanja prijedloga za upis vlasništva na temelju presude zbog ogluhe na predmetnoj nekretnini dana 11. ožujka 2016. već bila upisana zabilježba ovrhe i to temeljem Rješenja o ovrsi Općinskog suda u Splitu poslovni broj OVR-5475/12 od 21. prosinca 2012., to je ostalo prijeporno, obzirom na odredbu članka 84. stavka 3. OZ-a radi se o dobrovoljnoj raspoloživosti ovršenika zbog koje se nakon upisa zabilježbe ovrhe ne može dopustiti upis promjene prava vlasništva ili pak ne.

Nije prijeporno da se nakon upis zabilježbe ovrhe ne mogu dopustiti upisi stvarnih prava koje bi treća osoba stekla temeljem pravnog posla s ovršenikom, a nije prijeporno niti da upis na temelju sudske odluke ne predstavlja dobrovoljnu raspoložbu ovršenika.

Međutim, u konkretnom slučaju, upis je zatražen temeljem presude zbog ogluhe iz članka 331. b ZPP-a, jer protivnik upisa (tuženik 1. u tom parničnom postupku) nije podnio odgovor na tužbu, koju je uredno primio, čime je svom neaktivnošću de facto priznao tužbeni zahtjev tužiteljice –predlagateljice upisa, pa se i prema ocijeni ovog drugostupanjskog suda time ipak radi o dobrovoljnoj raspoložbi na nekretnini koja je predmet ovrhe zbog koje stjecanje vlasništva na temelju presude zbog ogluhe nakon upisa zabilježbe ovrhe nije dopušteno.

Stoga je u pravu prvostupanjski sud kada zaključuje da je isprava (ovršna isprava-pravomoćna i ovršna presuda zbog ogluhe) kojom se traži upis prava vlasništva na ime predlagateljice upisa utemeljena na raspoložbi ovršenika – protivnika upisa, a što je u suprotnosti s odredbom članka 84. stavka 3. OZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-672/2017-2 od 31. listopada 2018.

9

073.111

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA > TABULARNA ISPRAVA > SADRŽAJ

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 55. stavak 1.

Zemljišnoknjižni sud nije ovlašten naložiti brisanje provedenog upisa na temelju presude kojom je utvrđena nevaljanost pravnog posla temeljem kojeg je izvršen upis prava vlasništva na predmetnim nekretnina, ukoliko ista ne sadrži određeni nalog za promjenu odnosno uspostavu ranijeg zemljišnoknjižnog stanja.

„Međutim, u konkretnom slučaju predmet upisa jest upravo provedba presude kojom je utvrđena nevaljanost pravnog posla, a osnovom kojeg je izvršen upis knjižnog prava u zemljišnu knjigu.

Dakle, u konkretnom slučaju se radi o upisu u zemljišne knjige temeljem odluke suda kao javne isprave. Odredbom članka 55. stavka 1. točke b. ZZK-a propisano je da su javne isprave na temelju kojih se može dopustiti uknjižba odluke suda ili drugog nadležnog tijela odnosno pred njima sklopljene nagodbe koje se prema propisima o ovrsi smatraju ovršnim ispravama prikladnim za upis prava u zemljišnu knjigu, ako sadrže točnu oznaku zemljišta ili prava na koji se odnosi upis.

Iz sadržaja citirane pravomoćne i ovršne presude broj P-1225/14 od 27. lipnja 2017. proizlazi kako je istom utvrđen ništetnim Ugovor o darovanju od 22. ožujka 2006. sklopljen između 1. tužene Z. K. kao daroprimaljice s jedne strane, te 2. tužene B. K. kao darovateljice s druge strane, time da se u istom postupku kao tužiteljica pojavljuje D. P.

Kako citirana presuda ne sadrži podatke o oznaci nekretnine niti određeni nalog za promjenu odnosno uspostava ranijeg zemljišnoknjižnog stanja u odnosu na predmetnu

nekretninu to s pravom žaliteljica osporava pravilnost primjene materijalnog prava od strane suda prvog stupnja.

Naime, zemljišnoknjižni sud nije ovlašten naložiti brisanje provedenog upisa na temelju presude kojom je utvrđena nevaljanost pravnog posla temeljem kojeg je izvršen upis prava vlasništva na predmetnim nekretnina ukoliko ista ne sadrži određeni nalog za promjenu odnosno uspostavu ranijeg zemljišnoknjižnog stanja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-927/2018-2 od 25. ožujka 2019.

10

073.115

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA > TABULARNA ISPRAVA > KNJIŽNI PREDNIK

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 40.

Zakon o pomorskom dobru

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 24.

Zakon o elektroprivredi

(NN 31/90, 47/90, 61/91, 26/93, 78/94, 105/99, 111/99 i 51/01)

Članak 9.

Protokol broj 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

Članak 1.

Hrvatska elektroprivreda d.d. je mogla steći pravo vlasništva nad nekretninama ex lege – na temelju Zakona o elektroprivredi (iz 1990. godine) pet godina prije stupanja Zakona o vodama na snagu, obzirom da nekretnine koje nisu bile u sustavu unutrašnjih plovni putova nisu bile isključene iz mogućnosti stjecanja prava vlasništva ili drugih stvarnih prava, kao neki kanali i jezera na kojima nisu bili postavljeni objekti sigurnosti plovidbe.

„Rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj Zp-572/2015 od 6. listopada 2016. dozvoljeno je brisanje društvenog vlasništva i korištenja te upis Republike Hrvatske javnog vodnog dobra u općoj uporabi s pravom upravljanja Hrvatskih voda.

Na temelju prigovora protustranke prvostupanjski je sud po zemljišnoknjižnom sucu usvojio prigovor rješenjem broj Zp-572/2015 od 30. siječnja 2017. i preinačio gore navedeno rješenje ovlaštenog ZK referenta. Pobijanim rješenjem sud je zaključio da se radi o česticama za koje se iz potvrde Hrvatskih voda ne može izvesti zaključak da su predstavljale vodno

dobro do stupanja na snagu Zakona o vodama („Narodne novine“, broj 107/1995), te da nije bilo materijalno pravne osnove da sud usvoji prijedlog predlagatelja radi uknjižbe prava vlasništva i upisa javnog vodnog dobra, već da je primjenom odredbe članka 40. ZZK-a prijedlog predlagatelja valjalo odbiti.

Gore navedeni zaključak prvostupanjskog suda u cijelosti prihvaća i ovaj žalbeni sud te se žaliteljica u cijelosti upućuje na navode detaljno elaboriranog prvostupanjskog rješenja.

U odnosu na žalbene navode predlagateljice koji upiru da je temeljem Zakona o pomorskom dobru, lukama i pristaništima („Narodne novine“, broj 19/74, 39/75, 17/77 i 18/91, dalje u tekstu: ZPDLP) pomorsko i vodno dobro imalo status dobra u društvenom vlasništvu u općoj uporabi na kojima nitko nije imao vlasničke ovlasti te da su nekretnine koje su bile opće dobro zakonom o vodama iz 1995. postale vodno dobro u vlasništvu Republike Hrvatske, dok su Zakonom o vodama iz 2009. nekretnine koje su između ostalog imale status društvenog vlasništva i općeg dobra postale javno dobro u vlasništvu Republike Hrvatske, odgovoriti je da je ZPDLP kao vodno dobro određeni su samo unutrašnji plovni putovi na kojima se obavlja plovidba, a ne rijeke u cjelini (članak 24.). Nadalje, tek Zakonom o vodama iz 2009. godine su rijeke u cjelini (sve rijeke u Republici Hrvatskoj), a koje su bile u režimu društvenog vlasništva postale javnim dobrom.

S obzirom na izneseno protustranka je mogla steći pravo vlasništva nad nekretninama ex lege – na temelju Zakona o elektroprivredi (iz 1990. godine) pet godina prije stupanja Zakona o vodama na snagu, obzirom da nekretnine koje nisu bile u sustavu unutrašnjih plovnih putova nisu bile isključene iz mogućnosti stjecanja prava vlasništva ili drugih stvarnih prava, kao neki kanali i jezera na kojima nisu bili postavljeni objekti sigurnosti plovidbe.

U odnosu na žalbene navode dalje je odgovoriti da iz spisa proizlazi kako je protustranka na temelju članka 9. Zakona o elektroprivredi („Narodne novine“, broj 31/90, 47/90, 61/91, 26/93, 78/94, 105/99, 111/99 i 51/01) sva sredstva utvrđena bilancom na dan 30. lipnja 1990. unijela u temeljni kapital društva, uključujući i sve nekretnine koje su bile evidentirane bilancom.

Dakle, po mišljenju ovog žalbenog suda stečena prava protustranke ne mogu se derogirati, a radi se o pravima stečenim na temelju ranijih propisa ili nadležnog tijela, odnosno predlagatelj ne može, temeljem prijedlogu priloženim ispravama zahtijevati upis prava vlasništva.

U odnosu na istaknuto navesti je da sudska praksa promatra stečena prava kroz načelo „legitimnih očekivanja“ (tako i Ustavni sud Republike Hrvatske UIIIB-1373/2009) koji je stečena prava, odnosno zahtjev za „legitimna očekivanja“ klasificirao u imovinu u smislu članka 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, dok ih je Europski sud pravde svrstao u skupinu općih pravnih načela kao izvora prava Europske unije. Stoga sredstva koja su unesena u bilancu društva na dan 30. lipnja 1990. predstavljaju stečena prava te ista nije moguće novim poretkom po Zakonu o vodama derogirati.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-604/2017-2 od 6. studenog 2018.

11

073.3

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 81. stavak 1.

Članak 82.

Zakon o sudskom vanparničnom postupku
(*"Službene novine" od 1. kolovoza 1934., broj 175-XLV*)

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(*NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14 i 81/15*)

Članak 103.

Postupak radi ispravka međe ne predstavlja spor za koji zakonodavac kroz odredbu članka 81. ZZK-a predviđa mogućnost upisa zabilježbe u zemljišne knjige na nekretnini u odnosu na koju se zahtijeva zabilježba.

„Pobijanim rješenjem potvrđeno je rješenje kojim je prvostupanjski sud odbio prijedlog predlagatelja upisa radi upisa zabilježbe spora na temelju prijedloga za uređenje (ispravak) međe na nekretnini označenoj kao kč.br. 143/1 i k.č.br. 143/3, upisanim u Z.U. 1208 k.o. F., vlasništvo predlagatelj i nekretnine označena kao č.br. 143/5 upisane u Z.U. 143 k.o. F. suvlasništvo protustranaka, držeći kako ishod ovog postupka ne može utjecati mogao utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg, sadržaj ili opterećenje toga prava.

Suprotno navodima žalbe, pravilno je prvostupanjski sud postupio kada je odbio predloženi zemljišnoknjižni upis.

Naime, prema odredbi članka 81. stavka 1. ZZK-a zabilježba spora je upis kojim se čini vidljivim da se glede knjižnoga prava vodi postupak pred sudom ili drugim nadležnim tijelom čiji bi ishod mogao utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg, sadržaj ili opterećenje toga prava.

Predlagatelj upisa je zabilježbu spora zahtijevao u povodu postupka za uređenje međe, koji postupak je izvanparnični, a budući da Republika Hrvatska još uvijek nema zakon o izvanparničnom postupku, u primjeni su kao pravna pravila odredbe Zakona o sudskom vanparničnom postupku iz 1934. godine, te Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (*"Narodne novine"*, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14 i 81/15, dalje u tekstu: ZV).

U navedenom, u konkretnom slučaju postupak radi ispravka međe ne predstavlja spor za koji zakonodavac kroz odredbu članka 81. ZZK-a predviđa mogućnost upisa zabilježbe u zemljišne knjige na nekretnini glede kojega se zahtijeva zabilježba.

Osim toga nakon što je sud u postupku uređenja međe među obnovio ili ispravio, svatko može u parnici dokazivati vlasništvo i zahtijevati da se u skladu s njim označi međa, ali susjed koji je sudjelovao u postupku uređenja međe ne može to zahtijevati po proteku roka od šest mjeseci.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-630/2018-2 od 25. ožujka 2019.

12

073.34

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE

Članak 84.a stavak 1.

Nema mjesta upisu zabilježbe postupka pred upravnim tijelom povodom zahtjeva za poništenje ili ukidanje građevinske dozvole.

„Predmet ovog postupka je zabilježba za poništenje ili ukidanje Građevinske dozvole izdane od strane Šibensko-kninske županije, Upravnog odjela za prostorno uređenje i gradnju, broj Klasa: UP/I-361-03/16-01/000430, Ur. broj: 2182/01-16-17-0007 od 27. ožujka 2017., kojom je predloženicama dopuštena izgradnja stambene zgrade na čest. zem. 803/168 k.o. P.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je rješenjem Općinskog suda u Šibeniku broj Z-11793/17 od 26. rujna 2017. u Z.U. 6647 k.o. P. i to glede čest. zem. 803/168 u suvlasništvu predloženika dopuštena zabilježba pokretanja postupka za poništenje ili ukidanje rješenja Građevinske dozvole izdane od strane Šibensko-kninske županije, Upravnog odjela za prostorno uređenje i gradnju, broj Klasa broj: UP/I-361-03/16-01/000430, Ur. broj: 2182/01-16-17-0007 od 27. ožujka 2017., te je naložena provedba tog rješenja, dok je po prigovoru predloženika preinačeno rješenje Općinskog suda u Šibeniku broj Z-11793/17 od 26. rujna 2017., na način da je odbijen prijedlog za zabilježbu pokretanja postupka, poništenja ili ukidanja građevinske dozvole, i to iz razloga jer da nisu ispunjene zakonske pretpostavke iz odredbe članka 84.a stavka 1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 55/13 i 60/13, dalje u tekstu: ZZK).

Naime, kada je prvostupanjski sud našao da nije osnovan prijedlog predlagatelja za zabilježbu pokretanja postupka za poništenje ili ukidanje rješenja Građevinske dozvole izdane od strane Šibensko-kninske županije, Upravnog odjela za prostorno uređenje i gradnju, broj Klasa broj: UP/I-361-03/16-01/000430, Ur. broj: 2182/01-16-17-0007 od 27. ožujka 2017., glede čest. zem. 803/168, pravilno je primijenio materijalno pravo kada je odbio prijedlog za upis zabilježbe spora, prethodno zaključujući da nisu ispunjene zakonske pretpostavke iz odredbe članka 84.a ZZK.

Člankom 84.a stavkom 1. ZZK-a, propisano je da kad stranka pred sudom ili upravnim tijelom pokrene postupak u kojem bi se mogao odrediti upis za koji se ne može upisati zabilježba spora na temelju tog podneska sa potvrdom da je predan sudu ili upravnom tijelu na rješavanje zemljišnoknjižni sud će dopustiti zabilježbu pokretanja tog postupka, dok je stavkom 3. propisano kada je u postupku na koji se odnosi zabilježba odlučeno o provedbi upisa, taj upis dobiva ono mjesto u prvenstvenom redu koje mu je bilo osigurano zabilježbom pokrenutog postupka.

Dakle, osim općih pretpostavki koje se moraju ispuniti za provedbu svakog zemljišnoknjižnog upisa, za upis zabilježbe spora mora biti pred sudom ili drugim nadležnim tijelom pokrenut postupak glede kojeg se zahtjeva zabilježba spora, a što predlagatelji iz prijedloga moraju dokazati.

U konkretnom slučaju predlagatelji upisa zahtjev temelje na poništenju ili ukidanju Građevinske dozvole izdane od strane Šibensko-kninske županije, Upravnog odjela za prostorno uređenje i gradnju, broj Klasa broj: UP/I-361-03/16-01/000430, Ur. broj: 2182/01-16-17-0007 od 27. ožujka 2017., kojom je predloženicama dopuštena izgradnja stambene zgrade na čest. zem. 803/168 k.o. P.

Imajući u vidu narav spora pokrenutog pred upravnim tijelom, i po mišljenju ovog drugostupanjskog suda odlukom nadležnog upravnog tijela povodom predmetnog zahtjeva predlagatelja za poništenje ili ukidanje građevinske dozvole izdane u svezi namjeravane

gradnje na čest. zem. 803/168 k.o. P., neće, a niti se može odrediti upis u zemljišnim knjigama glede predmetne nekretnine, pa je osnovano prvostupanjski sud zaključio da u konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke iz članka 84.a stavka 1. ZZK-a, odnosno to nije spor koji se vodi glede knjižnog prava čiji ishod bi mogao utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg, sadržaj ili opterećenje tog prava. Naime, ishod tog postupka s gledišta iznesenog zahtjeva u istom ne može imati onaj pravni utjecaj koji je propisan naprijed citiranom odredbom.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-440/2018-2 od 2. siječnja 2019.

13

073.43

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > PREDMET UPISA > UPIS HIPOTEKE

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 40.

Članak 81.

Kada u zemljišnim knjigama nije izvršen upis zabilježbe spora niti zabilježbe ovrhe, ne postoji zapreka za upis prijenosa hipoteke na novog stjecatelja.

„Prvostupanjskim je rješenjem preinačeno rješenje ovlaštenog zemljišnoknjižnog referenta prvostupanjskog suda poslovni broj Z-1044/2018 tako da je odbijen prijedlog za brisanje založnog prava te je naloženo uspostava zemljišnoknjižnog stanja u ZK uložak 1879 k.o. M. Z., kako je bilo prije dopuštenog upisa.

Pravilno je zemljišnoknjižni sudac preinačio rješenje ovlaštenog zemljišnoknjižnog referenta za što je dao valjane razloge koje u cijelosti prihvaća kao pravilne i ovaj sud.

Upis u zemljišnu knjigu je redoviti način stjecanja založnog prava na nekretnini, pa tako i dobrovoljno. Pravni učinak osnivanja hipoteke nastupa:

1. upisom hipoteke u zemljišnu knjigu,
2. na temelju valjanog pravnog posla,
3. vlasnikova stvar, sposobna da se stvar optereti hipotekom.

Trenutak osnivanja (nastanak) hipoteke na određenoj nekretnini, ispunjenjem gore navedenih pretpostavki i to trenutkom kad je zemljišnoknjižnom sudu bio stigao prijedlog za brisanje hipoteke.

Upisana hipoteka dobiva mjesto u prvenstvenom redu upisa u zemljišnu knjigu. To mjesto ona dobiva prema trenutku osnivanja, dakle, kad je zemljišnoknjižnom sudu stigao prijedlog za njen upis.

Hipoteka prelazi na novog vjerovnika njima osigurane tražbine zajedno s tom tražbinom i to u pravilu samim tim što je ta tražbina prešla na novog vjerovnika. Novi vjerovnik ima isti red prvenstva kao i njegov prednik.

U procesnoj situaciji kad u zemljišnoj knjizi nije glede predmetne nekretnine izvršen upis zabilježbe spora niti zabilježba ovrhe, to nije bilo zapreke da se izvrši upis prijenosa prava hipoteke na novog stjecatelja, jer samo pod pretpostavkom da je izvršena zabilježba ovrhe ili spora, ne bi bilo zapreke da se u zemljišnim knjigama provede zatraženi upis temeljem pravomoćne i ovršne presude.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-701/2018-2 od 8. studenog 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

Zakon o cestama

(NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14)

Članak 7.

Članak 123. stavak 1.

Članak 124. stavak 1.

Članak 125.

U postupku upisa javne ceste izgrađene do dana stupanja na snagu Zakona o cestama („Narodne novine“, broj 84/11) ne sudjeluju stranke, pa zemljišnoknjižni sud, u načelu, rješenje donosi na temelju prijavnog lista nadležnog katastarskog ureda, kao jedinog relevantnog dokumenta koji dokazuje stvarno stanje nekretnine.

„Rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj Z-5653/2016 od 12. travnja 2017., koje je donio ovlaštenu zemljišnoknjižni referent, dopuštena je provedba prijavnog lista RN 1176/16 k.o. G. dostavljenog od Gradskog ureda za katastar i geodetske poslove Grada Z., Odjela za katastar zemljišta i nekretnina, Odsjek IV – N. Z., Klasa: 932-06/2015-01/768, Ur. broj: 251-15-02/04-16-5 od 19. veljače 2016., u zemljišnoj knjizi, te je među ostalim, promijenjen oblik i površina čestice zkčbr. 335/44 k.o. G. sa 746 čhv na 1922 m² i čestice zkčbr. 335/45 k.o. G. sa 477 čhv na 1014 m², dok je ostatak površine (745 m² od zkčbr. 335/44 te 698 m² od zkčbr. 335/45) ušao u novoformirane čestice zkčbr. 241/58, zkčbr. 293/8 i zkčbr. 335/65, sve k.o. G., u naravi autocesta – javna cesta A3, koje su upisane na ime i vlasništvo Republike Hrvatske – javno dobro u općoj uporabi na upravljanju H. a. d.o.o.

Odredbom članka 124. stavka 1. ZC-a propisano je da se javne ceste izgrađene do dana stupanja na snagu Zakona o cestama („Narodne novine“, broj 84/11) koje nisu evidentirane u katastru ili nije evidentirano njihovo stvarno stanje, evidentiraju u katastru na temelju odluke iz članka 7. stavka 2. ovoga Zakona, geodetskog elaborata izvedenog stanja javne ceste i rješenja nadležnog zemljišnoknjižnog suda o provedbi prijavnog lista, a prema stavku 2. istog članka javne ceste iz stavka 1. ovoga članka upisat će se u zemljišnu knjigu kao javno dobro u općoj uporabi, kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom, bez obzira na postojeće upise u zemljišnoj knjizi. Nadalje je stavkom 3. istog članka propisano da prijavni list za prethodnu provedbu u zemljišnoj knjizi iz stavka 1. ovoga članka zemljišnoknjižnom sudu po službenoj dužnosti dostavlja nadležni ured za katastar na temelju pregledanog i potvrđenog geodetskog elaborata izvedenog stanja javne ceste, snimljenog prema pravilima propisanim posebnim zakonom, a koji pribavlja i tijelu nadležnom za katastar dostavlja pravna osoba koja upravlja javnim cestama, a stavkom 4. istog članka je određeno da će rješenje o upisu javne ceste u zemljišnu knjigu utemeljeno na odredbi članka 123. stavka 1. ovoga Zakona zemljišnoknjižni sud dostaviti nadležnom uredu za katastar, radi njezina evidentiranja u katastru.

Prema članku 125. ZC-a na evidentiranje u katastru i upis u zemljišne knjige javnih cesta iz članka 123. i članka 124. ovoga Zakona ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje prostorno uređenje i gradnja, a kojima je propisana parcelacija građevinskog zemljišta i evidentiranje građevina u katastru, niti odredbe zakona kojim se uređuje katastar nekretnina te odredbe drugih zakona i propisa koje su protivne članku 123. do 130. ovoga Zakona.

S obzirom na navedene zakonske propise i priložene isprave koje služe kao temelj za dopuštenje upisa, pravilno je zemljišnoknjižni sud ocijenio da su za dopuštanje predmetnog upisa bile ispunjene sve zakonske pretpostavke.

Žalbeni navodi protustranke u kojima se ističe da je pobijano rješenje činjenično i pravno neosnovano jer protustranka nije upoznata s navedenim postupkom, da mu nije isplaćena novčana naknada za oduzetu nekretninu-zemljište niti su mu predloženi dokumenti o promjeni površine i oblika kčbr. 335/44 upisane u zk. ul. br. 326 k.o. G. nisu od utjecaja na zakonitost i pravilnost odluke u ovom zemljišnoknjižnom predmetu.

Naime, sadržaj i svrha citiranih odredaba ZC-a je uređenje načina katastarskog i zemljišnoknjižnog evidentiranja stvarnog stanja nekretnina koje su u naravi ceste, radi usklađivanja faktičnog i knjižnog stanja tih nekretnina.

Iz sadržaja naznačenih odredaba proizlazi da u postupku upisa ne sudjeluju stranke (ne sudjeluje, prema tome, ni stjecatelj – Republika Hrvatska), da zemljišnoknjižni sud, u načelu, rješenje donosi na temelju prijavnog lista nadležnog katastarskog ureda, kao jedinog relevantnog dokumenta koji dokazuje stvarno stanje nekretnine te da sud provodi upis javne ceste kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-704/2017-2 od 21. veljače 2019.

15

074.4

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > PROVEDBA UPISA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 131. stavak 6.

Članak 145.-162.

Zakon o cestama

(NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14)

Članak 101. stavak 1. i 2.

Članak 131. stavak 6.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 130. stavak 2.

Upis nerazvrstane ceste izgrađene do 25. srpnja 2011. provodi se u zemljišnoj knjizi bez obzira na postojeće zemljišnoknjižne upise.

„U ovoj je zemljišnoknjižnoj stvari zemljišnoknjižnom sudu nadležni Ured za katastar dostavio prijavni list radi prethodne provedbe i upisa nerazvrstane ceste u zemljišnoj knjizi,

sukladno odredbi članka 131. Zakona o cestama („Narodne novine“, broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14, dalje u tekstu: ZC).

Uz navedeni prijavni list koji se sastoji od geodetskog elaborata izvedenog stanja, dostavljeno je i Uvjerenje gradskog Ureda za prostorno uređenje, izgradnju grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet od 26. srpnja 2018. o tome da su T. ulica i T. ulica IV odvojak kategoriziran kao nerazvrstana cesta, kao i očitovanje istog tijela od 26. srpnja 2018. o tome da su na dan stupanja na snagu ZC (25. srpnja 2011.) iste bile izgrađene, da su se koristile za promet vozila i da su bile pristupačne većem broju korisnika.

S obzirom na navedene zakonske propise i priložene isprave koje služe kao temelj za dopuštenje upisa, pravilno je zemljišnoknjižni sud ocijenio da su za dopuštenje predmetnog upisa bile ispunjene sve zakonske pretpostavke.

U žalbi se tvrdi da je pobijano rješenje doneseno u suprotnosti s člankom 130. stavkom 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15, dalje u tekstu: ZV) prema kojem se vlasništvo nekretnine stečene na temelju zakona ne može suprotstaviti pravu onoga koji je postupajući s povjerenjem u zemljišne knjige u dobroj vjeri upisao svoje pravo na nekretnini dok još pravo koje je bilo stečeno na temelju zakona nije upisano. S tim je u vezi odgovoriti da u dijelu koji se odnosi na upis nerazvrstanih cesta u zemljišnu knjigu sukladno odredbama ZC predstavlja lex specialis u odnosu na ZZK-a i na ZV. Osim toga, nerazvrstane ceste predstavljaju javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u skladu s člankom 101. stavkom 1. i člankom 131. stavkom 6. ZC-a, na njima treće osobe ne mogu steći pravo vlasništva na bilo koji način (članak 101. stavak 2. ZC-a), pa tako ni djelovanjem načela povjerenja u potpunost i istinitost zemljišne knjige.

U odnosu žalbene navode prema kojima sud nije primijenio odredbe ZZK-a koje reguliraju pretpostavke za promjenu sastava zemljišnoknjižnog tijela upisivanjem i pripisivanjem u smislu odredbi članka 145. do 162. ZZK-a, odgovoriti je da za provedbu prijavnog lista u zemljišnoj knjizi nije potrebna suglasnost nositelja knjižnog prava u smislu iz članka 145. stavka 4. ZZK-a, a osim toga odredbom je članka 131. stavka 6. ZZK-a izričito propisano da se upis nerazvrstane ceste izgrađene do 25. srpnja 2011. provodi u zemljišnoj knjizi bez obzira na postojeće zemljišnoknjižne upise.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-123/2019-2 od 18. veljače 2019.

16

076.4

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POJEDINAČNI ISPRAVNI POSTUPAK

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 145. stavak 4.

Članak 200.

Pravilnik o unutarnjem ustroju, vođenju zemljišnih knjiga i obavljanju drugih poslova u zemljišnoknjižnim odjelima sudova

(NN 81/97, 109/92, 123/02, 153/02 i 14/05)

Članak 108. stavak 2.

Opravdani razlog u smislu članka 108. stavka 2. Pravilnika postoji ukoliko zainteresirana stranka ima određeni dokument (posjedovni list, privatnu ispravu, javnu ispravu ili neki drugi akt) iz kojeg bi bilo vidljivo da je stranka vlasnik nekretnine, ali ista isprava nije podobna za provedbu u zemljišnim knjigama, bilo da se radi o neotklonjivim nedostacima isprave ili o neažurnom zemljišnoknjižnom stanju.

Mogućnost za prethodnu provedbu prijavnog lista kroz redovni zemljišnoknjižni postupak u smislu odredbe članka 145. stavka 4. ZZK-a nije pretpostavka za otvaranje pojedinačnog ispravnog postupka. Naime, zemljišnoknjižni sud povodom podnesenog prijedloga ocjenjuje tek postojanje opravdanog razloga predviđenog članka 108. stavak 2. Pravilnika, a o njegovoj osnovanosti odlučuje nakon otvaranja pojedinačnog ispravnog postupka.

„Prvostupanjski je sud odbacio prijedlog za provođenje pojedinačnog ispravnog postupka u smislu članka 200. ZZK-a i članka 108. Pravilnika o unutarnjem ustroju, vođenju zemljišnih knjiga i obavljanju drugih poslova u zemljišnoknjižnim odjelima sudova („Narodne novine“, broj 81/97, 109/92, 123/02, 153/02 i 14/05, dalje u tekstu: Zemljišnoknjižni poslovnik) jer je smatrao da predlagatelj podnesenim ispravama nije dokazao opravdani razlog za otvaranje pojedinačnog ispravnog postupka.

Suprotno pravnom zaključku prvostupanjskog suda, predlagateljica je u konkretnom slučaju zatražila provođenje ispravnog postupka radi usklađenja zemljišnoknjižnog i stvarnog stanja glede predmetnog zemljišnoknjižnog uloška, prilažući u tom pravcu uz potvrđeni prijavni list i izvod iz katastra o upisanom posjedu predmetnih nekretnina iz kojeg proizlazi isključivi posjed predlagateljice, o čemu govori i dostavljeno Uvjerenje nadležnog ureda za katastar o povijesnim promjenama na predmetnoj nekretnini .

S druge strane mogućnost za prethodnu provedbu prijavnog lista kroz redovni zemljišnoknjižni postupak u smislu odredbe članka 145. stavka 4. ZZK-a nije pretpostavka za otvaranje pojedinačnog ispravnog postupka. Naime, zemljišnoknjižni sud povodom podnesenog prijedloga ocjenjuje tek postojanje opravdanog razloga predviđenog članka 108. stavak 2. Pravilnika, a o njegovoj osnovanosti nakon otvaranja pojedinačnog ispravnog postupka.

Opravdani razlog u smislu članka 108. stavka 2. Pravilnika postoji ukoliko zainteresirana stranka ima određeni dokument (posjedovni list, privatnu ispravu, javnu ispravu ili neki drugi akt) iz kojeg bi bilo vidljivo da je stranka vlasnik nekretnine, ali ista isprava nije podobna za provedu u zemljišnim knjigama, bilo da se radi o neotklonjivim nedostacima isprave ili o neažurnom zemljišno knjižnom stanju.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-642/2018-2 od 25. ožujka 2019.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POJEDINAČNI ISPRAVNI POSTUPAK

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 194. stavak 3.

Članak 200. stavak 2.

U pojedinačnom ispravnom postupku, nakon zaključenja rasprave za ispravak nije dopušteno izjavljivanje pravnih lijekova protiv odluka zemljišnoknjižnog suda pa utoliko u konkretnom slučaju nije bilo mjesta podnošenju žalbe protiv donesene odluke zemljišnoknjižnog suda.

„U konkretnom slučaju predlagatelj je podnesenim prijedlogom, zaprimljenim od strane suda prvog stupnja dana 29. svibnja 2012., predložio pokretanje i otvaranje pojedinačnog ispravnog postupka u odnosu na nekretnine k.č.br. 5550, 5560, 5561, 5578, 5579, 5590 i 5591 upisanim Z.U. 181 k.o. T., koji prijedlog je rješenjem suda prvog stupnja pod poslovnim brojem RZ-58/12 od 05. ožujka 2013. prihvaćen te je otvoren pojedinačni ispravni postupak na nekretninama označenim kao k.č.br. 5550, 5560, 5561, 5578, 5579, 5590 i 5591 upisanim Z.U. 181 k.o. T.

Na pojedinačni ispravni postupak se na odgovarajući način primjenjuje odredba o ispravnom postupku (članak 200. stavak 2. ZZK-a), s tim da rok za podnošenje prigovora i prijava ne može biti kraći od 30 dana niti duži od 6 mjeseci (članak 200.d stavak 2. ZZK).

Pritom je za navesti kako se, sukladno odredbi članka 194. stavka 3. ZZK-a, protiv odluke zemljišnoknjižnog suda donesene na raspravi za ispravak ne može uložiti žalba, ali ona ne sprječava ostvarenje prava u parnici pred sudom ili u postupku pred drugim nadležnim tijelom.

U navedenom, u pojedinačnom ispravnom postupku, nakon zaključenja rasprave za isprava nije dopušteno izjavljivanje pravnih lijekova protiv odluka Zemljišnoknjižnog suda pa utoliko u konkretnom slučaju nije bilo mjesta podnošenju žalbe protiv donesene odluke Zemljišnoknjižnog suda.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-395/2018-2 od 14. siječnja 2019.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POJEDINAČNI ISPRAVNI POSTUPAK

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 91. stavak 1.
Članak 200.a stavak 3.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 -
pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)*

Članak 82.
Članak 353. stavak 1. točka 3.
Članak 380. točka 3.

Sama okolnost što je izvjesno protustranka preminula, ne dovodi u situaciju zemljišnoknjižni sud da odbaci prijedlog radi otvaranja pojedinačnog ispravnog postupka jer primjenom odredbi članka 200.a stavka 3. ZZK-a predlagatelj u prijedlogu ne mora navesti protustranke.

„Prvostupanjski sud je odbacio prijedlog za donošenje odluke o otvaranju pojedinačnog ispravnog postupka pozivom na odredbu članka 82. ZPP-a u svezi članka 91. stavka 1. ZZK-a, uz napomenu da je sud dužan tokom cijelog postupka, po službenoj dužnosti paziti može li osoba koja se pojavljuje kao stranka biti stranka u postupku.

Naime, u konkretnom slučaju predlagatelj je podnio prijedlog radi donošenja odluke o otvaranju pojedinačnog ispravnog postupka, u kojem je naveo točnu adresu predlagatelja sa potrebnim sadržajem, te uz prijedlog dostavio ispravu na temelju koje (prema tvrdnji predlagatelja) dokazuje svoj pravni interes.

Sukladno odredbi članka 200.a stavka 3. ZZK-a, prijedlog za otvaranje pojedinačnog ispravnog postupka mora sadržavati ime i prezime, adresu, i osobni identifikacijski broj osobe u čiju se korist traži ispravak upisa u zemljišnoj knjizi. U prijedlogu za otvaranje pojedinačnog ispravnog postupka ne moraju se navesti osobe protiv kojih se traži ispravak upisa (protustranke).

Postupajući na navedeni način prvostupanjski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo čime je povrijedio odredbu ZPP-a iz članka 353. stavak 1. točka 3. pa je ovaj sud sukladno odredbi članka 380. točka 3. ZPP-a u svezi članka 91. stavka 1. ZZK-a uvažio žalbu predlagatelja, ukinuo pobijano rješenje i predmet vratio prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-423/2018-2 od 6. veljače 2019.

19

076.6

*STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE,
DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POVEZIVANJE
ZEMLJIŠNE KNJIGE I KNJIGE POLOŽENIH UGOVORA*

*Pravilnik o povezivanju zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upisu vlasništva
posebnog dijela nekretnine (etažnog vlasništva)
(NN 121/13)*

Članak 3.

Članak 4.
Članak 8.

Površina čestice koja je predmet postupka nije istovjetna u katastarskom operatu i zemljišnoj knjizi, zbog čega se u konkretnom slučaju ne može primijeniti odredba članka 4. Pravilnika, nego je predlagatelj u smislu članka 3. Pravilnika uz prijedlog morao priložiti dokaz da je utvrđena građevna čestica.

„Budući da predlagatelj taj dokaz nije priložio uz prijedlog za povezivanje, prvostupanjski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo kada je odlučujući o prijedlogu za povezivanje bez rasprave ocijenio da je prijedlog za povezivanje osnovan i slijedom toga udovoljio prijedlogu.

Naime, u konkretnom slučaju se radi o nepotpunom prijedlogu, pa je prvostupanjski sud trebao postupiti po odredbama članka 8. Pravilnika kojom je propisano da će sud, ako prijedlog za povezivanje nije razumljiv, ne sadržava sve što je potrebno ili nisu priloženi svi nužni prilozi da bi se po njemu moglo postupiti, rješenjem naložiti podnositelju prijedloga da u roku od 30 dana prijedlog za povezivanje ispravi, dopuni, odnosno dostavi nužne priloge u skladu s danom uputom (stavak 1.), a ako podnositelj prijedloga ne postupi po nalogu suda u roku iz stavka 1. ovog članka, sud će rješenjem odbaciti prijedlog za povezivanje i odrediti brisanje plombe (stavak 2.).

Prema odredbi članka 4. Pravilnika dokaz da je utvrđena građevna čestica nije potrebno priložiti: – ako je površina čestice koja je predmet postupka istovjetna u katastarskom operatu i zemljišnoj knjizi i ako je na njoj izgrađena jedna zgrada; – ako je iz kopije katastarskog plana vidljivo da je na čestici izgrađeno više zgrada koje su u građevinskom smislu međusobno povezane i koje sve čine jednu stambenu cjelinu, pa parcelacija zbog korištenja zemljišta nije moguća; – ako odgovarajućim geodetskim elaboratom zemljišnoknjižnom sudu bude dostavljen podatak o čestici na kojoj je izgrađena jedna ili više zgrada koja je već evidentirana u katastarskom operatu – ako je predmet postupka čestica zgrade (zgradna čestica).“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-72/2017-2 od 30. siječnja 2019.

20

091.2

STVARNO PRAVO > OSTALO > DRUŠTVENO VLASNIŠTVO > PRETVORBA, PRIVATIZACIJA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 360. stavak 1.

Članak 380.a

Rješenje Hrvatskog fonda za privatizaciju od 22. srpnja 1997., temeljem kojega su sporne nekretnine procijenjene u kapital društva, uz napomenu da su dionice u protuvrijednosti nekretnina rezervirane zbog nesređenih imovinsko-pravnih odnosa, nema značaj upravnog akta na temelju kojega se stječe pravo vlasništva.

„Prednik tužitelja temeljem odluke o dodjeli predmetnog zemljišta na privremeno korištenje (koncesiju) na rok od 10 godina nije mogao steći pravo korištenja i raspolaganja u stvarnopravnom smislu, već je sa tadašnjom Općinom T. stupio u obveznopravni odnos temeljem kojega je stekao pravo koristiti predmetnu nekretninu na određeno vrijeme, uz plaćanje naknade za njezino korištenje.

Iz podataka u spisu proizlazi da je predniku tužitelja upravo temeljem odluke o dodjeli predmetne nekretnine na privremeno korištenje izdano odobrenje za gradnju (list 32 spisa) iz kojega je vidljivo da je između prednika tužitelja i tadašnje Općine T. bio sklopljen i ugovor o naknadi za korištenje pomorskog dobra br. O1-1-UP/I-371/87 zaključen 8. veljače 1987., odnosno da je prednik tužitelja plaćao naknadu za korištenje predmetne nekretnine, pa se nikako nije moglo raditi o dodjeli tog zemljišta na trajno korištenje i upravljanje.

Stoga prednik tužitelja temeljem navedene odluke o dodjeli predmetne nekretnine na privremeno korištenje nije stekao pravo korištenja i raspolaganja koje bi u smislu odredba članka 360. stavak 1. ZV-a pretvorbom nositelja toga prava postalo pravo vlasništva.

Na žalbene navode tužitelja za odgovoriti je da rješenje Hrvatskog fonda za privatizaciju od 22. srpnja 1997., temeljem kojega su sporne nekretnine procijenjene u kapital društva V. B., uz napomenu da su dionice u protuvrijednosti nekretnina rezervirane zbog nesređenih imovinskopravnih odnosa, nema značaj upravnog akta na temelju kojega se stječe pravo vlasništva.

Naime, okolnost da su predmetne nekretnine procijenjene u kapital društva u postupku pretvorbe, samo je jedna od tri pretpostavke propisane odredbom članka 390.a ZV-a koje moraju biti kumulativno ispunjene da bi tužitelj po završenoj pretvorbi vlasništva, postao vlasnikom predmetnih nekretnina. Uz navedenu pretpostavku potrebno je da se radi o nekretninama koje su bile u društvenom vlasništvu i na kojima je prednik tužitelja imao pravo upravljanja, korištenja i raspolaganja, kao i da se radi o nekretninama koje su mogle biti predmet stjecanja vlasništva.

Županijski sud u Splitu, GŽ-558/2019-2 od 28. veljače 2019.

1 > Obvezno pravo

21

121.8

OBVEZNO PRAVO > VRSTE OBVEZA > NOVČANE OBVEZE > ZATEZNE KAMATE

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08 i 125/11)*

Članak 279. stavak 1.
Članak 400. stavak 1.

Od 1. travnja 1994. glavnica za obračun kamata ostaje glavnica osnovnog duga, a ne ona kojoj su pripisane dospjele kamate.

„Iz očitovanja stranaka, proizlazi, kako je sporno što čini glavnica za obračun kamata od 1. travnja 1994.

Odredbom članka 279. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96 i 112/99 – nastavno: ZOO/91) propisano je da na dospelu a neisplaćenu ugovornu ili zateznu kamatu te na druga dospjela povremena novčana davanja ne teče zatezna kamata, izuzev kad je to zakonom određeno, dok je, prema članku 400. stavku 1. istog zakona, ništava odredba ugovora kojom se predviđa da će na kamatu, kada dospije za isplatu, početi teći kamata ako ne bude isplaćena.

Pritom treba, naglasiti, kako je sudska praksa Vrhovnog suda RH jednoznačna, i to upravo u smjeru da od 1. travnja 1994. glavnica za obračun kamata ostaje glavnica osnovnog duga, a ne ona kojoj su pripisane dospjele kamate.

Tako, primjerice, Vrhovni sud Republike Hrvatske u rješenju poslovni broj: Rev x-314/16-2 od 18. siječnja 2017. obrazlaže: „Suprotno pravnom shvaćanju izraženom u nižestupanjskim odlukama, pravilnom primjenom odredaba iz članka 279. i članka 400. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/99, dalje u tekstu: ZOO) neovisno o tome kako su se obračunavale kamate do 31. ožujka 1994., od 1. travnja 1994. tj. od stupanja Uredbe o visini stope zatezne kamate („Narodne novine“, broj 22/94 i 50/94) glavnica za obračun kamata, ostaje glavnica osnovnog duga, a ne ona uvećana obračunatim kamatama na dotadašnji način - pripisivanjem dospjelih kamata glavnici.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1255/2018 od 27. veljače 2019.

22

151

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > PRESTANAK ISPUNJENJEM

*Zakon o elektroničkim komunikacijama
(NN 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17)*

Članak 41. stavak 5.

Opći uvjeti poslovanja tužitelja H. t. d.d.

Članak 18. i 19.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)*

Članak 160.

Članak 161. stavak 1.

Odredbe plaćanja naknade za prijevremeni raskid jednog pretplatničkog ugovora zaključenog za dvije usluge ne vežu se uz broj usluga raskinutog pretplatničkog ugovora, već samo uz raskid ugovora, što znači da je tuženica plaćanjem jedne naknade za prijevremeni raskid pretplatničkog ugovora ispunila svoju ugovornu obvezu plaćanja naknade za prijevremeni raskid pretplatničkog ugovora.

„Osnovano tužena osporava pravilnost primjene materijalnog prava u primjeni odredbe članka 41. stavka 5. ZEK-a i članka 19. stavka 1. Općih uvjeta.

Odredbom je članka 41. stavka 5. ZEK-a propisano da se pretplatničkim ugovorom može utvrditi da pretplatnik koji raskine ugovor prije isteka razdoblja obveznog trajanja ugovora, mora platiti mjesečnu naknadu za ostatak razdoblja obveznog trajanja ugovora, ili naknadu u visini popusta na proizvode i usluge koje je ostvario ako je plaćanje te naknade povoljnije za pretplatnika.

Odredbom je članka 19. Općih uvjeta propisano da u slučaju kada je pretplatnički ugovor sklopljen na posebnom odredbom o obveznom trajanju sukladno točki 18. tih Općih uvjeta, a krivnjom pretplatnika dođe do raskida pretplatničkog ugovora prije isteka razdoblja obveznog trajanja ugovora, pretplatnik će biti dužan platiti mjesečnu naknadu za ostatak razdoblja obveznog trajanja ugovora ili naknadu u visini popusta koje je ostvario ako je plaćanje te naknade za njega povoljnije.

Suprotno stajalištu prvostupanijskog suda, žalbeni sud smatra da citirane odredbe nisu temelj za priznavanje dvostruke naknade za prijevremeni raskid jednog pretplatničkog ugovora zaključenog za dvije usluge, MAX ADSL uslugu uz pogodnost mobilnog uređaja Samsung S5620 i Simpa strat paketa za jednu kunu, jer ove odredbe predviđaju platiti mjesečnu naknadu za ostatak razdoblja obveznog trajanja ugovora (naknada za prijevremeni raskid) ili naknadu u visini popusta koje je pretplatnik ostvario ako je plaćanje te naknade za njega povoljnije. Citirane odredbe plaćanje naknade za prijevremeni raskid ne vežu uz broj usluga raskinutog pretplatničkog ugovora, već samo uz raskid ugovora, što u okolnostima konkretnog slučaja znači da je tužena plaćanjem jedne naknade za prijevremeni raskid pretplatničkog ugovora ispunila svoju ugovornu obvezu plaćanja naknade za prijevremeni raskid pretplatničkog ugovora. Time je njezina obveza plaćanja druge naknade za prijevremeni raskid ugovora prestala ispunjenjem temeljem odredbe članka 160. u vezi s člankom 161. stavkom 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, dalje u tekstu: ZOO).“

Županijski sud u Splitu, Gž-2005/2017-2 od 31. prosinca 2018.

23

181.112.1

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O PRIJENOSU STVARI I PRAVA > UGOVOR O KUPOPRODAJI > SASTOJCI UGOVORA O KUPOPRODAJI > CIJENA > KAD JE CIJENA ODREĐENA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/99)*

Članak 47.

Članak 50.

Članak 462. stavak 1.

Ako ugovorom o prodaji cijena nije određena, a ni ugovor ne sadrži dovoljno podataka s pomoću kojih bi se ona mogla odrediti, takav ugovor nema pravni učinak.

„U odnosu, pak, na ugovor o kupoprodaji, sklopljenog između tuženika 1. kao prodavatelja i tužitelja kao kupca 30. prosinca 2003. obzirom da u istom nije određena cijena za ½ suvlasništva predmetne nekretnine te isti ne sadrži dovoljno podataka s pomoću kojih bi

se ona mogla odrediti, sud prvog stupnja ocjenjuje da takav pravni posao nema pravni učinak u smislu odredbe članka 462. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/99, dalje u tekstu: ZOO/91), kojeg je primijeniti obzirom na vrijeme sklapanja na temelju odredbe o odredbe članka 1163. stavka 1. ZOO/05.

Tako je odredbom članka 47. ZOO/91 propisano da je ugovor ništav kad je predmet obveze nemoguć, nedopušten, neodređen ili neodrediv, a članak 50. ZOO/91 propisuje da je predmet obveze odrediv ako sadrži podatke s pomoću kojih se može odrediti ili su strane ostavile trećoj osobi da ga odredi.

Odredbom, pak, članka 462. stavka 1. ZOO/91 propisano je da ako ugovorom o prodaji cijena nije određena, a ni ugovor ne sadrži dovoljno podataka s pomoću kojih bi se ona mogla odrediti da ugovor nema pravni učinak.“

Županijski sud u Splitu, Gž-3198/2017-2 od 17. siječnja 2019.

24

181.5

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O PRIJENOSU STVARI I PRAVA > UGOVOR O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 322. stavak 1.

Članak 329.

Sama okolnost da je primateljica uzdržavanja umrla relativno kratko vrijeme nakon sklapanja ugovora o doživotnom uzdržavanju (2 mjeseca) ne čini taj ugovor ništetnim u okolnostima kada davateljica uzdržavanja nije sklopila ugovor o namjeri da iskoristi teško stanje primateljice uzdržavanja radi postizanja nerazmjerne imovinske koristi.

"U navedenim obilježjima, izvjesnost skorog nastupa smrti primatelja uzdržavanja i davateljevo znanje za to s trenutkom sklapanja ugovora, u određenim okolnostima mogu dovesti do ništetnosti ugovora zbog nemoralnosti u smislu odredbe članka 322. stavka 1. ZOO-a.

Međutim, sama okolnost da je primateljica uzdržavanja umrla relativno kratko vrijeme nakon sklapanja ugovora o doživotnom uzdržavanju (2 mjeseca) ne čini taj ugovor ništetnim u okolnostima kada (kao u konkretnom slučaju) davateljica uzdržavanja (tuženica) nije sklopila ugovor u namjeri da iskoristi teško stanje primateljice uzdržavanja radi postizavanja nesrazmjerne imovinske koristi, kako to neutemeljeno tvrdi tužiteljica. Ovo posebice stoga što je tijekom postupka neprijeporno utvrđeno da su tuženica i njezin sada pok. suprug brinuli za V. H. godinama prije sklapanja spornog ugovora, te da je primateljica uzdržavanja još 2005. vlastoručnom oporukom raspolagala cjelokupnom svojom imovinom u njihovu korist, koju oporuku do sklapanja predmetnog ugovora nije opozvala.

U odnosu na žalbene navode za navesti je da kod aleatornog ugovora nije odlučno to da li je netko iz tog ugovora dobio više nego je dao odnosno da li postoji nesrazmjerno u davanju primatelja uzdržavanja u odnosu na vrijednost predmetne nekretnine i protučinidbe odnosno pruženih usluga tuženice kao davateljice uzdržavanja. Pravna valjanost takvih ugovora dovodi se u pitanje tek ako je riječ o iskorištavanju tuđe nevolje radi postizanja nerazmjerne imovinske koristi, o čemu se prema ocjeni ovoga suda u konkretnom slučaju ne

radi.

Kako iz pravilno utvrđenog činjeničnog stanja ne proizlaze elementi ništetnosti sklopljenog ugovora o doživotnom uzdržavanju iz odredbe članka 322. stavka 1. ZOO-a, a posebice ne oni iz odredbe članka 329. ZOO-a na koje žaliteljica ukazuje, to je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbio glavni tužbeni zahtjev tužiteljice."

Županijski sud u Splitu, Gž-748/2019-3 od 11. travnja 2019.

25

187.3

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI > OSTALI UGOVORI > UGOVOR O STIPENDIRANJU, SPECIJALIZACIJI I STRUČNOM USAVRŠAVANJU

Pravilnik o studiju i sustavu studiranja na stručnim i integriranim studijima Medicinskog fakulteta u Splitu

Članak 11.

Status studenta stječe se upisom studija na fakultetu, a indeks ili druga propisana isprava služi samo kao dokaz o izvršenom upisu.

„Predmet tužbenog zahtjeva je zahtjev za isplatom iznosa od 52.500,00 kn na ime povrata uplaćene školarine koju je tužitelj uplatio tuženiku.

Prvostupanjski sud je po provedenom dokaznom postupku u cijelosti odbio postavljeni tužbeni zahtjev nakon što je postupku utvrdio:

- da je tužitelj upisan na studij medicine po engleskom programu za akademsku godinu 2013/ 2014,

- da je tužitelj tuženiku platio iznos od 52.500,00 kn,

- da su korespondencijom između tužitelja i tuženika utvrđeni njihovi međusobni odnosi, kao i da je tužitelj obavijestio tuženika da odustaje od studija, te zahtijeva povrat uplaćene školarine.

Takva činjenična utvrđenja prvostupanjskog suda, kao pravilna i potpuna, prihvaća i ovaj drugostupanjski sud upravo iz razloga koji su navedeni u pobijanoj prvostupanjskoj presudi.

Naime, vodeći računa da je tijekom ovog postupka bila sporna okolnost da li tužitelj bio upisan kao student, a koja okolnost se ukazuje ključnom radi donošenja odluke u ovom postupku.

Naime, potpisom ugovora od 12. srpnja 2013. stranke su ugovorile uvjete studiranja tužitelja kod tuženika, nakon čega je tužitelj uplatio traženi iznos od 52.500,00 kn.

Nadalje, odredbama potpisanog ugovora sasvim jasno proizlazi iz točke 6. da student, nakon što se upisao u tekuću akademsku godinu, se odriče prava na vraćanje školarine. Dakle, upravo okolnost stjecanja statusa upisanog studenta u akademsku godinu je ona ključna okolnost i temeljno pitanje koje se odnosi na donošenje pravilne i zakonite odluke u ovom postupku.

Pravilno je prvostupanjski sud izveo zaključak nakon što je izvršio uvid u Statut tuženika u čijem članku 67. je propisano da se status studenta stječe upisom studija na fakultetu, a status se dokazuje indeksom ili drugom propisanom ispravom.

Obzirom je iz Pravilnika o studiju i sustavu studiranja na stručnim i integriranim studijima Medicinskog fakulteta u S. (list 59 spisa) u članku 11. propisano da pristupnik koji

je ostvario pravo na upis, mora se upisati u propisanom roku u akademsku godinu za koju se proveo upisni postupak, a upis na studiji se provodi na temelju izvornih svjedodžbi o prethodno završenom obrazovanju.

Dakle, sasvim jasno da je upravo činom potpisa ugovora, odnosno uplatom školarine izvršen upis tužitelja kao studenta na redovni studij, čime se tužitelj odrekao prava na povrat uplaćene školarine, a dobivanje indeksa služi samo kao dokaz da je taj upis ranije već proveden, što je jasno i potpuno utvrdio prvostupanjski sud, kojim utvrđenjima sve u cijelosti pridružuje i ovaj drugostupanjski sud.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-2753/2018-2 od 6.ožujka 2019.

26

188.424.1

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVOR O OSIGURANJU > OBVEZNO OSIGURANJE > OSIGURANJE VLASNIKA ODNOSNO KORISNIKA MOTORNIH VOZILA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETE TREĆIM OSOBAMA > OSIGURANA OSOBA > GUBITAK PRAVA

*Zakon o obveznim osiguranjima u prometu
(NN 151/05, 36/09 i 75/09)*

Članak 24. stavak 1. točka 4. i stavak 3.

Gubitak učinka konzumiranja opojnih droga na sposobnost i kvalitetu vožnje ukazuje na izostanak uzročne veze s nastankom prometne nezgode pa osiguranik ne gubi pravo iz osnove osiguranja u smislu osigurateljevih Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti.

„Predmet spora je regresni zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 57.000,00 kuna s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom, a koji je iznos tužitelj isplatio oštećeniku po osnovi obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti na ime naknade štete nastale u štetnom događaju od 4. prosinca 2010., koji štetni događaj je prema tužiteljevoj tvrdnji prouzročio tuženik, kao njegov osiguranik, upravljajući vozilom pod utjecajem droge.

Tužitelj tražbinu s naslova regresa temelji na odredbi članka 24. stavka 3. u vezi s stavkom 1. točkom 4. istog članka Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine", broj 151/05, 36/09 i 75/09, dalje u tekstu: ZOOP) i u vezi s člankom 3. tužiteljevih Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti, koji su sastavni dio ugovora o osiguranju.

Prema odredbi članka 24. stavka 1. točke 4. ZOOP-a osigurana osoba gubi prava iz osiguranja, ako je vozač upravljao vozilom pod utjecajem alkohola iznad ugovorene granice, droga te psihoaktivnih lijekova ili drugih psihoaktivnih tvari. Odredbom stavka 3. članka 24. ZOOP-a je propisano da društvo za osiguranje koje je temeljem stavka 1. točke 4. ovoga članka oštećenoj osobi isplatilo štetu ima pravo od osobe koja je odgovorna za štetu na naknadu isplaćenog iznosa štete, na kamatu i troškove, najviše do iznosa 12 prosječnih neto-plaća prema zadnjem službenom izvješću Državnog zavoda za statistiku

Prvostupanjski sud je na temelju nalaza i mišljenja vještakinje prof. dr. sc. M. D. G., dr. med., prim. specijalista sudske medicine, utvrdio da je tuženik prema toksikološkom izvješću Centra ... I. V. u trenutku nastanka prometne nesreće bio pod utjecajem opojnih droga jer je kod njega utvrđena prisutnost tetrahidrokanabinola i njegovih metabolita, a što

upućuje na to da je tuženik konzumirao marihuanu i/ili hašiš. Prema mišljenju navedene vještakinje nakon tri dana od konzumacije marihuane do nastanka predmetne prometne nesreće opojna droga nije imala nikakav učinak na sposobnost i kvalitetu tuženikove vožnje.

S obzirom na rezultate nalaza i mišljenja navedene sudske vještakinje, prvostupanjski sud je zaključio da nastanak štetnog događaja nije bio u uzročnoj vezi s činjenicom da je tuženik u trenutku prometne nesreće bio pod utjecajem droge i da stoga tuženik nije izgubio svoja prava iz osiguranja prema odredbi članka 3. stavka 1. tužiteljevih Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti, pa je odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Ovaj drugostupanjski sud prihvaća kao pravilno činjenično stanje utvrđeno prvostupanjskom presudom, kao i primjenu materijalnog prava, pa se u skladu s odredbom članka 375. stavka 5. ZPP-a ova drugostupanjska presuda neće posebno obrazlagati u pogledu utvrđenoga činjeničnog stanja i primjene materijalnog prava, nego se tužitelj upućuje na razloge prvostupanjske presude.“

Županijski sud u Splitu, Gž-592/2018-2 od 12. ožujka 2019.

27

190.22

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > PRETPOSTAVKE ODGOVORNOSTI > ŠTETA > NEIMOVINSKA ŠTETA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 1100.

Članak 1103.

Članak 1105. stavak 1.

Smrću oštećenika koji je podnio zahtjev za naknadu štete, njegov nasljednik stupa u njegovu pravnu poziciju te mu pripada pravo na naknadu zbog povrede prava osobnosti oštećenika, neovisno o njegovom vlastitom odštetnom zahtjevu zbog smrti bliske osobe, pri čemu okolnost kratkoće vremenskog razdoblja od ozljeđivanja pa do trenutka preminuća, kao posljedica ozljeda zadobivenih u prometnoj nezgodi, utječe tek na visinu naknade, ali ne i na samo pravo na naknadu.

„Kako je oštećenik, prema neprijepornim utvrđenjima prvostupanjskog suda, za života podnio pisani zahtjev za naknadu štete sukladno odredbi članka 1105. stavka 1. ZOO-a njegova tražbina zbog povrede prava osobnosti, trenutkom njegove smrti prešla je na njegova nasljednika, u konkretnom slučaju na tužiteljicu.

Pitanje dospelosti tražbine, s obzirom na kratko vremensko razdoblje od trenutka ozljeđivanja pa do trenutka smrti prednika tužiteljice, nije upitno, jer se ne može, s obzirom na vrstu i težinu ozljeda oštećenika govoriti da nije došlo do povrede prava osobnosti koja mu daje za pravo na naknadu neimovinske štete, već se u ovakvoj pravnoj situaciji može govoriti samo o visini primjerene naknade koja pripada tužiteljici s obzirom na navedene okolnosti.

U situaciji kada oštećenik koji je direktno stradao u prometnoj nezgodi podnese zahtjev za naknadu štete zbog povrede prava osobnosti i izvjesno vrijeme nakon podnošenja zahtjeva premine od posljedica zadobivenih u prometnoj nezgodi, u takvoj situaciji njegov

nasljednik, u ovom slučaju tužiteljica, u odnosu na podnesen zahtjev na naknadu štete stupa u njegovu pravnu poziciju.

Tada isti nezavisno od prava na naknadu vezano za smrt djeteta ima pravo i na naknadu koju bi njegovo dijete zbog povrede prava osobnosti imalo da nije podleglo ozljedama koje su u uzročnoj vezi sa štetnim događajem, pa vrijeme od ozljeđivanja do smrti može utjecati jedino na visinu pravične novčane naknade, ali ne i na samo pravo na naknadu.

Stoga, tužiteljici pripada pravo na pravičnu naknadu štete zbog povrede prava osobnosti neovisno o dužini vremenskog razdoblja od ozljeđivanja pa do trenutka preminuća kao posljedica ozljeda zadobivenih u prometnoj nezgodi, pri čemu potonja okolnost utječe tek na visinu naknade.“

Županijski sud u Splitu, Gž-512/2019-2 od 31. siječnja 2019.

28

191.211.52

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > OSTALE IZVANUGOVORNE OBVEZE > STJECANJE BEZ OSNOVE > OPSEG VRAĆANJA > ZATEZNA KAMATA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08 i 125/11)*

Članak 1111.

Članak 1117. stavak 2.

Ako je rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske ukinuta pravomoćna presuda u dijelu zatezne kamate na glavnici, a na osnovu koje je tuženici izvršena sada utužena isplata, pravilno je prvostupanjski obvezao tuženicu na povrat njoj isplaćenog iznosa sa zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe (jer je tako postavljen tužbeni zahtjev) s obzirom da je prema odredbi članka 1117. stavka 2. ZOO-a, tuženica nesavjesna od dana primitka revizijske odluke, ali sud sudi u okviru postavljenog tužbenog zahtjeva.

„Prvostupanjski sud je pravilno prihvatio tužbeni zahtjev nakon što je smatrao utvrđenim da je tužiteljica dokazala da je platila tuženici utuženi iznos temeljem pravne osnove koja je kasnije otpala i koji iznos sada potražuje od tuženice, sve pozivom na odredbe članka 1111. i 1117. ZOO-a.

Naime, kako je rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske ukinuta pravomoćna presuda u dijelu zakonske zatezne kamate na glavnici a na osnovu koje je tuženici izvršena sada utužena isplata to pravilno prvostupanjski sud zaključuje da je otpala osnova za isplatu.

Stoga je taj sud pravilno obvezao tuženicu na povrat njoj isplaćenog novčanog iznosa sa zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe (jer je tako postavljen tužbeni zahtjev) s obzirom da je prema odredbi članka 1117. stavka 2. ZOO-a tuženica nesavjesna od dana primitka revizijske odluke ali sud sudi u okviru postavljenog tužbenog zahtjeva.“

Županijski sud u Splitu, Gž-501/2019-2 od 7. ožujka 2019.

2 > Trgovačko pravo

29

231.524

TRGOVAČKO PRAVO, UGOVORI I PRAVO DRUŠTVA, NEPOŠTENO TRŽIŠNO NATJECANJE, ZAŠTITA POTROŠAČA > DRUŠTVA > JAVNO TRGOVAČKO DRUŠTVO > LIKVIDACIJA > LIKVIDATORI > POSLOVI LIKVIDATORA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 362. stavak 3.

Zakon o trgovačkim društvima

(NN 111/93, 34/99, 51/00 - Odluka US RH, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11 - pročišćeni tekst, 111/12 i 68/13)

Članak 41. stavak 1.

Članak 42. stavak 1.

Članak 117.

Članak 374. stavak 2.

Članak 375. stavak 1.

Ovlaštenje likvidatora stečajne mase društva za dovršenje pravnih poslova odnosi se i na izdavanje tabularne isprave za uknjižbu vlasništva na nekretnini upisanoj kao društveno vlasništvo s pravom korištenja u korist društva brisanog iz sudskog registra nakon provedenog postupka likvidacije.

„U ovom zemljišnoknjižnom predmetu predlagatelji su podnijeli prijedlog za uknjižbu prava vlasništva na nekretnini upisanoj u zk. ul. br. 399 k.o. P. etažnog vlasništva s neodređenim omjerima, poduložak 20, 20. etaža, dvosobni stan s galerijom, broj stana 21306, na III katu, površine 36,52 m², u planu posebnih dijelova označen kao posebni dio „20“.

Rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj Z-5341/14 od 23. veljače 2015., koje je donio ovlašteni zemljišnoknjižni referent, dopuštena je uknjižba prava vlasništva na nekretnini društvenog vlasništva s upisanim pravom korištenja E. P., upisane u upisane u zk. ul. br. 399/20 Etaža etažne knjige za k.o. P., a koja se nekretnina sastoji od dvosobnog stana s galerijom br. 21306 na III. katu zgrade sagrađene na k.č.br.785, površine 36,52 m², u planu označen s „20“ na ime predlagatelja I. J. za 2/4 dijela te A. J. i L. J. za po 1/4 dijela.

Odlučujući o prigovoru Republike Hrvatske, zemljišnoknjižni sudac je prigovor odbio ocijenivši da su predlagatelji na temelju isprava koje je dostavili uz prijedlog za uknjižbu prava vlasništva dokazali da je predmetna nekretnina njihovo vlasništvo te da se ne radi o nekretnini iz društvenog vlasništva za koju nije utvrđeno u čijem je vlasništvu u smislu odredbe članka 362. stavka 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, u daljnjem tekstu: ZVDSP). Također je zemljišnoknjižni sudac ocijenio da je likvidator stečajne mase N. B. u smislu odredbe članka 117. Zakona o

trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 111/93, 34/99, 51/00-odluka US RH, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11-pročišćeni tekst, 111/12 i 68/13, u daljnjem tekstu: ZTD) bio ovlašten zastupati likvidacijsku masu te izdavati punomoć trećoj osobi za potpisivanje tabularne isprave u svrhu podmirenja nenovčane tražbine vjerovnika, u ovom slučaju predlagatelja, po Ugovoru o kupoprodaji stana broj 816/77 od 10. ožujka 1977.

Žaliteljica u žalbi ponavlja navode iz prigovora ustrajući u stajalištu da likvidator likvidacijske mase E. s. p.o. nakon brisanja tog pravnog subjekta iz trgovačkog registra nije bio ovlašten raspolagati likvidacijskom masom na način da bi istu otuđivao već se njegovo ovlaštenje svodi na uvećanje likvidacijske mase, a osporava se i njegovo pravo izdavanja punomoći trećim osobama.

Iz stanja spisa proizlazi da je 10. ožujka 1977. sklopljen ugovor o kupoprodaji stana broj 816/77 između tvrtke E. p. u. P. kao prodavatelja i I. J. i I. J.-N. kao kupaca u pogledu predmetne nekretnine te da su predlagateljice A. J. i L. J., kako to proizlazi iz rješenja o nasljeđivanju koje je donio javni bilježnik Đ. P. iz P.-P. pod brojem O-336/2013-10, UPP-OS u P. - 89/13 od 19. ožujka 2014., nasljednice I. (I.) J.-N. Iz podataka sudskog registra proizlazi da je E. p. u. za izgradnju objekata za tržište P. rješenjem Okružnog privrednog suda u Rijeci broj Fi-970/81 od 24. svibnja 1982. udruženo u poslovnu zajednicu E.– P., koja je pravna osoba nakon provedenog likvidacijskog postupka brisana iz sudskog registra, a za likvidatora je imenovan N. B. koji je direktora tvrtke E. d.o.o. V. M. ovlastio na potpisivanje tabularne isprave od 19. travnja 2004., što proizlazi iz potvrde javnog bilježnika A. P. iz V. poslovni broj OV-1383/04 od 11. svibnja 2004. Tabularnom ispravom od 19. travnja 2003. potvrđen je identitet predmeta prodaje iz kupoprodajnog ugovora od 10. ožujka 1977.

Iako se prvostupanjski sud u ocjeni osnovanosti prijedloga za upis i ovlaštenja likvidatora pogrešno poziva na odredbe članka 117. ZTD-a koji članak se odnosi na likvidaciju javnog trgovačkog društva, a likvidirano društvo E. P. prema podacima trgovačkog registra bilo je društvo s ograničenom odgovornošću, to je za prosudbu o ovlaštenju likvidatora mjerodavna odredba članka 374. stavka 1. u vezi s člankom 472. ZTD-a kojom je propisano da su likvidatori dužni okončati poslove koji su u tijeku, naplatiti tražbine, unovčiti imovinu društva i podmiriti vjerovnike te u mjeri u kojoj to zahtijeva provođenje likvidacije ulaziti i u nove poslove. U odnosu na davanje punomoći u poslovima koje obavljaju sukladno članku 374. stavku 2. ZTD-a likvidatori imaju položaj uprave društva, a prema odredbi članka 375. stavka 1. ZTD-a likvidatori zastupaju društvo, pa su u smislu odredbe članka 41. stavka 1. i članka 42. stavka 1. ZTD-a ovlašteni izdavati punomoć u ime pravne osobe trećoj osobi, pa je i bez obzira na pozivanje na pogrešnu odredbu ZTD-a prvostupanjski sud s pravom ocijenio neosnovnim izneseni prigovor žaliteljice u odnosu na ovlaštenje likvidatora za davanje punomoći trećim osobama. Također je, obzirom na stanje upisa u zemljišnoj knjizi – predmetna nekretnina je upisana kao društveno vlasništvo s pravom korištenja E. P., pravilan zaključak prvostupanjskog suda da se ne radi o nekretnini za koju se u smislu odredbe članka 362. stavka 3. ZVDSP-a smatra da je vlasništvo Republike Hrvatske.

Kako u konkretnom slučaju ovlaštenje likvidatora za dovršenje pravnih poslova, što podrazumijeva i izdavanje tabularne isprave za uknjižbu vlasništva na nekretnini koja je bila predmetom prodaje iz kupoprodajnog ugovora od 10. ožujka 1977., proizlazi iz prethodno citiranih odredbi ZTD-a, a iz ostalih priloženih isprava nije sporno da su predlagatelj 1. i pravna prednica predlagateljica 2. i 3. na temelju valjanog pravnog posla kupili predmetnu nekretninu, to su, i po ocjeni ovog suda, ispunjene sve materijalne pretpostavke za uknjižbu prava vlasništva na predmetnoj nekretnini u korist predlagatelja, slijedom čega je prvostupanjski sud pravilno primijenio odredbu članka 108. stavka 1. ZZK-a kada je dopustio zatraženi upis prava vlasništva na predmetnoj nekretnini u korist predlagatelja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-751/2016-2 od 10. prosinca 2018.

4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo

30

412.236.41

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > NAČIN NA KOJI SE RODITELJI SKRBE O DJETETU > NADLEŽNOST SUDA > S KOJIM ĆE RODITELJEM DIJETE ŽIVJETI

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 51. točka 1.
Članak 413.

U postupku u kojem je razveo brak stranaka , te odbio odobriti plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi kojeg su stranke izradile u postupku obveznog savjetovanja prije razvoda braka pred centrom za socijalnu skrb, sud je bio dužan donijeti odluku sukladno odredbi članka 413. Obiteljskog zakona.

„Prema stanju u spisu predmeta proizlazi kako je prvostupanjski sud razveo brak stranaka nakon što je utvrdio kako su I. R. i A. R. brak sklopili dana 12. siječnja 2012. u T., da je brak upisan u maticu vjenčanih matičnog područja T. za 2012., pod rednim brojem 00002 te da bračni drugovi sporazumno predlažu razvod braka. Stoga je brak stranaka razveden temeljem članka 51. točka 1. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, dalje u tekstu: ObZ).

Nadalje, prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem odbio odobriti Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi kojeg su stranke izradile u postupku obveznog savjetovanja prije razvoda braka pred Centrom za socijalnu skrb T. (dalje u tekstu: CZSS).

Imajući u vidu rezultate provedenoga dokaznog postupka, prema sadašnjem stanju u spisu predmeta, pravilno je prvostupanjski sud zaključio kako su se izmijenile okolnosti u odnosu na one koje su postojale u vrijeme sklapanja predmetnog Plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi, međutim u tom slučaju sud je bio dužan, s obzirom da nije odobrio spomenuti Plan roditelja o zajedničkoj roditeljskoj skrbi, donijeti odluke sukladno citiranoj odredbi članka 413. ObZ-a jer je razveo brak stranaka. Radi se o striktnoj zakonskoj odredbi prema kojoj je sud dužan odlučiti po službenoj dužnosti s kojim će roditeljem dijete stanovati, o ostvarivanju roditeljske skrbi i osobnih odnosa djeteta s roditeljem te o uzdržavanju djeteta i odlukom kojom brak razvodi.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-629/2018-2 od 14. siječnja 2019.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > MIROVANJE RODITELJSKE SKRBI, SMRTI RODITELJA I PRESTANAK RODITELJSKE SKRBI

Obiteljski zakon

(NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11 i 61/11)

Članak 114. stavak 1.

Mirovanje roditeljske skrbi ne dovodi do gubitka prava na naknadu za uskraćeno uzdržavanje (može samo utjecati na tijek kamata).

„Predmet spora je zahtjev maloljetne tužiteljice za naknadu zbog uskraćenog uzdržavanja i za određivanje uzdržavanja ubuduće.

Pogrešno je stajalište prvostupanjskog suda po kojem tuženik ne bi bio u obvezi platiti naknadu za uskraćeno uzdržavanje u razdoblju od lipnja 2014. do 1. rujna 2014., za koje vrijeme je mirovala roditeljska skrb u smislu članka 114. stavka 1. ObZ-a.

Naime, okolnost da je roditeljska skrb tuženika mirovala do njegove punoljetnosti, prema stavu ovog suda, može imati značaj samo u pogledu zateznih kamata na naknadu za uskraćeno uzdržavanje, a ne dovodi i do gubitka prava tužiteljice na tu naknadu.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-530/2017-4 od 18. listopada 2018.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE DJECE, RODITELJA I DRUGIH SRODNIKA > UZDRŽAVANJE UNUČADI

Obiteljski zakon

(NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11 i 61/11)

Članak 216.

Obveza bake i djeda da uzdržavaju unuke je supsidijarna, što znači da postoji samo kada roditelj uopće (a ne djelomično) ne izvršava svoju obvezu uzdržavanja, odnosno kada se ta obveza ne može ni prisilno ostvariti.

„Slijedom navedenih utvrđenja sud prvog stupnja je zaključio da je obveza djeda i bake da doprinose uzdržavanju svojih unuka u odnosu na obvezu roditelja supsidijarna, odnosno do nje dolazi ukoliko roditelj uopće ne doprinosi za uzdržavanje djeteta i to bez obzira na razloge zbog kojih on ne doprinosi uzdržavanju.

Po ocjeni prvostupanjskog suda plaćanje uzdržavanja u manjem opsegu od iznosa utvrđenog pravomoćnom sudskom odlukom nema značaj neplaćanja uzdržavanja pa da bi u takvoj situaciji postojala obveza bake kao tužene da doprinosi uzdržavanju svoje unuke. Pri

tome da je irelevantno da li je uplatitelj djelomičnih iznosa uzdržavanja obveznik uzdržavanja osobno, ili pak treća osoba po njegovom nalogu.

Dakle, da bi sud s uspjehom obvezao baku tužene na uzdržavanje bilo je potrebno utvrditi da se ovrha nije mogla provesti ni na koji način, odnosno da ju nije moguće ni prisilnim putem ostvariti. Naime, obveza uzdržavanja od strane djeda i bake je supsidijarne prirode, što znači da postoji samo onda kada roditelj ne uzdržava dijete, a to nije samo onda kada je roditelj te svoje zakonske obveze oslobođen, nego i onda kada je obveza roditelja utvrđena pravomoćnom sudskom odlukom po kojoj roditelj ne postupa, a ne može se ni prisilnim putem ostvariti (članak 216. ObZ-a).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob 49/2019-2 od 7. ožujka 2019.

33

415.47

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > ODREĐIVANJE UZDRŽAVANJA > PROMJENA IZNOSA ILI NAČINA UZDRŽAVANJA TE PRESTANAK UZDRŽAVANJA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 290.

Obveza roditelja da uzdržavaju punoljetno dijete godinu dana nakon prestanka obrazovanja, ukoliko se isto ne može zaposliti, ne postoji u slučaju kada dijete nije završilo obrazovanje već je isto napustilo, kao u konkretnom slučaju.

„Međutim, slijedom tih utvrđenja, pogrešno je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo, konkretno odredbu članka 290. stavka 1. i 2. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, dalje u tekstu: ObZ), kada je odbio tužbeni zahtjev, jer smatra da je tužitelj bio u obvezi dokazati činjenicu da se tuženik zaposlio nakon prestanka obrazovanja, jer u protivnom, smatra, pravo tuženika na uzdržavanje traje još godinu dana od prestanka obrazovanja.

Navedeni pravni pristup prvostupanjskog suda je pogrešan, na što s pravom ukazuje tužitelj u žalbi.

Naime, prema pravnom shvaćanju ovog suda, obveza roditelja da uzdržavaju punoljetno dijete godinu dana nakon prestanka obrazovanja, ukoliko se isto ne može zaposliti, ne postoji u slučaju kada dijete nije završilo obrazovanje već je isto napustilo kao u konkretnom slučaju.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-525/2017-2 od 14. ožujka 2019.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > OPĆENITO > POSTUPCI PRED SUDOM UREĐENI OBITELJSKIM ZAKONOM

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14)

Članak 206. stavak 1.

Obiteljski zakon

(NN 103/15)

Članak 513. stavak 3.

U ovršnom postupku radi predaje djeteta primjenjuju se odredbe ObZ-a kao posebne odredbe (lex specialis) te nema mjesta primjeni općih odredaba ZPP-a u pogledu stupanja umješača u postupak na strani jedne stranke.

„Prema stanju u spisu predmeta proizlazi kako je prvostupanjski sud održao ročište dana 30. srpnja 2018., da je K. D. naveo kako ima pravni interes stupiti kao umješač u postupku jer je kum malodobnoj T. G. D., kako je dotični podnio i prijedlog Općinskom sudu u Sisku radi donošenja odluke prema kojoj bi dijete sud povjerio njemu kao udomitelju na svakodnevnu skrb i da je u tijeku postupak radi izdavanja dozvole za bavljenje udomiteljstvom. Zastupnik Centra za socijalnu skrb K. (dalje u tekstu: CZSS) naveo je kako se protivi prijedlogu za miješanje u predmetnom postupku, ističući kako je CZSS djetetu pronašao udomiteljsku obitelj na području Đ. na adresi ..., kod M. F., a iz razloga kako bi roditeljima omogućio što bolji kontakt s djetetom. Osim toga, djetetovi roditelji i ovršenici nisu pristali kćerku predati u mirnom postupku kod udomiteljske obitelji M. F. te su se suglasili s prijedlogom da dijete ostane u njihovom domaćinstvu dok se ne riješi pitanje zadovoljava li K. D. uvjete propisane zakonom za bavljenje udomiteljstvom.

Člankom 206. stavkom 1. ZPP-a propisano je kako osoba koja ima pravni interes da u parnici koja teče među drugim osobama, jedna od stranaka uspije, može se pridružiti toj parnici.

Imajući u vidu navedena utvrđenja, prvostupanjski sud je pravilno zaključio kako se u konkretnom slučaju radi o ovršnom postupku radi predaje djeteta u kojem postupku se primjenjuju odredbe ObZ-a kao posebne odredbe (lex specialis) te da nema mjesta primjeni općih odredaba ZPP-a u pogledu stupanja umješača u postupak na strani jedne stranke. Naime, izričitim zakonskim odredbama (ius cogens), i to člankom 513. stavak 3. ObZ-a, propisano je tko su stranke u ovršnom postupku radi predaje djeteta i, prema shvaćanju ovog drugostupanjskog suda, nije moguće dopustiti trećim osobama sudjelovati u postupku u svojstvu stranke niti u svojstvu umješača na strani jedne stranke.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr Ob-104/2018-2 od 26. studenoga 2018.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > OPĆENITO > PODREDNA PRIMJENA DRUGIH POSTUPOVNIH PRAVILA

Zakon o rješavanju sukoba Zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima (NN 53/91 i 88/01)

Članak 1.

Članak 9.

Članak 24.

Članak 40. stavak 1.

Mjerodavno pravo za razrješenje materijalnopravnog odnosa s međunarodnim elementom za potraživanja s naslova isplate dječjeg doplatka ostvarenog u inozemstvu, kao imovinskog odnosa roditelja i djece iz članka 1. ZRSZ-a, vezuje se za subjekte tog odnosa pa je primijeniti odredbu članka 40. stavka 1. ZRSZ-a, prema kojima je za odnose između roditelja i djece mjerodavno pravo čiji su oni državljani.

„Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 10.080,00 CHF sa pripadajućom kamatom (što predstavlja iznos od 240,00 CHF mjesečno, za razdoblje od prosinca 2001. do svibnja 2005.), a na ime dječjeg doplatka kojeg je tuženik primio radeći u Švicarskoj.

U postupku među strankama nije bilo sporno:

- da je brak roditelja mlt. tužitelja razveden presudom Općinskog suda u Zagrebu broj P2-890/02 od 1. veljače 2005.;

- da je tuženik u tijeku brakorazvodnog postupka živio i radio u Švicarskoj, u B., u tvrtki S., te ostvarivao pravo i primao dječji doplatak u spornom razdoblju;

- da su tužitelj i tuženik državljani Republike Hrvatske i obojica imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Sporno je među strankama je li tuženik kao otac dužan isplatiti tužitelju (svome sinu) iznose primljene s osnova dječjeg dodatka (doplatka u Švicarskoj).

Cijeneći gore navedena nesporna utvrđenja, kao i rezultate izvedenih dokaza, posebice dopise saveznog Ureda Socijalna osiguranja, Resor za međunarodne poslove Švicarske konfederacije od 29. kolovoza 2011. odnosno podatke od A.– A. d. g. u. p. I. d. S, odnosno od tvrtke S. (S.) SA podatke o iznosima koji su s osnova dječjeg dodatka u spornom razdoblju isplaćeni tuženome J. P., sud prvog stupnja je smatrao da se radi o sporu, u konkretnom slučaju, s međunarodnim elementom. Naime, međunarodno obilježje ovog spota da je u činjenici da je pravo na dječji doplatak priznato s osnova zaposlenja tuženika kao roditelja u Švicarskoj i da je to pravo priznato po pravima Švicarske konfederacije i da su novčana sredstva otplaćivana po odredbama i visini koje određuju Švicarski propisi.

Po stavu prvostupanjskog suda otac i sin su državljani RH ali je pravo na dječji doplatak ostvareno po švicarskim zakonima iz kojeg razloga je mjerodavno pravo u tom postupku upravo pravo Švicarske. Iznos koji je sporan u ovom postupku da je priznat temeljem švicarskih propisa, primijenjeni su kriteriji određeni tim propisima, isto tako da je određena i visina i način isplate i to prema odredbama Zakona o dječjem doplatku (dalje u tekstu: KZG od 26. lipnja 1993.)

Zakon o rješavanju sukoba Zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima ("Narodne novine, broj 53/91 i 88/01, dalje u tekstu: ZRSZ). Stoga po stavu prvostupanjskog suda nema osnove za primjenu odredbe članka 40. koja propisuje da je za odnose između roditelja i djece mjerodavno pravo države čije su oni državljani. Nadalje, sud prvog stupnja je smatrao da je iz odredbe članka 24. ZRSZ-a nedvojbeno proizlazi da dječji doplatok prihod djeteta, da se mora trošiti namjenski, a da su drugačijem slučaju i samo dijete, uz ostale ovlaštenike, može zahtijevati da se upravo njemu izvrši isplata. Stoga da iz te odredbe jasno proizlazi da je smisao isplate dječje dodatka korištenje tog novca za potrebe djeteta.

Slijedom iznesenog, a sukladno odredbi članka 9. ZRSZ-a mlt. tužitelj da je u ovoj parnici aktivno legitimiran postaviti zahtjev za isplatu spornog iznosa pa je prigovor nedostataka aktivne legitimacije zbog svega sud utvrdio neosnovanim.

Gore navedena činjenična utvrđenja odnosno pravni zaključak prvostupanjskog suda ne prihvaća, međutim, ovaj žalbeni sud, jer je žalbenim prigovorima tuženika dovedena u sumnju zakonitost pobijane presude.

Po stavu ovoga suda, neosnovano prvostupanjski sud potraživanje mlt. tužitelja prema tuženiku tj. potraživanje s naslova isplate dječjeg doplatka ostvarenog u Švicarskoj, kao imovinski odnos roditelja i djece iz članka 1. ZRSZ-a, ne vezuje za subjekte tog odnosa, već isključivo za činjenicu da je pravo na dječji doplatok priznato s osnova tuženikova zaposlenja u Švicarskoj. Naime, osnovano tuženik u žalbi upire da prvostupanjski sud gubi iz vida nespornu činjenicu da međunarodni element iz članka 1. ZRSZ-a odnosno kolizijskog zakona, osim zahtjeva za isplatu dječjeg doplatka ostvarenog u inozemstvu, izvire iz zakonom propisanih "veznih okolnosti" koje Zakon vezuje uz same subjekte konkretnog (imovinskog odnosa) o određivanju mjerodavnog prava za razrješenje konkretnog materijalno pravog odnosa s međunarodnim elementom.

Po stavu ovog suda ta "vezna okolnost", u konkretnom slučaju jest državljanstvo stranaka a koje je nesporno hrvatsko državljanstvo mlt. tužitelja i tuženika koja je pak vezna okolnost od odlučujućeg značenja za primjenu hrvatskog prava odnosno Zakona o doplatku na djecu ("Narodne novine, broj 64/01, 138/06 i 107/07) kao mjerodavnog prava za razrješenje spora u naznačenoj pravnoj stvari.

Naime, suprotno stavu prvostupanjskog suda u ovom predmetnom slučaju valjalo je primijeniti odredbu članka 40. stavka 1. ZRSZ-a prema kojima je za odnose između roditelja i djece mjerodavno pravo čiji su oni državljani.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-80/2018-2 od 3. svibnja 2018.

36

417.1

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > OBAVEZNO SAVJETOVANJE I OBITELJSKA MEDIJACIJA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 322. u vezi s člankom 91. stavka 1.

Članak 329.

Članak 483. stavak 3.

Dijete nije u obvezi pokrenuti postupak obveznog savjetovanja u situaciji kada traži povišenje iznosa uzdržavanja prema roditelju koji je nositelj te obveze.

„U ovom predmetu maloljetni tužitelji traže povišenje iznosa uzdržavanja koje je obvezan doprinositi tuženik kao otac po presudi Općinskog suda u Vukovaru broj P-2824/08 od 21. listopada 2009.

Prvostupanjski je sud, kako proizlazi iz obrazloženja pobijanog rješenja, isto donio pozivom na odredbu članka 483. stavka 3. ObZ-a jer tužitelji na poziv suda nisu dopunili tužbu podnošenjem izvješća o provedenom obveznom savjetovanju, a što su po stajalištu prvostupanjskog suda, bili dužni po odredbi članka 322. u vezi s člankom 91. stavkom 1. ObZ-a.

Suprotno stajalištu prvostupanjskog suda, odgovor na pitanje što se smatra ostalim sudskim postupcima o ostvarivanju roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom u kojima su roditelji i drugi članovi obitelji dužni pokrenuti i sudjelovati u obveznom savjetovanju prije pokretanja sudskih postupaka daje odredba članka 329. stavka 1. ObZ-a, u kojoj je taksativno nabrojano tko je i kada u obvezi pokrenuti i sudjelovati u obveznom savjetovanju prije pokretanja sudskih postupaka o ostvarivanju roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom.

Kako u smislu citiranih odredbi dijete nije u obvezi pokrenuti postupak obveznog savjetovanja u situaciji kada traži povišenje iznosa uzdržavanja prema roditelju koji je nositelj te obveze, žalba tužitelja je osnovana, pa je pozivom na odredbu članka 380. točka 3. ZPP-a valjalo uvažiti žalbu tužitelja, ukinuti pobijano rješenje i predmet vratiti nadležnom sudu radi donošenja odluke o tužbenom zahtjevu.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-39/2018-3 od 19. listopada 2018.

37

417.215

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI PARNIČNI POSTUPCI > POSTUPAK U BRAČNIM SPOROVIMA > PRAVNI POLOŽAJ NASLJEDNIKA UMRLOG BRAČNOG DRUGA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 380.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 148/11 – pročišćeni tekst i 25/13)*

Članak 354. stavak 2. točka 8.

Kada je nakon donošenja nepravomoćne presude kojom se razvodi brak stranaka prekinut postupak usljed smrti jednog od supružnika, zakonski nasljednik umrlog bračnog druga nije ovlašten preuzeti postupak jer se radi o osobnom pravu koje prestaje smrću supružnika.

„Uvodom u predmetni spis utvrđeno je da je tužiteljica nakon donošenja djelomične presude o razvodu braka umrla 1. srpnja 2018. te je rješenjem prvostupanjskog suda broj P Ob-66/18-19 od 10. rujna 2018. prekinut postupak u odnosu na razvod braka. Rješenjem od 28. siječnja 2019. prekinuti postupak je nastavljen s obrazloženjem da je poseban skrbnik nasljednika malodobnog P. D. N. preuzeo postupak.

S obzirom da se u konkretnom slučaju radi o razvodu braka, što je osobno pravo koje ne prelazi na nasljednike, nasljednik malodobni P. D. N. ne može biti stranka u postupku.

Radi toga postoji bitna povreda odredbe članka 354. stavka 2. točke 8. ZPP-a na koju sud pazi po službenoj dužnosti.

Polazeći od navedenog prvostupanjska djelomična presuda je, temeljem odredbe članka 369. stavka 1. ZPP-a, ukinuta i predmet je vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Naime, u konkretnom slučaju se primjenjuje odredba članka 380. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 103/15, dalje u tekstu: ObZ), prema kojoj osobe koje ostvaruju pravo na nasljedstvo iza umrlog bračnog druga koji je podnio tužbu radi razvoda braka mogu nastaviti postupak radi utvrđivanja da je tužba bila osnovana ako od smrti ostavitelja nije proteklo više od šest mjeseci, a nakon isteka tog roka zahtjev se može istaknuti samo u posebnom parničnom postupku.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-150/2019-2 od 4. travnja 2019.

38

417.22

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI PARNIČNI POSTUPCI > POSTUPAK RADI UTVRĐIVANJA ILI OSPORAVANJA MAJČINSTVA ILI OČINSTVA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 383. stavak 1.
Članak 386.

Rok za podnošenje tužbe iz članka 383. stavka 1. ObZ-a je prekluzivni i ujedno objektivni rok, protekom kojeg tužitelj gubi pravo zahtijevati utvrđenje izvanbračnog očinstva , bez obzira što je na parnicu upućen iz ostavinskog postupka.

„Iz spisa predmeta proizlaze sljedeća utvrđenja:

- kako iz rodnog lista tužiteljice proizlazi da je M. S. rođena 29. siječnja 1990. u V. od majke S. R. kao i da u rodnom listu nije upisan podatak o imenu tužiteljčina oca,

- kako je pred prvostupanjskim sudom u tijeku ostavinski postupak iza smrti pokojnog T. Š., da je u tom postupku kao nasljednica prvog nasljednog reda utvrđena J. Š., supruga ostavitelja te je rješenjem poslovnog broja O-155/17-13 od 3. listopada 2017. prekinut taj ostavinski postupak i nasljednica M. S. upućena, u roku od 15 dana, pokrenuti parnični postupak protiv J. Š., radi utvrđenja izvanbračnog očinstva,

- kako je kod prvostupanjskog suda neposredno dana 27. listopada 2017. zaprimljena predmetna tužba radi utvrđivanja očinstva tužiteljice.

Prvostupanjski sud je, polazeći od navedenih utvrđenja, pobijanim rješenjem odbacio predmetnu tužbu smatrajući kako je tužiteljica navršila dvadeset i pet godina života prije podnošenja tužbe te da je protekao zakonski rok za podnošenje tužbe radi utvrđenja očinstva, koji rok je prekluzivne naravi.

Člankom 383. stavkom 1. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, dalje u tekstu: ObZ) propisano je kako tužbu radi utvrđivanja majčinstva, odnosno očinstva dijete može podnijeti do navršene dvadeset i pete godine života.

Člankom 386. ObZ-a propisano je da ako osoba za koju se tvrdi da je majka, odnosno otac djeteta nije živa, tužba radi utvrđivanja majčinstva, odnosno očinstva protiv njezinih, odnosno njegovih nasljednika može se podnijeti u roku od godine dana od smrti osobe za koju se tvrdi da je majka, odnosno otac djeteta ili u roku od šest mjeseci od pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju.

Imajući u vidu navedena utvrđenja, stajalište je ovog suda kako je prvostupanjski sud pravilno smatrao da je u konkretnom slučaju protekao zakonski rok za podnošenje tužbe radi utvrđenja očinstva iz citirane odredbe članka 383. stavka 1. ObZ-a jer je tužiteljica navršila dvadeset i pet godina života dana 29. siječnja 2015., a predmetna tužba podnesena je prvostupanjskom sudu 27. listopada 2017. Pritom nije odlučno, kako to pogrješno drži tužiteljica, to što je rješenjem suda od 3. listopada 2017. prekinut ostavinski postupak iza smrti pokojnog T. Š. i tužiteljica upućena, u roku od 15 dana, pokrenuti predmetni parnični postupak radi utvrđenja izvanbračnog očinstva, jer je rok iz članka 383. ObZ-a prekluzivni rok na koji sud pazi po službenoj dužnosti i protekom tog roka tužiteljica je izgubila pravo zahtijevati utvrđenje očinstva, bez obzira na to što je tužba podnesena u rokovima iz članka 386. ObZ-a.

Glede žalbenih navoda valja istaći kako tužiteljica pogrješno drži da bi činjenica što spomenuto rješenje poslovni broj O-155/17-13 od 3. listopada 2017. kojim je prekinut ostavinski postupak iza smrti pokojnog T. Š. i tužiteljica upućena, u roku od 15 dana, pokrenuti predmetni parnični postupak radi utvrđenja izvanbračnog očinstva, nije postalo pravomoćno, bila od utjecaja na donošenje predmetne odluke jer je, kako je već rečeno, rok iz članka 383. ObZ-a prekluzivni rok koji je ujedno i objektivni rok, dok su rokovi iz članka 386. ObZ-a subjektivnog karaktera.

S obzirom na navedeno, prvostupanjski sud je pravilno smatrao kako je protekao rok za podnošenje tužbe radi utvrđenja očinstva te je pravilno predmetnu tužbu odbacio.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-212/2018-2 od 26. travnja 2018.

39

417.32

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > POSTUPAK ZA LIŠENJE I VRAĆANJE POSLOVNE SPOSOBNOSTI

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 498. stavak 3.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)*

Članak 354. stavak 2. točka 6.

Sud je dužan saslušati osobu u odnosu na koju se provodi postupak lišenja poslovne sposobnosti. U suprotnom, počinjena je bitna povreda iz članka 354. stavka 2. točke 6. ZPP-a i članka 498. stavka 3. ObZ-a.

„Odredbom je članka 498. stavka 3. ObZ-a propisano da će sud saslušati osobu u odnosu na koju se provodi postupak. Ako se ta osoba nalazi u psihijatrijskoj ustanovi, ustanovi socijalne skrbi ili je zbog lišenja slobode unutar zatvorskog sustava, saslušat će se u pravilu u toj ustanovi. Stavkom 4. istog članka 498. propisano je ako sud utvrdi da saslušanje osobe nije moguće s obzirom na njezino zdravstveno stanje, dužan je o tome sastaviti bilješku u spisu i navesti razloge nemogućnosti saslušanja.

U konkretnom slučaju protustranka doista nije saslušana u postupku, a iz nalaza i mišljenja vještaka psihijatrijske struke dr. D. M. od 3. prosinca 2018. proizlazi da je u sadašnjoj fazi liječenja protustranka u stanju pristupiti sudu, shvatiti što je saslušanje i biti ispitan od strane suda.

U takvim okolnostima opravdano žalitelj ukazuje da mu je onemogućeno raspravljanje pred sudom, čime je sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka u smislu odredbe članka 354. stavka 2. točke 6. ZPP-a i članka 498. stavka 3. ObZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-142/2019-2 od 22. ožujka 2019.

40

417.32

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > POSTUPAK ZA LIŠENJE I VRAĆANJE POSLOVNE SPOSOBNOSTI

*Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
(NN – Međunarodni ugovori broj 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10)*

Članak 8.
Članak 141.

*Ustav RH
(NN 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14)*

Članak 29. stavak 1.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)*

Članak 354. stavak 2. točka 6.

Kada protustranci u postupku radi lišenja poslovne sposobnosti nije dostavljen nalaz i mišljenje vještaka na kojem je sud utemeljio svoju odluku, propuštanjem ove dostave ista je onemogućena u raspravljanju pred sudom.

„Sud je donio pobijanu odluku koju je utemeljio na nalazu i mišljenju vještaka psihijatra, a da nalaz i mišljenje nije dostavio protustranci.

Protustranka u žalbi upire na postojanje bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 6. ZPP-a, koja bitna povreda odredaba parničnog postupak uvijek postoji ako kojoj stranci nezakonitim postupanjem, osobito propuštanjem dostave, nije dana mogućnost da raspravlja pred sudom. Propuštanjem dostave nalaza i mišljenja vještaka protustranci, sud je istu onemogućio u raspravljanju pred sudom.

Naime, postupak lišavanja poslovne sposobnosti ulazi u sferu prava na poštivanje privatnog života, koji propisuje članak 8. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, koja se kao međunarodni ugovor primjenjuje u Republici Hrvatskoj od 5. studenog 1997. Sukladno članku 141. ove Konvencije, lišavanje osobe poslovne sposobnosti, bilo potpuno ili djelomično, predstavlja miješanje države u privatni život pojedinca, budući da osoba lišena poslovne sposobnosti u potpunosti gubi ili joj se ograničava njezina mogućnost da svojim postupcima, izjavama i radnjama proizvodi pravne učinke.

Osim toga, valja dodati i kako je Ustavni sud Republike Hrvatske u Odluci broj U-III-4536/2012, od 14. siječnja 2016., zauzeo jasan stav kako neobrazlaganje isključivanja iz postupka osobe prema kojoj se vodi postupak radi lišenja poslovne sposobnosti može predstavljati i povredu prava na pravično suđenje, a koje pravo je zajamčeno člankom 29. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14) i to i u okolnostima kada je ta osoba u postupku zastupana po posebnom skrbniku.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-72/2019-2 od 6. veljače 2019.

41

422.211

*OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDIVANJE
NA TEMELJU OPORUKE > OBLICI OPORUKE > PRIVATNE OPORUKE >
VLASTORUČNA OPORUKA*

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/03 i 33/15)*

Članak 35. stavak 2.
Članak 36.

Na pravnu valjanost vlastoručne oporuke ne utječe činjenica što su istu potpisala dva svjedoka i osoba koja je određena nasljednikom.

"Tuženik protutužbeni zahtjev temelji na tvrdnji da je vlastoručna oporuka oporučitelja S. L. sastavljena 17. studenoga 2006. ništeta u smislu članka 35. stavka 2. i članka 36. ZN-a jer je tu oporuku pored oporučitelja potpisao i tužitelj kao svjedok.

Odredbom članka 35. stavka 2. ZN-a je propisano da ne mogu biti svjedoci pri sastavljanju pisane oporuke pred svjedocima ili javne oporuke, niti oporuku sastaviti po oporučiteljevu kazivanju u svojstvu ovlaštene službene osobe: oporučiteljevi potomci, njegova posvojčad i njihovi potomci, njegovi predci i posvojitelji, njegovi srodnici u pobočnoj lozi do zaključno četvrtog stupnja, bračni drugovi svih tih osoba ni oporučiteljev bračni drug.

Prema članku 36. ZN-a ništave su oporučne odredbe kojima se nešto ostavlja osobi koja je oporuku sastavila, svjedocima pri njezinu sastavljanju, njihovim bračnim drugovima,

njihovim predcima, njihovim potomcima, njihovim srodnicima u pobočnoj lozi do zaključno četvrtog stupnja srodstva i bračnim drugovima svih tih osoba.

Odlučujući o protutužbenom zahtjevu tuženika, prvostupanjski sud je na temelju grafološkog vještačenja utvrdio da je oporučitelj S. L. dana 17. studenoga 2006. u K. vlastoručno napisao i potpisao oporuku od 17. studenoga 2006. Utvrđeno je da su navedenu oporuku potpisala i dva svjedoka: T. S. i A. H. Također je utvrđeno da se na navedenoj oporuci nalazi i potpis tužitelja, ali tužitelj nije oporuku potpisao u svojstvu svjedoka.

I po pravnom shvaćanju ovoga suda nije od utjecaja na pravnu valjanost vlastoručne oporuke to što su oporuku potpisala dva svjedoka i što je oporuku potpisala osoba koja je oporukom određena nasljednikom. Odredbe članka 35. stavka 2. i članka 36. ZN-a, koje govore o ništavosti oporučnih odredaba koje se odnose na raspolaganja u korist ovlaštene osobe, svjedoka i njihovih bližih srodnika, primjenjuju se samo u slučaju pisane oporuke pred svjedocima i javne oporuke, ali ne i kada se radi o vlastoručnoj oporuci."

Županijski sud u Splitu, Gž-2947/2017-2 od 18. listopada 2018.

42

424.36

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > PRELAZAK OSTAVINE NA NASLJEDNIKE > ODRICANJE OD NASLJEDSTVA > ZASTARA PRAVA ZAHTIJEVATI OSTAVINU

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03,193/03,35/05,127/13 i 33/15)*

Članak 144.

Učinak je zastare nasljedničkog zahtjeva da nasljednik više ne može protiv pasivno legitimirane osobe koja je istakla prigovor zastare postići usklađivanje svog faktičnog položaja s pravnim.

„Prema odredbi članka 144. ZN-a pravno zahtijevati ostavinu kao nasljednik ostavitelja zastarijeva prema svjesnom držaocu za godinu dana od kada je nasljednik saznao za svoje pravo i za posjednika stvari ostavine, a najkasnije za deset godina računajući za zakonskog nasljednika od smrti ostavitelja, a za oporučnog naseljenika od proglašenja oporuke, s tim da prema nesavjesnom posjedniku ovo pravo zastarijeva za dvadeset godina.

U smislu citirane odredbe, a kako se radi o zakonskom obliku nasljeđivanja dužina subjektivnog roka ograničena je objektivnim rokom koji se ne može produljiti, a koji u odnosu na savjesnog držatelja stvari zastarijeva za deset godina, a u odnosu na nesavjesnog držatelja rok zastare je dvadeset godina.

Pasivno legitimirana za nasljednički zahtjev je osoba koja je faktično ušla u pravni položaj nasljednika koji joj ne pripada, onemogućivši time nasljednika da on faktično zauzme pravni položaj koji mu pripada na temelju njegovog nasljednog prava. Učinak je zastare nasljedničkog zahtjeva da nasljednik više ne može protiv pasivno legitimirane osobe koja je istakla prigovor zastare postići usklađivanje svog faktičnog položaja s pravnim.“

Županijski sud u Splitu, Gž-2735/2017-2 od 10. siječnja 2019.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OSTAVINSKA RASPRAVA > ODREĐIVANJE PREKIDA > TRAJANJE PREKIDA POSTUPKA

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05 i 127/13)*

Članak 175. stavak 2.

Članak 215. stavak 1.

Članak 225. stavak 2. i 4.

Okolnost što je nasljednik naknadno, po proteku određenog roka, pokrenuo parnicu na koju je bio upućen rješenjem ostavinskog suda, nije zapreka za donošenje rješenja o nastavljanju postupka i za dovršetak ostavinskog postupka bez obzira na zahtjeve glede kojih je nasljednik upućen na parnicu.

„Prvostupanjskim rješenjem odbijen je prijedlog nasljednika S. G. za nastavak ostavinskog postupka iza ostaviteljice pok. M. (M.) N. pok. M. (točka I. izreke) te je odlučeno da će se postupak nastaviti kad se pravomoćno završi parnični postupak koji se vodi pred prvostupanjskim sudom pod poslovnim brojem P-9868/15.

Rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj O-486/12 od 13. veljače 2014. prekinut je ostavinski postupak iza ostaviteljice M. (M.) N. pok. M. te su upućeni da u roku od 30 dana po pravomoćnosti rješenja pokrenu parnicu:

- nasljednici S. L., M. L., C. L., F. L., A. L., S. L., D. M. L. i S. C. protiv S. G., M. P. i K. C. radi utvrđenja da vlastoručna oporuka ostaviteljice datirana 16. studenog 2006. i dopuna oporuke datirana 25. svibnja 2009. nisu istinite i pravno valjane,

- nasljednice M. J. i A. S. protiv nasljednika S. G., M. P., K. C., M. L., C. L., F. L., A. L., S. L., D. M. L. i S. C., radi utvrđenja da su njihove nasljedničke izjave dane u zabludi.

Istim rješenjem je određeno da će prekid ostavinskog postupka trajati do pravomoćnog okončanja spora i da će ukoliko upućeni nasljednici ne pokrenu parnicu u određenom roku ostavinski sud nastaviti i završiti ostavinski postupak bez obzira na zahtjeve u pogledu kojih su stranke upućene na parnicu.

Navedeno rješenje prvostupanjskog suda je u povodu žalbe nasljednika C. L., A. L., S. L., D. M. L. i S. C. potvrđeno rješenjem Županijskog suda u Splitu poslovni broj Gžo-280/14 od 4. svibnja 2015., dakle, postalo je pravomoćno donošenjem drugostupanjske odluke te je strankama dostavljeno u drugoj polovini mjeseca svibnja 2015., time da je najkasnije dostavljeno M. V., punomoćniku nasljednica M. J. i A. S., kojemu je rješenje dostavljeno dana 26. svibnja 2015. Kako se rok od 30 dana u kojemu su stranke trebale pokrenuti parnicu računa od dana kada je odluka drugostupanjskog suda dostavljena strankama, proizlazi da je u konkretnom slučaju rok za pokretanje parnice protekao s danom 24. lipnja 2015.

Iz stanja spisa proizlazi da nasljednici koji su upućeni na parnicu nisu u određenom roku od 30 dana od dostave pravomoćnog rješenja o upućivanju na parnicu pokrenuli parnicu.

Podneskom od 16. srpnja 2015. nasljednik S. G. je predložio da sud pozove nasljednike koji su upućeni na parnicu da dostave dokaz o pokretanju parnica na koje su upućeni, a u slučaju da ne podnesu dokaz o pokretanju parnica da se žurno zakaže iduće ročište, dakle, da se nastavi ostavinski postupak.

Prema odredbi članka 225. stavka 2. ZN-a ako sud prekine postupak odredit će rok koji ne može biti dulji od 30 dana, u kojemu upućena stranka treba pokrenuti parnicu ili upravni postupak, te o pokretanju obavijestiti ostavinski sud.

Prema odredbi članka 225. stavka 4. ZN-a ako stranka u određenom roku ne postupi po rješenju suda, prekinuti će se postupak nastaviti i dovršiti bez obzira na zahtjeve glede kojih je stranka upućena na parnicu, odnosno upravni postupak. U tom slučaju stranka koja je upućena na parnicu ili na upravni postupak može svoja prava ostvarivati u postupku koji je upućena.

Pravilnim tumačenjem odredbe stavka 4. članka 225. ZN-a valja zaključiti da je sud dužan, ako stranke nisu u određenom im roku pokrenule parnicu i o tome obavijestile sud, odmah po proteku toga roka nastaviti ostavinski postupak, što znači da je ostavinski sud dužan donijeti rješenje o nastavljanju postupka u smislu odredbe članka 215. stavka 1. ZPP-a u vezi s člankom 175. stavkom 2. ZN-a.

Prema tome u konkretnom slučaju su ostvarene pretpostavke za nastavljanje ostavinskog postupka iza smrti ostaviteljice M. (M.) N. pok. M. jer nasljednici koji su upućeni na pokretanje parnice nisu u određenom roku parnicu pokrenuli, pa je ostavinski sud pogrešno primijenio odredbu članka 225. stavka 4. ZN-a kada nije donio rješenje o nastavljanju ostavinskog postupka u ovoj pravnoj stvari. Okolnost da je nasljednik naknadno po proteku određenog roka pokrenuo parnicu na koju je bio upućen rješenjem ostavinskog suda nije zapreka za donošenje rješenja o nastavljanju postupka u smislu odredbe članka 215. stavka 1. ZPP-a u vezi s člankom 175. stavkom 2. ZN-a i za dovršetak ostavinskog postupka bez obzira na zahtjeve glede kojih je nasljednik upućen na parnicu, jer će u tom slučaju nasljednik svoja prava iz ostavine ostvarivati u parnici, kako je to izričito propisano u odredbi članka 225. stavka 4. rečenica 2. ZN-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž-2140/2016 od 26. rujna 2017.

44

425.46

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > UČINAK PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA O NASLJEDIVANJU I ZAPISU

Zakon o nasljeđivanju

(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15)

Članak 232. stavak 5.

Ono što je utvrđeno pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju može pobijati jedino onaj koji po odredbama ZN-a nije vezan pravomoćnošću rješenja o nasljeđivanju, putem parnice protiv osoba u čiju korist glasi rješenje čiju istinitost osporava.

„U tom je smislu odbijanje tužbenog zahtjeva rezultat pravilne primjene odredbe članka 232. stavka 2. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15) kojom je propisano što je utvrđeno pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju može pobijati jedino onaj koji po odredbama ovoga Zakona nije vezan pravomoćnošću rješenja o nasljeđivanju. On to može pobijati putem parnice s osobama u čiju korist glasi utvrđenje čiju istinitost osporava.

U smislu citirane zakonske odredbe, rješenje o nasljeđivanju u odnosu na stranke koje su sudjelovale u ostavinskom postupku i imale mogućnost dati nasljedničku izjavu ima značaj presuđene stvari, pa tužiteljica ne može osnovano zahtijevati da sud u parničnom postupku na drugačiji način odlučuje o imovini koja je predstavljala ostavinu u ostavinskom postupku iza smrti njenog prednika u kojem je postupku ona sudjelovala zato što nju veže pravomoćno rješenje o nasljeđivanju i zato što ona ne ulazi u krug osoba koje nisu vezane pravomoćnošću rješenja prema odredbi članka 232. stavka 5. ZN-a“

Županijski sud u Splitu, Gž-2366/2017-2 od 10. siječnja 2019.

5 > Radno pravo

45

511.612.4

RADNO PRAVO > UGOVOR O RADU > SKLAPANJE UGOVORA O RADU > PODJELA UGOVORA O RADU > S OBZIROM NA TRAJANJE > UGOVOR O RADU NA ODREĐENO VRIJEME > KAD POSTAJE UGOVOR O RADU NA NEODREĐENO VRIJEME

Zakon o radu

(NN 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13)

Članak 10. stavak 1. i 7.

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi

(NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12 i 94/13)

Članak 105. stavak 1.

Članak 107. stavak 1.

Članak 114.

Radni odnos u školskoj ustanovi zasnovan na određeno vrijeme ne može prerasti u radni odnos na neodređeno vrijeme.

„Predmet razmatranja suda u ovoj žalbenoj fazi postupka jest pitanje da li se ugovor o radu na određeno vrijeme koji je sklopljen između parničnih stranaka može smatrati ugovorom sklopljenim na neodređeno vrijeme, a ovo u suglasju sa odredbom članka 10. stavka 7. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13, dalje u tekstu ZR), koji Zakon se u konkretnom slučaju primjenjuje na temelju odredbe članka 232. stavka 1. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 93/14 i 127/17.).

Prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane presude posebno naglašava kako u konkretnom slučaju ne može doći do primjene odredba članka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu ("Narodne novine", broj 7/13, dalje u tekstu ZID ZR), već odredbe Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi ("Narodne novine", broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12 i 94/13, dalje u tekstu: ZOOOSŠ),

koji pored ostalog regulira zasnivanje radnog odnosa sa školskim ustanovama, što je nedvojbeno i tuženik. Naime, da ZOOOSŠ kao poseban propis u odnosu na ZR, ne predviđa mogućnosti i pretpostavke na temelju kojih bi se ugovor o radu na određeno vrijeme zaključen 1. rujna 2013. mogao smatrati da je sklopljen na neodređeno vrijeme. Prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane presude navodi i to kako je tuženik u rujnu 2013. raspisao natječaj također za zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme, pa da se i stoga ne može smatrati kako je sa tužiteljem zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

Razmatrajući žalbene razloge tužitelja i obrazloženje pobijane presude za reći je slijedeće.

Odredbom članka 10. stavka 1. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 149/09, 61/11 i 82/12) propisano je kako se ugovor o radu može iznimno sklopiti na određeno vrijeme, za zasnivanje radnog odnosa čiji je prestanak unaprijed utvrđen objektivnim razlozima koji su opravdani rokom, izvršenjem određenog posla ili nastupanjem određenog događaja. Stavkom 2. istog članka određeno je kako poslodavac ne smije sklopiti jedan ili više uzastopnih ugovora o radu iz stavka 1. ovog članka na temelju kojih se radni odnos s istim radnikom zasniva za neprekinuto razdoblje duže od tri godine. Konačno, odredbom stavka 5. ovog članka propisano je da ako je ugovor o radu na određeno vrijeme sklopljen protivno odredbama ovog Zakona ili ako radnik nastavi raditi kod poslodavca i nakon isteka vremena za koji je ugovor sklopljen, smatra se da je sklopljen na neodređeno vrijeme.

Nadalje je za reći kako je ZID ZR-om, koji je stupio na snagu 26. lipnja 2013. (članak 32. ZID ZR-a), člankom 3. izmijenjen članak 10. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 149/09, 61/11 i 82/12), tako da je sada odredbom članka 10. stavka 1. ZR-a propisano kako se ugovor o radu može iznimno sklopiti na određeno vrijeme koje je određeno rokom, izvršenjem određenog posla ili nastupanjem određenog događaja. Nadalje, odredbom stavka 4. istog članka određeno je kako poslodavac s istim radnikom smije sklopiti svaki slijedeći uzastopni ugovor o radu na određeno vrijeme samo ako za to postoji objektivni razlog, koji u tom ugovoru ili u pisanoj potvrdi iz članka 12. stavka 3. ZR-a mora biti naveden. Također je za navesti kako je odredbom članka 10. stavka 5. ZR-a određeno kako svaka izmjena odnosno dopuna ugovora o radu iz stavka 1. ovoga članka, koja bi utjecala na produljenje ugovorenog trajanja toga ugovora, smatra se svakim slijedećim uzastopnim ugovorom o radu na određeno vrijeme. Konačno, u kontekstu razmatranja osnovanosti tužbenog zahtjeva odnosno zakonitosti pobijane presude, za reći je kako je odredbom članka 10. stavkom 7. ZR-a propisano da ako je ugovor o radu na određeno vrijeme sklopljen protivno odredbama ovog Zakona ili ako radnik nastavi raditi kod poslodavca i nakon isteka vremena za koje je ugovor sklopljen, smatra se da je sklopljen na neodređeno vrijeme.

Međutim, odredbom članka 105. stavka 1. ZOOOSŠ-a, propisano je da uz opće uvjete za zasnivanje radnog odnosa sukladno općim propisima o radu, osoba koja zasniva radni odnos u školskoj ustanovi mora ispunjavati i posebne uvjete za zasnivanje radnog odnosa, a koji su određeni u stavku 2. istog članka.

Odredbom članka 107. stavka 1. ZOOOSŠ-a određeno je kako se radni odnos u školskoj ustanovi zasniva ugovorom o radu na temelju natječaja. Ovim člankom normiran je sam postupak provođenja natječaja, određeno je sa kojim se osobama zasniva radni odnos u školskoj ustanovi, a predviđene su i iznimke od pravila da se radni odnos može zasnovati ugovorom o radu i bez natječaja. Također je za naglasiti kako je odredbom članka 114. stavka 1. ZOOOSŠ-a propisano kako o zasnivanju i prestanku radnog odnosa odlučuje ravnatelj uz prethodnu suglasnost školskog odbora, a samostalno u slučaju kada je zbog obavljanja poslova koji ne trpe odgodu potrebno zaposliti osobu na vrijeme do 15 dana.

Slijedom navedenog, a neovisno o svemu drugom za reći je kako sporni radni odnos tužitelja kao radnika (profesora) i tuženika kao poslodavca (srednjoškolske ustanove), a koji se temelji na ugovoru o radu na određeno vrijeme od 1. rujna 2013. i koji je zaključen na rok

najkasnije do 30. rujna 2013., ne može prerasti u radni odnos na neodređeno vrijeme, u smislu odredbe članka 10. stavka 7. ZR-a (odnosno odredbama članka 3. ZID ZR-a), kako to smatra tužitelj. Ovo stoga jer je ZOOOSŠ poseban zakon (lex specialis), u odnosu na ZR kao opći zakon. Naime, kada bi se utvrdilo da je predmetni ugovor o radu na određeno vrijeme koji je zaključen između stranaka 1. rujna 2013., na rok najkasnije do 30. rujna 2013., sklopljen na neodređeno vrijeme, to bi značilo kako je zaobiden čitav niz kogentnih zakonskih propisa koji reguliraju zasnivanje radnog odnosa u osnovnim i srednjoškolskim ustanovama i koje treba primijeniti, pa tako i onih iz odredbi članka 105, 107 i 114 ZOOOSŠ-a, što bi bilo pravno nedopustivo (npr. izbjeglo bi se raspisivanje natječaja za primanje u radni odnos na neodređeno vrijeme, onemogućilo bi se da o primanju u radni odnos na neodređeno vrijeme odlučuje ravnatelj školske ustanove uz prethodnu suglasnost školskog odbora i.t.d.).

U svakom slučaju prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda odredbe članka 107. ZOOOSŠ-a kojim se uređuju uvjeti za zasnivanje radnog odnosa profesora u srednjoškolskoj ustanovi, isključuju primjenu odredbe članka 10. stavka 7. ZR-a. U tom smislu izjasnio se i Vrhovni sud Republike Hrvatske u presudi Revr 1709/10-2 od 23. ožujka 2011.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-22/2016-2 od 15. studenog 2018.

46

555.1

RADNO PRAVO > PLAĆE > NAKNADA PLAĆE > NAKNADE PO DRUGIM OSNOVAMA

*Zakon o policijskim poslovima i ovlastima
(NN 76/09 i 92/14)*

Članak 3. stavak 1.
Članak 13. stavak 1.

*Zakon o policiji
(NN 34/11)*

Članak 15. stavak 1.
Članak 28. stavak 1., 2., 4. i 5.

*Pravilnik o načinu i uvjetima za ostvarivanje prava policijskih službenika na građansko odijelo
(NN 64/11)*

Članak 1.
Članak 2.
Članak 3. stavak 2.

Policijski službenik koji obavlja policijske poslove primjenom policijskih ovlasti isključivo u građanskom odjelu ima pravo na naknadu građanskog odijela.

„Prvostupanjski je sud prihvatio tužbeni zahtjev smatrajući da je tužitelj radio policijske poslove primjenom policijskih ovlasti isključivo u građanskom odijelu, sve imajući u vidu odredbu članka 3. stavka 1. i članka 13. stavka 1. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima („Narodne novine“, broj 76/09 i 92/14, dalje u tekstu: ZPPO), članka 15. stavka 1. i

članka 28. stavka 1., 2., 4. i 5. Zakona o policiji ("Narodne novine", broj 34/11, dalje u tekstu: ZP) i članka 1., članka 2. i članka 3. stavka 2. Pravilnika o načinu i uvjetima za ostvarivanje prava policijskih službenika na građansko odijelo ("Narodne novine", broj 64/11, dalje u tekstu: Pravilnik).

Iz utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi:

- da iz Rješenja RH MUP od 28. srpnja 2012. proizlazi da je tužitelj s danom 1. kolovoza 2012. raspoređen u Upravu za razvoj, opremanje i potporu, Sektor za informacijsku i telekomunikacijsku tehnologiju, Služba za kriptološku sigurnost i zaštitu podataka, Odjel za kriptološku sigurnost i zaštitu brzojavnog prometa, na radno mjesto policijski službenik kriptološke sigurnosti (dalje u tekstu: Rješenje);

- da iz stranačkog iskaza tužitelja proizlazi da poslovi njegovog radnog mjesta podrazumijevaju svakodnevno prikupljanje, obradu i prosljeđivanje podataka i njihovu pohranu, ali primjenjuje svakodnevno i policijske ovlasti; da je građansko odijelo imao kod tuženice zaključno s 2010. godinom; da kao policijski službenik ima službenu iskaznicu i službeno oružje te je ovlašten uporabiti sredstva prisile, pa čak je dužan i van službe reagirati u slučaju ugroze života i imovine.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostupanjski sud je prihvatio tužbeni zahtjev smatrajući da je tužitelj obavljao policijske poslove primjenom policijskih ovlasti isključivo u građanskom odijelu pa da mu sukladno odredbi članka 3. stavka 1. ZPPO-a pripada pravo na naknadu za građansko odijelo. Ovo i stoga jer nigdje nije propisano koliko policijskih poslova treba obavljati policijski službenik, niti koliko policijskih ovlasti treba primjenjivati da bi ostvario pravo na građansko odijelo i jer prema odredbi članka 15. stavka 1. ZP-a policijski službenici pod jednakim uvjetima ostvaruju prava iz tog Zakona te im je zajamčena ravnopravnost.

Pravilna su utvrđenja i zaključak prvostupanjskog suda te je pravilno primijenjeno materijalno pravo.

Naime, iz rezultata dokaznog postupka proizlazi da je tužitelj policijski službenik kriptološke sigurnosti u Odjelu za kriptološku sigurnost i zaštitu brzojavnog prometa, da obavlja policijske poslove primjenom policijskih ovlasti isključivo u građanskom odjelu, da istome nije isplaćena naknada za građansko odijelo za 2013., 2014., 2015., 2016. i 2017. godinu, te da nije sporna visina zahtjeva.

Odredbom članka 28. stavka 4. ZP-a određeno je da pravo na građansko odijelo ima policijski službenik koji obavlja policijske poslove primjenom policijskih ovlasti, isključivo u građanskom odijelu.

Imajući u vidu sadržaj stranačkog iskaza tužitelja u dijelu opisa poslova koje obavlja (svakodnevno prikupljanje, obrada i prosljeđivanje podataka i njihova pohrana), to proizlazi da isti obavlja policijske poslove primjenom policijskih ovlasti. Naime, odredba članka 3. stavka 1. ZPPO-a uređuje koji su to poslovi policijski poslovi te ista određuje među ostalim, da su to i poslovi sprječavanja kaznenih djela i prekršaja, njihovo otkrivanje i prikupljanje podataka o tim djelima i počiniteljima, a stavak 2. da se policijski poslovi obavljaju primjenom policijskih ovlasti; dok su prema odredbi članka 13. stavka 1. ZPPO-a policijske ovlasti među ostalim, i prikupljanje, procjena, pohrana, obrada i korištenje podataka.

Pravilnikom je propisano da policijski službenik koji sukladno opisu poslova radnog mjesta tijekom kalendarske godine obavlja policijske poslove primjenom policijskih ovlasti isključivo u građanskom odijelu ima pravo na građansko odijelo jedanput godišnje kada nije zadužio odoru i na poslu je proveo više od 6 mjeseci, a što je ovdje zadovoljeno.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-217/2019-2 od 4. travnja 2019.

RADNO PRAVO > UGOVARANJE UVJETA RADA > RJEŠAVANJE KOLEKTIVNIH RADNIH SPOROVA > ŠTRAJK I ISKLJUČENJE S RADA

*Zakon o radu
(NN 149/09, 61/11 i 73/13)*

Članak 130.
Članak 269. stavak 1.

*Zakon o sudovima
(NN 28/13)*

Članak 90. stavak 2.

*Kodeks sudačke etike
(NN 131/06)*

Točka 11.

Odredba članka 269. ZR-a odnosi se na pozivanje sindikata odnosno njihovih udruga na štrajk, a ne njihovih članova kao pojedinaca.

„U ovoj žalbenoj fazi postupka sporno je pitanje zakonitosti tužiteljčina prekida rada, odnosno štrajka izvršenog dana 31. listopada 2013.

Sud prvog stupnja odlučujući o tužbenom zahtjevu tužiteljice u bitnome polazi od slijedećeg:

- da tužiteljica obnaša sudačku dužnost,
- da tužiteljica nije dostavila pritužbu radi sprječavanja nastavka uznemiravanja ili spolnog uznemiravanja po kojoj tuženik nije postupio,
- da tužiteljica nije dokazala da je zatražila zaštitu svojih prava pred nadležnim sudom i da je o tome obavijestila poslodavca.

Uvažavajući izneseno sud prvog stupnja ocjenjuje tužbeni zahtjev tužiteljice neosnovan.

Sagledavajući osnovanost tužbenog zahtjeva u svjetlu odredbe članka 269. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 149/09, 61/11 i 73/13, dalje u tekstu: ZR) na koju se poziva tužiteljica a koja propisuje da sindikati ili njihove udruge više razine imaju pravo pozvati na štrajk i provesti ga sa svrhom promicanja i zaštite gospodarskih i socijalnih interesa svojih članova ili zbog plaće, odnosno naknade plaće ako nisu isplaćene protekom roka od trideset dana od dana dospijeca.

Kod naprijed iznesenog, sud prvog stupnja pravilno smatra kako se navedena odredba članka 269. ZR-a odnosi na pozivanje sindikata na štrajk, a ne člana sindikata kao pojedinca, kao niti na tužiteljicu koja obnaša sudačku dužnost.

Naime, odredbom članka 90. stavak 2. Zakona o sudovima ("Narodne novine", broj 28/13, dalje u tekstu: ZS) propisano je da se suci slobodno udružuju u sudačke udruge radi zaštite neovisnosti i interesa sudaca.

Tako, sud prvog stupnja smatra, da je u ostvarenju svojih prava tužiteljica imala mogućnost obratiti se sudačkoj udruzi, odnosno Udruzi sudaca, ogranku navedene Udruge u

Općinskom građanskom sudu. U tom smislu, Kodeksom sudačke etike ("Narodne novine", broj 131/06) u točki 11. utvrđeno je da suci imaju pravo osnivati strukovne udruge i sudjelovati u radu tih udruga koje će, radi zaštite i promicanja sudačkog poziva, zastupati njihove interese te štiti njihovu neovisnost i položaj sudbene vlasti.

U izloženom, pravilno sud prvog stupnja zaključuje kako navedeni prekid rada tj. štrajk tužiteljice u smislu prethodno citirane odredbe članka 269. stavka 1. ZR-a nije zakonit.

Naime, tužiteljica nema pravo prema vlastitoj procjeni prestati s radom jer da joj nije isplaćena plaća. U tom smislu, neosnovano žaliteljica u žalbi ističe kako je spriječena u ostvarivanju ustavnih prava.

Nadalje, sagledavajući zakonitost prekida rada, tj. štrajka tužiteljice kroz odredbu članka 130. stavka 1. ZR-a koja propisuje da se postupak i mjere zaštite dostojanstva radnika od uznemiravanja i spolnog uznemiravanja uređuju posebnim zakonom, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili pravilnikom o radu. U stavku 3. ove zakonske odredbe propisano je da je poslodavac ili osoba iz stavka 2. ovoga članka dužna, u roku utvrđenom kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili pravilnikom o radu, a najkasnije u roku osam dana od dostave pritužbe, ispitati pritužbu i poduzeti sve potrebne mjere primjerene pojedinom slučaju radi sprječavanja nastavka uznemiravanja ili spolnog uznemiravanja ako utvrdi da ono postoji.

Međutim, tužiteljica tijekom postupka nije dokazala da je sukladno gore navedenoj odredbi članak 130. stavka 3. ZR-a, dostavila pritužbu radi sprječavanja nastavka uznemiravanja ili spolnog uznemiravanja po kojoj tuženik nije postupio i u kojem slučaju bi shodno stavku 4., bio dopušten prekid rada, odnosno ako poslodavac u roku iz stavka 3. ne poduzme mjere za sprječavanje uznemiravanja, ili spolnog uznemiravanja ili ako su mjere koje je poduzeo očito neprimjerene, i to dok mu se ne osigura zaštita, ali pod uvjetom da je u daljnjem roku od osam dana zatražio zaštitu pred nadležnim sudom.

Prema stavku 5. članka 130. ZR-a, radnik ima pravo i na prekid rada u slučaju ako postoje okolnosti zbog kojih nije opravdano očekivati da će poslodavac zaštititi dostojanstvo radnika, tada radnik nije dužan dostaviti pritužbu poslodavcu, ali uvjet je da je zatražio zaštitu pred nadležnim sudom i o tome obavijestio poslodavca u roku osam dana od dana prekida rada.

U konkretnom slučaju, tužiteljica nije dokazala da je zatražila zaštitu svojih prava pred nadležnim sudom i da je o tome obavijestila poslodavca.

Slijedom prethodno iznesenog, pravilan je zaključak suda prvog stupnja da tužiteljica u ovom postupku ne traži zaštitu svojih prava temeljem prethodno navedene odredbe članka 130. ZR-a, kao i da prekid rada tj. štrajk nije u skladu s navedenom odredbom, niti je u svezi s odredbom članka 269. ZR-a koja se odnosi na prava Sindikata.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-696/2018-2 od 15. studenog 2018.

7 > Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji

48

711.101.3

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > KAZNENO DJELO > OPĆENITO > NAČIN POČINJENJA KAZNENOG DJELA > BEZNAČAJNO DJELO

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18)

Članak 33.

Članak 190. stavak 1.

Beznačajno je djelo, kada je okrivljenik prilikom počinjenja kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama uzgojio jednu stabljiku marihuane, bez obzira što je do sada osuđivan za druga kaznena djela jer je stupanj njegove krivnje nizak, djelo nije imalo posljedicu i ne postoji potreba da okrivljenik bude kažnjen.

„Naime, okrivljenik priznaje da je posadio biljku marihuanu te da je imao namjeru stabljiku pobrati i osušiti te uzimati za osobne potrebe, jer da ga to smiruje. Iz potvrde o privremenom oduzimanju predmeta proizlazi da je od okrivljenika oduzeta jedna stabljika biljke marihuane visine oko 30 cm zasađena u keramičkoj posudi, a iz zapisnika o pretrazi stana i drugih prostorija proizlazi da to pronađeno na balkonu obiteljske kuće u kojoj prebiva okrivljenik. Kod ovakvog stanja stvari, sud prvog stupnja pravilno je utvrdio da je okrivljenik postupio na način kako ga se tereti te da su u takvom njegovom postupanju sadržana sva bitna obilježja inkriminiranog kaznenog djela iz članka 190. stavka 1. KZ/11.

Međutim, osnovano se u žalbi okrivljenika ističe da okolnosti, koje se odnose na količinu i razlog proizvodnje marihuane su takve da je okrivljenika trebalo osloboditi od optužbe. Naime, i po ocjeni ovog suda okolnosti počinjenja djela, a posebice činjenica da se radi o svega jednoj stabljici marihuane visine oko 30 cm, upućuju na zaključak da se u ovom slučaju radi o beznačajnom djelu, odnosno da ima mjesta primjeni odredbe članka 33. KZ/11, a kojom je propisano da nema kaznenog djela, iako su ostvarena njegova obilježja, ako je stupanj počiniteljeve krivnje nizak, djelo nije imalo posljedice ili su posljedice neznatne i ne postoji potreba da počinitelj bude kažnjen. Po ocjeni ovog suda u ovom slučaju stupanj okrivljenikove krivnje je, doista, nizak, djelo nije imalo posljedice te unatoč činjenici da je

okrivljenik do sada osuđivan ne postoji potreba da počinitelj bude kažnjen. Naime, okrivljenik je prema izvatku iz kaznene evidencije do sada dva puta osuđivan, ali ne za ista ili istovrsna kaznena djela te od posljednje osude proteklo više od 5 godina.“

Županijski sud u Splitu, KŽ-593/2018-5 od 29. siječnja 2019.

49

711.21

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > KAZNE I KAŽNJAVANJE > ODMJERAVANJE KAZNE

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18)

Članak 47.

Ne može se kao olakotna okolnost okrivljeniku cijeniti njegovo djelomično priznanje počinjenog kaznenog djela, ako iz analize sadržaja njegove obrane takvo priznanje ne proizlazi.

„U pravu je državni odvjetnik kada pobija presudu zbog odluke o kazni ističući kako se kao olakotna okolnost optuženiku ne može cijeniti njegova bitno smanjena ubrojivost u vrijeme počinjenja kaznenih djela, budući da se optuženik sam doveo u takvo stanje konzumacijom alkohola duže vrijeme, kao što se kao olakotna okolnost ne može cijeniti ni njegovo djelomično priznanje počinjenog kaznenog djela jer analizom sadržaja njegove obrane takvo priznanje ne proizlazi. Naime, optuženik u svojoj obrani pronalazi opravdanje za svoje postupke upravo u ponašanju supruge i dio odgovornosti za svoje postupke prebacuje kako na suprugu, tako na maloljetnu žrtvu L. K., kod kojeg je dijagnosticirano više teških bolesti, a kako se pravilno ističe u žalbi državnog odvjetnika.“

Županijski sud u Splitu, Kžzd-34/2019-5 od 2. svibnja 2019.

50

711.49

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > POSEBNI DIO KAZNENOG PRAVA > KAZNENA DJELA PROTIV ZDRAVLJA LJUDI

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18)

Članak 51. stavak 1.

Članak 190. stavak 1.

Članak 190. stavak 6.

Kada je okrivljenik nabavio i posjedovao opremu koju je i koristio u neovlaštenoj proizvodnji opojne droge, radi se prividnom stjecaju kaznenih djela iz članka 190. stavka 1. KZ/11 i članka 190. stavka 6. u svezi stavka 1. KZ/11 jer nabavljanje i posjedovanje opreme namijenjene za proizvodnju opojne droge, predstavljaju pripremne radnje za proizvodnju opojne droge, samo ako počinitelj nije dovršio ili barem pokušao kazneno djelo koje je pripremao.

„Dakle, ovaj sud ocjenjuje da je sud prvog stupnja pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, ali je povrijedio kazneni zakon kada je jednu od radnji navedenu u jedinstvenom činjeničnom opisu iz izreke pobijane presude, pravno ocijenio kao samostalno kazneno djelo nabavljanja i posjedovanja opreme, koja je namijenjena za neovlaštenu proizvodnju opojne droge iz članka 190. stavka 6. KZ/11, jer navedena radnja u konkretnoj situaciji ne predstavlja samostalno kazneno djelo. Naime, radnja proizvodnje opojne droge u pravilu u sebi sadrži nabavu te posjedovanje opreme za koju se zna da je namijenjena toj svrsi, odnosno nabava i posjedovanje opreme, koja je namijenjena proizvodnji opojne droge predstavlja pripremne radnje, koje su kažnjive po članku 190. stavku 6. KZ/11 i to samo ako počinitelj nije dovršio ili barem pokušao kazneno djelo koje je pripremao. Stoga se u ovoj situaciji radi o prividnom stjecaju kaznenih djela te nije bilo mjesta primjeni odredaba o stjecaju iz članka 51. stavka 1. i 2. KZ/11.“

Županijski sud u Splitu, Kž-798/2018-5 od 19. ožujka 2019.

51

712.013

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > OPĆENITO > UVODNE ODREDBE > NEZAKONITI DOKAZI

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 10.

Članak 283.

Članak 292. stavak 1.

Članak 425.

Kada je tijekom istraživanja angažirana stručna osoba prilikom provođenja dokazne radnje ispitivanja svjedokinje–žrtve, a ne sudski vještak, bez obzira na njezino pogrešno označeno procesno svojstvo kao sudskog vještaka, iskaz te stručne osobe na raspravi je zakoniti dokaz, uz pravilno upozorenje da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo.

„Osnovano se u žalbi ističe da je I. T. M. u ovom kaznenom postupku bila angažirana kao stručna osoba prilikom provođenja dokazne radnje ispitivanja svjedokinje žrtve te da ona u ovom predmetu nije određena za vještaka. Međutim, navedene okolnosti same po sebi ne dovode u pitanje zakonitost iskaza I. T. M., koja se mogla ispitati kao svjedok na okolnosti provođenja dokazne radnje ispitivanja žrtve, a ne kao vještak. Budući da je imenovana upozorena na posljedice davanja lažnog nalaza i mišljenja, dakle, lažnog kazivanja, ne radi se o nezakonitom dokazu iz članka 10. ZKP/08, kako se to ukazuje žalbom. Stoga pogrešno

označeno procesno svojstvo imenovane prilikom ispitivanja na raspravi, uz pravilno upozorenje da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo, ne dovodi u pitanje zakonitost navedenog dokaza.“

Županijski sud u Splitu, Kžzd-6/2019-5 od 5. veljače 2019.

52

712.311.311

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > OPĆENITO > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI > OSNOVE ZBOG KOJIH SE PRESUDA MOŽE POBIJATI > BITNE POVREDE ODREDABA KAZNENOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 153.

Članak 468. stavak 1. točka 11.

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18)

Članak 172. stavak 2. u svezi stavka 1.

Izreka presude je proturječna sama sebi, a time i nejasna kada je u činjeničnom opisu kaznenih dijela utvrđena visina štete koja je nastupila kod svakog od oštećenika, a koji su potom s postavljenim imovinskopravnim zahtjevom upućeni u parnicu.

„Naime, izreka presude je proturječna sama sebi, a time i nejasna. U činjeničnom opisu inkriminiranih dijela prvostupanjski sud je utvrdio kako je optuženik D. Š. počinjenjem kaznenih djela iz članka 172. stavka 2. u svezi sa člankom 1. KZ/11 svako svoje dijete i to P. Š. i T. Š. ošteti za iznos od po 15.200,00 kuna. Potom je na temelju članka 158. stavka 2. ZKP/08 malodobne oštećenike s imovinskopravnim zahtjevom uputio u parnicu, a što je u proturječju s navodima činjeničnog opisa inkriminiranih djela u izreci pobijane presude. Slijedom toga pobijana presuda se ne može niti ispitati, pa je u povodu žalbe zakonske zastupateljice maloljetnih oštećenika, a po službenoj dužnosti valjalo ukinuti pobijanu presudu i predmet uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, bez upuštanja u ocjenu žalbenih navoda žaliteljice.“

Županijski sud u Splitu, Kžzd-87/2018-5 od 29. studenog 2018.

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > OPĆENITO > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI > OSNOVE ZBOG KOJIH SE PRESUDA MOŽE POBIJATI > BITNE POVREDE ODREDABA KAZNENOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 153. stavak 2.

Članak 468. stavak 1. točka 11.

To što sud nije odlučio o imovinskopravnom zahtjevu osiguravajućeg društva, koje je namirilo štetu oštećeniku, čini izreku presude glede odluke oduzimanju imovinske koristi odnosno imovinskopravnom zahtjevu nerazmljivom i proturječnom svojim razlozima.

„S obzirom na istaknute okolnosti, sud prvog stupnja će u ponovljenom postupku najprije razjasniti je li oštećenik A. D. d.o.o. ostaje kod postavljenog imovinskopravnog zahtjeva, budući da je utvrđeno da je C. o. d.d. namirilo štetu oštećenom trgovačkom društvu A. D. d.o.o. Pri tome treba imati u vidu odredbu članka 156. stavka 2. ZKP/08 u kojoj je propisano da ako imovinskopravni zahtjev nakon stavljenog prijedloga, a prije završetka dokaznog postupka prešao po pravilima imovinskog prava na drugu osobu, pozvat će se ta osoba da se očituje ostaje li pri prijedlogu, a ako se uredno pozvani ne odazove, smatrat će se da je odustao od stavljenog prijedloga. U ovom slučaju, kao što je već navedeno, sud prvog stupnja uopće nije odlučivao o imovinskopravnom zahtjevu, kojeg je postavila C. o. d.d. obrazlažući, da ista nije oštećenik u smislu članka 202. stavka 12. ZKP/08, ali je pri tome zanemario odredbu članka 153. stavka 2. ZKP/08 da se imovinskopravni zahtjev može odnositi na zahtjev koji se može podnijeti u parnici.

U članku 963. stavku 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18) propisano je da isplatom naknade iz osiguranja prelaze na osiguratelja, po samom zakonu, do visine isplaćene naknade, sva osiguranikova prava prema osobi koja je po bilo kojoj osnovi odgovorna za štetu.

S obzirom na gore citirane odredbe ZKP/08 i Zakona o obveznim odnosima potrebno je da sud prvog stupnja u ponovljenom postupku najprije razjasni je li A. D. d.o.o. i dalje ostaje kod postavljenog imovinsko pravnog zahtjeva te potom odluči o imovinskopravnom zahtjevu, kojeg je postavila C. o. d.d., u odnosu na koji je u pobijanoj presudi u potpunosti izostala bilo kakva odluka, a uslijed čega se pobijana presuda ne može ispitati.“

Županijski sud u Splitu, KŽ-4/2019-9 od 12. veljače 2019.

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > OPĆENITO > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI > OSNOVE ZBOG KOJIH SE PRESUDA MOŽE POBIJATI > BITNE POVREDE ODREDAVA KAZNENOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 457. stavak 1.

Članak 459. stavak 1.

Članak 468. stavak 1. točka 11.

Nije ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08, ako postoji razlika između razloga koje je predsjednik vijeća iznio nakon objave presude i razloga u pisanom otpravku presude.

„Daljnju bitnu povredu odredaba kaznenog postupka okrivljenik je također pravno označio kao povredu iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08, ističući kako postoji proturječnost između izvornika presude i njenih razloga jer da o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između izvorne izreke presude i razloga presude, pri čemu dodatno ističe kako pisana presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je objavljena, što znači da i razlozi koji su priopćeni prilikom objave moraju odgovarati razlozima iz pisane presude. U pravu je okrivljenik kada ističe kako pisana presuda mora u potpunosti odgovarati presudi koja je objavljena na zapisniku o raspravi, međutim nije u pravu kada navodi da u konkretnom slučaju postoji razlika između teksta izvorne presude i pisanog otpavka, budući da pisana presuda u potpunosti odgovara presudi objavljenoj na raspravi. Ako, pak, okrivljenik žalbom smjera na to da postoji razlika između razloga koje je predsjednica vijeća ukratko iznijela nakon objave presude, u smislu članka 457. stavka 1. ZKP/08, i razloga iz pisanog otpavka presude, tada je za istaknuti kako nije u pravu okrivljenik kada tvrdi da bi na taj način bila počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka, jer se istovjetnost presude odnosi isključivo na sadržaj izreke, a ne i na usmeno obrazloženje presude nakon njene objave i razloge u njenom pisanom otpavku.“

Županijski sud u Splitu, Kžzd-105/2018-4 od 8. siječnja 2019.

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > OPĆENITO > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI > OSNOVE ZBOG KOJIH SE PRESUDA MOŽE POBIJATI > BITNE POVREDE ODREDAVA KAZNENOG POSTUPKA > RELATIVNO BITNE POVREDE

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 441. stavak 6.

Članak 468. stavak 3.

Kada je sud na raspravi odmah pristupio ispitivanju okrivljenika, bez da mu je predočio ranije izmijenjenu optužnicu, a niti se okrivljenik o njoj očitovao, povrijeđeno mu je pravo obrane, što je utjecalo na presudu.

„Ispitujući pobijanu presudu povodom istaknutih žalbenih navoda državnog odvjetnika ovaj drugostupanjski sud je utvrdio kako je prvostupanjski sud doista počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 3. u svezi sa člankom 441. stavkom 6. ZKP/08. Naime, na raspravi od 2. listopada 2018. na kojoj nije bio prisutan optuženik izmijenjena je optužnica. Potom na raspravi od 15. studenog 2018. optuženiku nije predočena izmijenjena optužnica i niti se o tako izmijenjenoj optužnici očitovao, u smislu članka 415. stavka 2. ZKP/08, već je sud, odmah, pristupio ispitivanju optuženika.“

Županijski sud u Splitu, Kžzd-17/2019-5 od 28. veljače 2019.

8 > Građansko procesno pravo

56

810.511.21

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > NADLEŽNOST U SPOROVIMA S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM (MEĐUNARODNA NADLEŽNOST) > IZRIČITE ODREDBE O MEĐUNARODNOJ NADLEŽNOSTI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07- odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 55/11 i 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 - Rješenje USRH, 89/14)

Članak 193. stavak 1. i 2.

Obiteljski zakon

(NN 103/15)

Članak 346.

Članak 433. točka 6.

Članak 478. stavak 1.

Na povlačenje prijedloga radi ostvarivanja sadržaja roditeljske skrbi supsidijarno se primjenjuju odredbe članka 193. stavka 1. i 2. ZPP-a.

„Prvostupanjskim je rješenjem utvrđeno da je prijedlog povučen, te da se ročište određeno za dan 19. listopada 2018. u 8,15 sati neće održati.

Prvostupanjski je sud donio pobijano rješenje temeljem odredbe članka 193. ZPP-a nakon što je utvrdio da su predlagatelji podneskom od 13. rujna 2018. povukli prijedlog u ovome postupku.

Postupak je u ovoj pravnoj stvari pokrenut prijedlogom radi ostvarivanja sadržaja roditeljske skrbi - odobrenja upisa maloljetnog R. K. u školu D. S. i odobrenja upisa maloljetne I. K. u Dječji vrtić D. S., pa se radi o izvanparničnom postupku iz članka 433. točke 6., odnosno članka 478. stavka 1. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, dalje u tekstu: ObZ).

Prvostupanjski je sud prijedlog predlagatelja dostavio na odgovor predloženiku koji se podneskom zaprimljenim kod tog suda 10. rujna 2018. (list 14. spisa) usprotivio prijedlogu, te je u spis dana 12. rujna 2018. (list 17-18 spisa) dostavio novi podnesak kojim se detaljno očituje na prijedlog predlagatelja.

Sukladno odredbi članka 346. ObZ-a u postupcima iz ovoga dijela Zakona primjenjivat će se na odgovarajući način odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak i zakona kojim se uređuje prisilno ostvarenje tražbina, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Odredbom članka 193. stavka 1. i 2. ZPP-a koja se prema naprijed citiranoj odredbi ObZ-a supsidijarno primjenjuje u konkretnom slučaju propisano je da tužitelj može povući tužbu bez pristanka tuženika prije nego što se tuženik upusti u raspravljanje o glavnoj stvari. Tužba se može povući i kasnije, sve do zaključenja glavne rasprave, ako tuženik na to pristane. Ako se tuženik u roku od 15 dana od dana obavijesti o povlačenju tužbe ne izjasni o tome, smatrat će se da je pristao na povlačenje.

U procesnoj situaciji kada je predloženik odgovorio na prijedlog predlagatelja i time se upustio u raspravljanje, za povlačenje prijedloga bio je potreban pristanak predloženika.

Kako predloženik takav prisatanak nije dao, niti ga je prvostupanjski sud prije donošenja pobijanog rješenja obavijestio o povlačenju prijedloga, to predloženik s pravom u žalbi tvrdi da nisu ispunjene pretpostavke iz članka 193. ZPP-a za povlačenje prijedloga.

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-561/2018-2 od 7. studenoga 2018.

57

810.512.1

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST OPĆINSKIH SUDOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 143/13 i 89/14)

Članak 34.b. točka 5.

Članak 34.b stavak 1. točka 6.

Pomorski zakonik
(NN 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13 i 26/15)

Članak 5.

Spor radi isplate štete temeljem police kasko osiguranja brodice na predstavlja plovidbeni spor na koji se primjenjuje plovidbeno pravo već obveznopravni, ugovorni odnos temeljem police o osiguranju za koji je nadležan općinski sud.

„Predmetnom tužbom tužitelj, temeljem ugovorene police kasko osiguranja broj 06-0008459-01, potražuje naknadu štete koju je sam otklonio (popravio) na brodici osiguranoj kod tuženika.

Nakon što je tuženik pravovremeno stavio prigovor stvarne nenadležnosti općinskog suda, prvostupanjski sud se oglasio stvarno nenadležnim za postupanje u ovoj pravnoj stvari pozivom na odredbu članka 34.b točke 5. ZPP-a.

Prema mišljenju ovog žalbenog suda, sud prvog stupnja nije pravilno primijenio materijalno pravo kada se oglasio stvarno nenadležnim za suđenje.

Naime, odredbe članka 5. Pomorskog zakonika ("Narodne novine", broj 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15, dalje u tekstu: PZ) propisuje da brod, osim ratnog broda, jest plovni objekt namijenjen za plovidbu morem, čija je duljina veća od 12 metara, a bruto tonaža veća od 15, ili je ovlašten prevoziti više od 12 putnika. Brod može biti putnički, teretni, tehnički plovni objekt, ribarski, javni ili znanstvenoistraživački.

Člankom 34.b stavkom 1. točkom 6. ZPP-a propisana je nadležnost Trgovačkog suda u sporovima koji se odnose na brodove i plovidbu na moru i unutarnjim vodama te u sporovima na koje se primjenjuje plovidbeno pravo (plovidbeni sporovi).

U konkretnoj pravnoj stvari, ne radi se o sporu u odnosu na brod i plovidbu na moru niti o sporu u kojem bi se primjenjivalo plovidbeno pravo već o obveznopravnom, ugovornom odnosu temeljem police osiguranja za koji je nadležan općinski sud.“

Županijski sud u Splitu, Gž-2637/2017-2 od 15. studenog 2018.

58

810.833

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNE RADNJE > PARNIČNE RADNJE SUDA > DOSTAVLJANJE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 138.

Dostava naloga o plaćanju sudske pristojbe, ako stranka ima zakonskog punomoćnika odnosno punomoćnika obavlja se zakonskom zastupniku odnosno punomoćniku.

„Žaliteljica ističe da joj rješenje kojim se poziva na plaćanje pristojbe nije dostavljeno 19. lipnja 2019. i da je stoga pogrešan datum od koje se računala ovršnost rješenja. Nadalje, da iako sudu nije dostavila potvrdu o uplati da je ista vidljiva te provedena na Proračunu RH i

da je to sud mogao provjeriti. Smatra da je nelogično i nezakonito istu pristojbu naplatiti dva puta.

Neosnovani su žalbeni navodi tuženice da joj je rješenje kojim se poziva na plaćanje pristojbe trebalo biti osobno dostavljeno, a ne putem punomoćnika.

Naime, odredba članka 138. ZPP-a propisuje da kad stranka ima zakonskog punomoćnika odnosno punomoćnika, dostava se obavlja zakonskom zastupniku odnosno punomoćniku, ako ovom zakonom nije što drugo određeno. Ni Zakonom o sudskim pristojbama nije određeno da se rješenje kojim se nalaže stranci da plati sudsku pristojbu dostavlja osobno stranci pa se u konkretnom slučaju za dostavu predmetnog rješenja primjenjuje citirana odredba ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž-467/2019-2 od 28. veljače 2019.

59

811.15

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > PREINAKA TUŽBE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 190. stavak 1.

Članak 299. stavak 2.

Preinaka tužbe nakon zaključenja prethodnog postupka nije dopuštena niti kao iznimka u smislu članka 299. stavka 2. ZPP-a.

„Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužitelja za isplatom razlike plaće, jednokratnog dodatka na plaću, te terenskog dodatka.

Osnovani su žalbeni navodi tuženika kojima ističe da je prvostupanjski sud počinio relativno bitnu povredu odredbe parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. ZPP-a u svezi s odredbom članka 190. stavka 1. ZPP-a, a što je bilo od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

Naime, u smislu odredbe članka 190. stavka 1. ZPP-a tužitelj može do zaključenja prethodnog postupka preinačiti tužbu.

Nakon dostave tužbe tuženiku za preinaku tužbe potreban je pristanak tuženika; ali i kad se tuženik protivi, sud može dopustiti preinaku ako smatra da bi to bilo svrsishodno za konačno rješenje odnosa među strankama (članak 190. stavak 2. ZPP-a).

U konkretnom slučaju prethodni postupak je zaključen dana 4. svibnja 2016.

U podnesku od 6. prosinca 2017., predanom na ročištu 7. prosinca 2017., tužitelj je svoj tužbeni zahtjev, kako je postavljen u podnesku od 27. travnja 2016., povećao na način da je isti povisio, te umjesto iznosa od 41.834,77 kuna sada potražuje iznos od 57.169,63 kune, a čemu se tuženik protivio.

Dakle, nakon zaključenja prethodnog postupka povećan je tužbeni zahtjev za iznos od 15.334,86 kuna, a koje povećanje postojećeg zahtjeva predstavlja preinaku tužbe u smislu odredbe članka 191. stavka 1. ZPP-a.

Prvostupanjski sud je bio mišljenja da se u konkretnom slučaju može preinačiti tužba povećanjem tužbenog zahtjeva i nakon zaključenja prethodnog postupka, te je o takvom zahtjevu i odlučivao.

Naime, da je do preinake došlo zbog okolnosti koje su nastale nakon zaključenja prethodnog postupka, time da su ove okolnosti samo i isključivo rezultat provedenog dokaza-financijskog vještačenja, te da je sukladno rezultatima provedenog vještačenja tužitelj sastavio tužbeni zahtjev u podnesku od 6. prosinca 2017.

Preciznije, da su provedenim vještačenjem utvrđene nove činjenice od kojih ovisi visina tužbenog zahtjeva, pa je za primijeniti odredbu članka 299. stavka 2. ZPP-a.

Međutim, preinaka tužbe povećanjem tužbenog zahtjeva nakon zaključenja prethodnog postupka jer su provedenim vještačenjem utvrđene nove činjenice od kojih ovisi visina tužbenog zahtjeva ne može se tražiti ni kao iznimka prema članku 299. stavku 2. ZPP-a (pravno shvaćanje sa sjednice predsjednika građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održane 15. lipnja 2018.).

Utoliko sud prvog stupnja takvu preinaku nije mogao dopustiti.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-296/2018-3 od 7. siječnja 2019.

60

811.15

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > PREINAKA TUŽBE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 190

Članak 191.

Nakon što je tuženik podnio prigovor protiv platnog naloga, tužitelj može u skladu s člankom 190. i 191. ZPP-a preinačiti tužbu pa tako i povećanjem tužbenog zahtjeva.

"U odnosu, pak, na navode žalbe glede nemogućnosti objektivne preinake tužbe za odgovoriti je kako je Vrhovni sud Republike Hrvatske na sjednici građansko privrednog odijela održanoj 12. prosinca 1988. zauzeo pravno shvaćanje po kojem i nakon što je tuženik podnio prigovor protiv platnog naloga tužitelj može u skladu s odredbama članka 190. i 191. ZPP-a preinačiti tužbu pa tako i povećanjem tužbenog zahtjeva.

Ovo pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske je i obvezujuće, analognom primjenom odredbe članka 20. Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13) te ovaj sud u cijelosti prihvaća pravni stav Vrhovnog suda, koji inače čak i zauzeo pravno shvaćanje da se u parnici koja se vodi povodom prigovora protiv platnog naloga može i podnijeti protutužba, te isticati prigovor radi prebijanja.

Stoga, prvostupanjski sud nije počinio povrede postupka raspravljajući po preinačenoj tužbi bez da je u tom smislu prethodno donio odluku jer je sud ovlašten u smislu članka 190. stavka 2. ZPP-a dopustiti preinaku i ako smatra da je to svrsishodno, niti je na ovaj način tuženu onemogućio u raspravljanju, time da je praktično preinaka isključivo bila u dijelu oznake kome se treba izvršiti isplata utuženog iznosa."

Županijski sud u Splitu, Gž-2497/2018-2 od 8. studenog 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > LITISPENDENCIJA (POSTOJANJE PARNICE)

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14)

Članak 187.

Članak 194.

Kada tužitelj u jednoj tužbi postavi tužbeni zahtjev na činjenje, a u drugoj na utvrđenje iste obveze, riječ je o dva istovjetna zahtjeva zasnovana na istoj činjeničnoj osnovi.

„Predmet prvostupanjskog postupka je deklaratorni zahtjev tužiteljice kojim zahtijeva utvrđenje da joj je tuženik dužan isplatiti iznos od 240.000,00 kuna sa zateznom kamatom radi obavljanja poslova privremenog zastupanja tuženika u određeno vremensko razdoblje.

Prvostupanjski sud je po provedenom dokaznom postupku u cijelosti odbio postavljeni tužbeni zahtjev nakon što je u postupku utvrđeno:

-da je tužiteljica rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj R1-38/08 od 18. kolovoza 2008. imenovana privremenom upraviteljicom tuženika do imenovanja nove uprave,

-da tužiteljici pripada nagrada u visini od 10.000,00 kuna mjesečno-netto,

-da je pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu, Stalna služba u Sesvetama u tijeku parnični postupak između istih stranaka radi isplate iznosa od 240.000,00 kuna, a zbog obavljanja poslova privremenog upravljanja poslovima tuženika od strane tužiteljice,

-da je prigovor litispedencije neosnovan zbog čega je dopušten tužbeni zahtjev u ovoj pravnoj stvari.

Dakle, osnovno pitanje u ovoj fazi postupka je donošenje odluke po istaknutom prigovoru litispedencije.

Naime, nije sporno da je pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu, Stalna služba u Sesvetama pod poslovnim brojem P-6313/16, u tijeku parnični postupak između istih stranaka radi isplate iznosa od 240.000,00 kuna (kondemnatorni zahtjev), dok je ovaj tužbeni zahtjev postavljen radi utvrđenja da je tuženik dužan tužiteljici isplatiti iznos od 240.000,00 kuna sa pripadajućim zateznim kamata (deklaratorni zahtjev).

U prvoj tužbi tužbeni zahtjev je upravljen na činjenje, dok je u drugoj upravljen na utvrđenje obveze isplate tuženika tužiteljici. U oba predmeta riječ je o istoj činjeničnoj osnovi tužbe jer je u naravi riječ o potraživanju tužiteljice koje je nastalo zbog obavljanja poslova privremenog upravljanja poslovima tuženika u određenom periodu.

Tužba na utvrđenje je normirana odredbom članka 187. ZPP-a prema kojoj odredbe o pravnom interesu predstavljaju *ius kogens*, o kojima stranke disponirajući ne mogu odgoditi primjenu, a o postojanju pravnog interesa sud pazi po službenoj dužnosti, pa ukoliko prvostupanjski sud utvrdi postojanje pravnog interesa, tada drugostupanjski sud ne može ulaziti u ocjenu postojanja pravnog interesa.

U konkretnom slučaju, riječ je o deklaratornom tužbenom zahtjevu koji u naravi predstavlja prikrivenu kondemnaciju, a objektivno je riječ o dvama istim tužbenim zahtjevima. Dakle, sasvim je jasno da, prema odredbama ZPP-a, nije riječ o istovjetnim tužbenim zahtjevima jer ne postoji objektivni identitet (jedan deklaratorni, a drugi kondemnatorni) ali se postupak odnosi na iste stranke, kao i na iste prave odnose i okolnosti

jer je objektivno riječ o obvezi tuženika na plaćanje poslova privremenog upravljanja tužiteljice poslovima tuženika u oba predmeta, zbog čega se može smatrati da je riječ o dva istovjetna zahtjeva o kojima već teče parnica (*tako u presudi Europskog suda za ljudska prava, Brletić protiv RH, broj 42009/10 od 16. siječnja 2014.*).“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1214/2017-2 od 11. listopada 2018.

62

811.172

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > LITISPENDENCIJA (POSTOJANJE PARNICE) > NEDOPUSTIVOST NOVE PARNICE MEĐU ISTIM STRANKAMA U POGLEDU ISTOG ZAHTJEVA

Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN 108/12, 144/12, 81/13, 112/13)

Članak 66. stavak 9. i 13.
Članak 83.

Zakon o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 3. stavak 3.
Članak 321. stavak 4.
Članak 323.

Predstečajna nagodba ima značaj sudske nagodbe odnosno ovršne isprave za sve vjerovnike čije su tražbine njome utvrđene i sve dok se nagodba ne stavi izvan snage potraživanje koje je njome obuhvaćeno, ne može s uspjehom biti ostvareno u predmetnom parničnom postupku.

„Nadalje, i prema stajalištu ovoga suda, predstečajna nagodba ima značaj sudske nagodbe, odnosno ovršne isprave za sve vjerovnike čije su tražbine njome utvrđene, sukladno odredbi članka 66. stavka 13. ZFPPN-a, te se nakon što nastupe pravni učinci predstečajne nagodbe, a imajući u vidu da sukladno odredbi članka 66. stavak 9. ZFPPN-a nadležni sud prilikom odobravanja sklapanja predstečajne nagodbe ispituje je li sadržaj predložene nagodbe u skladu s općim pravilima o sudskoj nagodbi, pa time jesu li raspolaganja stranaka suprotna odredbi članka 321. stavka 4. ZPP-a u vezi s člankom 3. stavkom 3. ZPP-a, dopuštenost iste s obzirom na potraživanja koja obuhvaća, može pobijati tužbom pod istim pretpostavkama koje su propisane za pobijane sudske nagodbe (članak 83. ZFPPN-a) i sve dok se nagodba ne stavi izvan snage, potraživanje koje je njome obuhvaćeno, ne može s uspjehom biti ostvareno u predmetnom parničnom postupku (članak 323. ZPP-a).

Kako rješenje Trgovačkog suda u Osijeku broj Stpn-224/14-51 od 16. veljače 2015. (pravomoćno od 24. kolovoza 2015.), kojim je odobreno sklapanje predstečajne nagodbe, ima snagu ovršne isprave, prvostupanjski sud je pravilno postupio kada je tužbu odbacio kao nedopuštenu zbog presuđene stvari.“

Županijski sud u Splitu, GŽ R-89/2018-2 od 23. siječnja 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14)

Članak 186.a stavak 1., 5. i 6.

Tužitelj koji namjerava protiv Republike Hrvatske podnijeti tužbu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom nije dužan u smislu članka 186.a stavka 1. ZPP-a prethodno se obratiti državnom odvjetništvu sa zahtjevom za mirno rješenje spora kada je Republika Hrvatska bila stranka u ovršnom postupku iz kojeg je proistekla tužba tužitelja.

„Sud prvog stupnja odbacio je tužbu tužitelja pozivom na odredbu članka 186.a stavka 1., 5. i 6. ZPP-a jer se tužitelj prije podnošenja tužbe nije obratio nadležnom državnom odvjetništvu sa zahtjevom za mirno rješenje spora.

Takav zaključak suda prvog stupnja nije pravilan.

Prema odredbi članka 186.a stavak 1. ZPP-a propisano je da osoba koja namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske dužna se je prije podnošenja tužbe obratiti sa zahtjevom za mirno rješenje spora državnom odvjetništvu koje je stvarno i mjesno nadležno za zastupanje na sudu pred kojim namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske, osim u slučajevima u kojima je u posebnim propisima određen rok za podnošenje tužbe, a zahtjev za mirno rješenje spora mora sadržavati sve ono što mora sadržavati tužba. Stavkom 6. citiranog članka propisano je da će sud odbaciti tužbu protiv Republike Hrvatske podnesenu prije donošenja odluke o zahtjevu za mirno rješenje spora, odnosno prije isteka roka iz stavka 2. ovog članka.

Iz citiranih zakonskih odredbi proizlazi da obraćanja državnim odvjetništvima ima značenje procesne pretpostavke u sporovima protiv Republike Hrvatske zbog čega, ako navedena pretpostavka nije ispunjena u trenutku podnošenja tužbe, nije dopušteno raspravljanje u parnici, te donošenje meritorne odluke o tužbenom zahtjevu.

Međutim, u konkretnom slučaju Republika Hrvatska je stranka ovršnog postupka iz koje parnica proističe, slijedom čega nije potrebno prethodno obratiti se Republici Hrvatskoj za mirno rješenje spora.“

Županijski sud u Splitu, Gž-3858/2016-2 od 5. prosinca 2017.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > SUDJELOVANJE TREĆIH OSOBA U PARNICI > SUDJELOVANJE UMJEŠAČA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 208.a stavak 1.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak 963. stavak 1.

Intervencijski učinak pravomoćne presude ogleda se u tome što umješlač ne može poricati ni činjeničnu ni pravnu ocjenu stvari u donesenoj presudi pri reguliranju svojih odnosa sa strankom kojoj se pridružio ukoliko tijekom postupka nije isticao prigovor nesavjesnog vođenja parnice.

„Predmet spora predstavlja regresni zahtjev tužitelja spram tuženika za isplatu iznosa od 23.875,09 kn na ime regresnog duga, a koji iznos je tužitelj, kao osiguravatelj poslodavca oštećenika, isplatio oštećeniku D. V. na ime naknade štete radi tjelesnih ozljeda koje je isti pretrpio dana 25. veljače 2012. u štetnom događaju za koji da je odgovoran tuženik.

Sud prvog stupnja je nakon provedenog postupka u cijelosti usvojio tužbeni zahtjev, pozivom na odredbu članka 963. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, dalje u tekstu: ZOO), uzimajući u obzir utvrđenja iz pravomoćne presude Općinskog radnog suda u Zagrebu broj Pr-2447/12, smatrajući da je ponašanje tuženika predmetne zgrade bilo u uzročnoj vezi sa nastankom štetnog događaja i ozljeđivanja oštećenika D. V., dok da tuženik nije dokazao suprotno, odnosno isticanu tvrdnju da nije kriv. Nadalje je sud prvog stupnja smatrao da je visina tužbenog zahtjeva razvidna iz izvodka iz transakcijskog računa te obavijesti o isplati štete te je dosudio zakonsku zateznu kamatu na dosuđeni iznos naknade štete od dana isplate oštećeniku.

Neosnovano tuženik smatra da u pobijanoj presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, odnosno o činjenici da bi tuženik prilikom štetnog događaja postupao u nužnoj obrani.

Ovo stoga što se na tuženika, koji je kao umješlač sudjelovao u parnici pred Općinskim radnim sudom u Zagrebu broj Pr-2447/12, proteže intervencijski učinak, kao specifičan učinak pravomoćne presude.

Intervencijski se učinak svodi na to da umješlač ne može poricati ni činjeničnu ni pravnu ocjenu stvari u donesenoj presudi pri reguliranju svojih odnosa sa strankom kojoj se pridružio.

Kako su se, dakle, i tužitelj i tuženik kao umješlači, pridružili tuženiku u prethodno vođenoj parnici (i to na strani poslodavca oštećenika Z. h.) te kako iz obrazloženja navedene presude proizlazi da je sud utvrdio da je oštećenik D. V. svojim postupcima pridonio nastanku štetnog događaja, odnosno argumentum a contrario, da bi tuženik pridonio nastanku štetnog događaja u omjeru od 80%, to tuženik nije ovlašten u ovom parničnom postupku isticati da bi prilikom štetnog događaja postupao u nužnoj obrani.

Naime, umješlač ne može u odnosu na stranku kojoj se bio pridružio u prethodnom postupku tvrditi da spor, onako kako je tijekom tog postupka izložen sudu, nije pravilno riješen.

Da bi se prema umješlaču mogao istaći intervencijski efekt, potrebno je da je umješlaču bilo omogućeno da u parnici poduzme sve radnje pogodne da pomognu pobjedi stranke, kao i da je ta stranka lojalno vodila parnicu.

Postojanje ovih pretpostavki presumira se sve dok se u povodu prigovora bivšeg umješača ne utvrdi protivno.

Kako tuženik u ovoj parnici (bivši umješač) tijekom ovog postupka nije isticao prigovor nesavjesnog vođenja parnice, to se na konkretnu pravnu stvar proteže intervencijski efekt iz prethodne parnice, slijedom čega se smatra utvrđenim da je tuženik pridonio nastanku štetnog događaja u omjeru od 80%.“

Županijski sud u Splitu, Gž -2450/2018-2 od 7. studenog 2018

65

811.312

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA > PO ODLUCI SUDA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 213. stavak 1. točka 1.

Pravilno je prvostupanjski sud odredio prekid pojedinačnog ispravnog postupka do pravomoćnog okončanja parnice radi utvrđenja prava vlasništva.

„Iz stanja spisa proizlazi da se pred prvostupanjskim sudom po tužbi tužitelja N. Č., u ovom zemljišnoknjižnom predmetu protustranke, protiv tuženice K. S., u ovom zemljišnoknjižnom predmetu predlagateljice, vodi parnica radi utvrđenja prava vlasništva u pogledu nekretnine označene kao čest. zem. 492/3 upisane u zk. ul. br. 236 k.o. G. S., koja je predmet ovog zemljišnoknjižnog ispravnog postupka, pa je, suprotno žalbenim tvrdnjama predlagateljice, prvostupanjski sud pravilno zaključio da ishod predmetne vlasničke parnice predstavlja prethodno pitanje za donošenje odluke u ovom već pokrenutom pojedinačnom ispravnom postupku. Stoga je prvostupanjski sud pravilno primijenio odredbu članka 213. stavka 1. točke 1. ZPP-a kada je odredio prekid postupka u ovoj pravnoj stvari do pravomoćnog okončanja parničnog postupka poslovni broj P-80/17.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-868/2017-2 od 30. siječnja 2019.

66

811.43

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > TERET DOKAZIVANJA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 219.

Teret dokaza okolnosti potpisa na ispravi (dokazivanje pozitivne činjenice) je na tužitelju.

„Prvostupanjski sud je po provedenom dokaznom postupku utvrdio da nije sporna visina tužbenog zahtjeva ni aktivna legitimacija tužitelja koja da proizlazi iz ugovora o cesiji sklopljenog između T. kao ustupitelja potraživanja i tužitelja kao primatelja ustupljenog potraživanja, da iz zahtjeva za zasnivanje pretplatničkog odnosa proizlazi kako je tuženik označen ugovarateljem zasnivanja toga pretplatničkog odnosa te da on ni ne spori da su na njima njegovi osobni podaci, a uz njih i njegova osobna iskaznica, da spori jedino da nije potpisao te ugovore nego da su ga treće osobe prethodno dovele u teško alkoholizirano stanje i iskoristile njegove podatke iz osobne iskaznice.

Naime, za istaknuti je kako se Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci poslovni broj Rev-x 159/16-2 od 2. ožujka 2016. poziva na odluku Revt-170/06 od 7. listopada 2008., u kojoj je izraženo pravno shvaćanje da kada se u parnici pojavi pitanje postojanja potpisa tuženika na ispravi (u ovom slučaju zahtjeva), na tužitelju je teret dokaza, odnosno tužitelj mora dokazati da se na ispravi nalazi potpis tuženika, u smislu članka 219. ZPP-a. U navedenoj odluci Vrhovni sud Republike Hrvatske navodi kako u slučaju kada o utvrđivanju okolnosti postojanja potpisa tuženika na spornoj ispravi, ovisi utemeljenost zahtjeva tužitelja te kada tuženik u parnici istakne prigovor da se na ispravi ne nalazi njegov potpis, teret dokaza postojanja tzv. pozitivne činjenice da je tuženik vlastoručno potpisao sporne zahtjeve leži na tužitelju jer tuženik niti ne može dokazivati tvrdnju koja istovremeno predstavlja tzv. negativnu činjenicu, to jest činjenicu koja ne postoji.

Suprotno navedenom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske, prvostupanjski sud u pobijanoj presudi iznosi stav kako je na tuženiku teret dokaza činjenice da nije potpisnik tih zahtjeva. Navedeno shvaćanje prvostupanjskog suda je u izravnoj suprotnosti sa izraženim pravnim mišljenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske, jer je u konkretnom slučaju teret dokaza da je potpis na zahtjevu na tužitelju, a ne na tuženiku, kako to pogrešno zaključuje prvostupanjski sud.

Dakle, u predmetnom postupku, kod činjenice da je tuženik osporio da bi potpis na zahtjevima bio njegov, bila je obveza tužitelja, a ne tuženika, da predloži provođenje grafološkog vještačenja radi utvrđivanja okolnosti je li tuženik potpisao predmetne zahtjeve.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1268/2017-2 od 5. ožujka 2019.

67

811.52

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PRIPREMANJE GLAVNE RASPRAVE > PRETHODNO ISPITIVANJE TUŽBE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 187.

Zakon o nasljeđivanju

(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15)

Članak 8. stavak 2.

Članak 11. stavak 3.

Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola

(NN 92/14)

Članak 4. stavak 2.

Članak 55.

Kada je tužitelj upućen na pokretanje parnice rješenjem ostavinskog suda, sud u parnici nije ovlašten ispitivati postojanje pravnog interesa tužitelja za podnošenje deklaratorne tužbe.

„Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem odbacio tužbu tužitelja s tužbenim zahtjevom radi utvrđenja pravno nevaljane vlastoručne oporuke pok. P. S., rođene ..., a umrle dana ..., pozivom na odredbu članka 187. ZPP-a jer je smatrao da tužitelji nemaju pravni interes za podnošenje tužbe u ovoj pravnoj stvari.

Iz obrazloženje pobijanog rješenja proizlazi da je sud prvog stupnja, osnovom provedenog dokaznog postupka, smatrao utvrđenim da je tuženica živjela u neformalnom životnom partnerstvu s pok. P. S. pa da, sukladno odredbi članka 4. stavka 2. Zakona o životnom partnerstvu osoba istog spola ("Narodne novine", broj 92/2014, dalje ZOŽPOIS), u svezi s odredbom članka 55. ZOŽPOIS, sukladno odredbi članka 8. stavak 2. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15, dalje u tekstu: ZN), u vezi s člankom 11. stavkom 3. ZN-a isključuje iz nasljedstva tuženike kao braću i sestre ostaviteljice, koja je preminula bez potomaka, čime isti predmetnom tužbom ne mogu ostvariti očekivanu pravnu zaštitu.

Naime, prema odredbi članka 55. ZOŽPOIS na nasljeđivanje životnog partnera na odgovarajući se način primjenjuju odredbe zakona kojima je uređeno pravo nasljeđivanja pri čemu odredba članka 8. stavka 2. ZN-a propisuje da na temelju zakona ostavitelja nasljeđuje i njegov izvanbračni drug koji je u pravu nasljeđivanja izjednačen s bračnim, a člankom 11. stavak 3. ZN-a da ako su oba roditelja umrla prije ostavitelja, bračni drug nasljeđuje cijelu ostavinu.

Ispitujući pobijano rješenje sukladno odredbi članka 365. stavka 2. ZPP-a odlučeno je kao u izreci iz slijedećih razloga.

Prema odredbi članka 187. ZPP-a tužba za utvrđenje može se podići kada je to posebnim propisima predviđeno, kad tužitelj ima pravni interes da sud utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost odnosno neistinitost kakve isprave prije dospjelosti zahtjeva za činidbu iz istog odnosa ili kad tužitelj ima kakav drugi pravni interes za podizanje tužbe.

Iz stanja spisa je razvidno da je rješenjem tog suda poslovni broj 7 O-175/16 od 21. travnja 2016. prekinut ostavinski postupak iza pok. P. S., rođene ..., a umrle ... te su tužitelji kao zakonski nasljednici iza pok. P. S., upućeni u roku 30 dana od pravomoćnosti tog rješenja ustati tužbom da je vlastoručna oporuka ostaviteljice od 25. travnja 2011. pravno nevaljana.

Citirano rješenje ostavinskog suda potvrđeno je rješenjem Županijskog suda u Karlovcu, Stalna služba u Gospiću pod poslovnim brojem Gž-1386/2016-2 od 13. veljače 2017., kojim je odbijena žalba tužitelja kao zakonskih nasljednika ostaviteljice.

Kada su tužitelji rješenjem ostavinskog suda u ostavinskom postupku upućeni na parnicu sa zahtjevom za utvrđenje pravne nevaljanosti oporuke ostaviteljice u korist tužene

kao oporučne nasljednice jer su tužitelji osporili njenu pravnu valjanost to, suprotno zaključku suda prvog stupnja, u konkretnom slučaju nema mjesta ispitivanju postojanja pravnog interesa za zahtijevanje deklaratorne pravne zaštite.“

Županijski sud u Splitu, Gž-3159/2017-3 od 7. veljače 2019.

68

811.818.5

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PRESUDA > VRSTE PRESUDA > NEKONTRADIKTORNE PRESUDE > PRESUDA BEZ ODRŽAVANJA ROČIŠTA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 284.

Članak 332.a

Članak 354. stavak 2. točka 5.

Ako je tuženik u odgovoru na tužbu priznao odlučne činjenice, neovisno o tome što je osporio tužbeni zahtjev, sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća može bez zakazivanja ročišta donijeti presudu bez održavanja ročišta ako ne postoje druge smetnje za njeno donošenje.

„Predmet ovog postupka je prestanak obveze zakonskog uzdržavanja.

Sud prvog stupnja je po provedenom dokaznom postupku utvrdio da je tužitelj pravomoćnom sudskom odlukom obavezan na zakonsko uzdržavanje mal. L. u mjesečnom iznosu od 937,55 kuna te da je pravomoćnom presudom naknadno utvrđeno da tužitelj nije biološki otac djeteta.

Na temelju odredbe članka 332.a Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14, dalje u tekstu: ZPP) sud prvog stupnja donio odluku bez zakazivanja glavne rasprave, na što 2. tužena podnosi žalbu pozivajući se na bitnu povredu odredaba parničnog postupka jer nisu ispunjeni zakonski uvjeti za donošenje prvostupanjske odluke (članak 354. stavak 2. točka 5. ZPP-a).

Prema odredbi članka 354. stavka 2. točke 5. ZPP-a bitna je povreda odredaba parničnog postupka, među ostalim, ako je protivno odredbama ovog Zakona sud donio presudu bez održavanja glavne rasprave.

S žalbenim navodima 2. tužene suglasan je žalbeni sud jer prema odredbi članka 332.a ZPP-a ako je tuženik u odgovoru na tužbi priznao određene činjenice, neovisno o tome što je osporio tužbeni zahtjev, sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća može bez zakazivanja ročišta donijeti presudu ako ne postoje druge smetnje za njeno donošenje.

Kako se po primitku tužbe, ista treba dostaviti radi odgovora na tužbu – članak 284. ZPP-a, protivnoj stranci, a to proizlazi i iz odredbe članka 332.a ZPP-a, što sud prvog stupnja nije učinio, prema stanju u spisu, to je očito počinjena bitna odredba iz članka 354. stavka 2. točke 5. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-385/2018-2 od 13. rujna 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > ROK ZA ŽALBU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 335. stavak 7., 9. i 10.

Dostava presude stranci koja je uredno obaviještena o ročištu za objavu, smatra se obavljenom danom kad je to ročište održano, neovisno o tome što je sud u otpravku presude naveo da rok za žalbu teče od dostave prijepisa rješenja.

„Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je ročište za objavu presude zakazano na ročištu održanom 5. ožujka 2018., a na kojemu je glavna rasprava zaključena u smislu odredbe članka 335. ZPP-a, na koje ročište je osobno pristupio tužitelj pa je uredno obaviješten o ročištu na kojemu će presuda biti objavljena, te je upozoren i na posljedice iz članka 335. stavka 7., 9., i 10. ZPP-a, no unatoč upozorenju nije pristupio na ročište na kojemu je presuda objavljena, slijedom čega se, u smislu odredbe članka 335. stavka 9. ZPP-a, smatra da je dostava presude tužitelju obavljena na ročištu na kojem je i presuda u ovoj pravnoj stvari objavljena 28. ožujka 2018. Sud je u smislu odredbe članka 335. stavak 10. ZPP-a presudu istakao i na internetskoj stranici e-oglasne ploče suda, pa je rok za podnošenje žalbe za tužitelja počeo teći 28. ožujka 2018. sukladno odredbi članka 335. stavka 7. i 9. ZPP-a, te je istekao 5. travnja 2018. Međutim, tužitelj je žalbu protiv navedene prvostupanjske presude predao na poštu preporučenom pošiljkom dana 7. travnja 2018., pa je žalba tužitelja podnesena nakon proteka roka za njeno podnošenje.

Glede žalbenih navoda odgovoriti je kako je tužitelj na ročištu na kojem je zaključena glavna rasprava upozoren na posljedice iz odredbe članka 335. stavka 7., 9. i 10. ZPP-a, pa u tom smislu nisu osnovani žalbeni navodi vezano za pogrešnu uputu.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-693/2018-2 od 26. veljače 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSEBNI POSTUPCI > POSTUPAK U PARNICAMA IZ RADNIH ODNOSA > PRIMJENA OSTALIH ODREDBA PARNIČNOG POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14 - Odluka USRH)

Članak 342. stavak 1.

Članak 433.a stavak 1.

Nema mjesta ispravljanju presude kada u izreci presude izostane naznaka "bruto" iznosa, iako je utužena tražbina isplata iz radnog odnosa, jer se smatra da je time tužbeni zahtjev postavljen upravo na isplatu bruto iznosa.

„Prvostupanjski je sud dana 6. listopada 2015., pod poslovnim brojem 21 P-177/2012 donio presudu kojom je u točki I. izreke naložio tuženiku da isplati tužiteljici 21.846,86 kuna sa pripadajućom zateznom kamatom, a s osnova razlike plaće između one za koju tužiteljica smatra da joj je trebala biti isplaćena i one koja joj je stvarno isplaćena. Naime tužiteljica je radnica, a tuženik poslodavac.

Tužiteljica je u podnesku od 27. studenog 2015., predložila da prvostupanjski sud ispravi predmetnu presudu na način da iza riječi (u izreci presude) "iznos od 21.846,86 kn" treba dodati riječ "bruto".

Prvostupanjski je sud odlučujući o prijedlogu tužiteljice, dana 22. travnja 2016. donio sada pobijano rješenje kojim je odbio prijedlog tužiteljice za ispravkom prvostupanjske presude kao neosnovan.

Odredbom članka 342. stavka 1. ZPP-a propisano je kako će pogreške u imenima i brojevima, i druge očite pogreške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesuglasnost prijepisa presude s izvornikom ispraviti sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća u svako doba.

Ratio instituta ispravljanja presude ima za cilj otklanjanje onih pogrešaka kojim presuda može biti opterećena i to samo onih koje je u osnovi lako utvrditi, a tiču se nepodudarnosti između onog što se htjelo očitovati u presudi od onog što se zaista očitovalo. No, ispravljanje se ne može koristiti za otklanjanje grešaka u suđenju (čemu služe pravni lijekovi), niti se ispravljanje u pravilu može koristiti za otklanjanje posljedica propuštanja suda da odluči o svemu o čemu je trebao odlučiti, što se može postići predlaganjem dopunske presude odnosno njezinim donošenjem. Slijedom navedenog u određenim slučajevima u smislu odredbe članka 342. stavka 1. ZPP-a, ispravljanje treba dopustiti i radi unošenja naknadnih dopuna, no pri tome svakako vodeći računa o navedenom *ratii* instituta ispravljanje presude.

U konkretnom slučaju tužiteljica u predmetnom tužbenom zahtjevu za isplatom plaće nije pored utuženog iznosa navela riječ "bruto", pa prvostupanjski sud donoseći predmetnu presudu nije propustio označiti kako tužiteljici dosuđeni iznos plaće predstavlja "bruto" iznos. S druge pak strane za kazati je i to, a što s pravom navodi i prvostupanjski sud u obrazloženju pobijanog rješenja, kako je odredbom članka 433.a stavka 1. ZPP-a propisano da kada radnik utužuje novčane tražbine, koje se utvrđuju u bruto iznosu, (o čemu je i riječ u predmetnom slučaju) radnik ih je dužan i utužiti u tom iznosu. No, istom je odredbom predviđeno da ako radnik utužuje novčane tražbine po osnovi radnog odnosa, ne navodeći da zahtjeva bruto iznos (predmetni slučaj), smatra se da je utužio bruto iznos.

Slijedom navedenog je za zaključiti kako tužiteljica iako uz navođenje brojčanog, nominalnog iznosa utužene tražbine ne navodi riječ "bruto", smatra se da je ona upravo zahtijevala isplatu sporne razlike plaće u bruto iznosu, pa prvostupanjski sud djelomično usvajajući tužbeni zahtjev, a ne navodeći izrijekom da je dosuđeni iznos, baš "bruto" iznos, nije počinio pogrešku iz članka 342 stavka 1. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-583/2016-2 od 4. travnja 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSEBNI POSTUPCI > POSTUPAK U SPOROVIMA MALE VRIJEDNOSTI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 461.a stavak 2. i 3.

U postupku koji je započeo prijedlogom za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave, tužitelj nije u zakašnjenju s dokazima koje je predložio na održanom pripremnom ročištu.

„Sud prvog stupnja pobijanom je presudom ukinuo platni nalog sadržan u uvodno citiranom rješenju o ovrshi na temelju vjerodostojne isprave te je odbio tužbeni zahtjev, smatrajući da je tužitelj, sukladno odredbi članka 461. a. stavka 2. ZPP-a, bio dužan sve dokaze dostaviti do održavanja pripremnog ročišta, a što je isti propustio učiniti, slijedom čega tužitelj nije dokazao osnovanost i visinu postavljenog zahtjeva.

Ovakav zaključak suda prvog stupnja ne prihvaća ovaj drugostupanjski sud.

Naime, odredbom članka 461. a. stavka 3. ZPP-a, propisano je da stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno u odgovoru na tužbu.

Obzirom da je u konkretnom slučaju parnični postupak iniciran prijedlogom za ovrhu, uz koji je ovrhovoditelj, prema odredbama OZ-a, bio dužan priložiti vjerodostojnu ispravu na kojoj temelji svoje potraživanje (a ne i sve dokaze), te koji ovršni postupak je povodom prigovora ovršenika prerastao u kontradiktoran, parnični postupak, to tužitelj zaista bez svoje krivnje nije mogao u tužbi (odnosno prijedlogu za ovrhu) iznijeti dokaze koje je predložio na pripremnom ročištu.

Stoga isti nije u zakašnjenju sa dokazima koje je priložio/predložio na održanom pripremnom ročištu.“

Županijski sud u Splitu, Gž-671/2018-2 od 28. siječnja 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSEBNI POSTUPCI > POSTUPAK U SPOROVIMA MALE VRIJEDNOSTI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 458. stavak 1.

Članak 459.

Članak 461.

Članak 462. stavak 1.

Sudski poslovnik

(NN 37/14, 49/14, 8/15, 35/15, 123/15, 45/16, 29/17, 33/17, 34/17, 57/17, 101/18 i 119/18)

Članak 177. stavak 1.

Žalba protiv rješenja o prekidu postupka u maličnom sporu nije dopuštena.

„Kako tužbom od 28. lipnja 2018. tužitelj zahtijeva isplatu iznosa od 5.500,00 kuna, tada ovaj spor sukladno članku 458. stavku 1. ZPP-a predstavlja spor male vrijednosti pa se na istog primjenjuju odredbe glave tridesete ZPP-a, a kojim odredbama je reguliran postupak u sporovima male vrijednosti.

Iako se u konkretnom slučaju radi o radnom sporu, vrijedi istaknuti kako u ovom slučaju nije primjenjiva iznimka iz članka 459. ZPP-a, kojim je propisano da se ne smatraju sporovima male vrijednosti, među ostalim, i sporovi iz radnih odnosa koje je pokrenuo radnik protiv odluke o prestanku ugovora o radu, jer ovaj spor nije pokrenuo radnik protiv odluke o prestanku ugovora o radu, već radnik radi isplate na ime razlike plaće.

Sukladno članku 462. stavku 1. ZPP-a u postupku u sporovima male vrijednosti dopuštena je posebna žalba samo protiv rješenja kojim se završava postupak, dok prema stavku 2. istog članka ostala rješenja protiv kojih je po ZPP-u dopuštena žalba mogu se pobijati samo žalbom protiv odluke kojom se postupak završava.

S obzirom na to da prvostupanjsko rješenje ne predstavlja rješenje kojim se završava ovaj parnični postupak, protiv takvog rješenja nije dopuštena posebna žalba u smislu citiranog članka 462. stavka 1. ZPP-a pa podnesena žalba tužitelja protiv pobijanog rješenja nije dopuštena jer ista predstavlja posebnu žalbu u smislu citiranog članka 461. ZPP-a.

U konkretnom slučaju ne radi se o rješenju kojim se završava postupak pa se takvo rješenje, sukladno citiranim zakonskim odredbama, može pobijati samo žalbom protiv odluke kojom se postupak završava.

Isto tako, ističe se kako u ovom slučaju nije odlučno to što je člankom 177. stavkom 1. Sudskog poslovnika („Narodne novine“, broj 37/14, 49/14, 8/15, 35/15, 123/15, 45/16, 29/17., 33/17, 34/17, 57/17, 101/18 i 119/18) propisano da se predmeti smatraju dovršenim u trenutku kad sudac iz referade otpravi, među ostalim i rješenje o prekidu postupka, jer je navedenom odredbom, a sukladno članku 1. stavku 1. Sudskog poslovnika, propisano poslovanje sudova, koje nema utjecaja na odredbe ZPP-a o završetku postupka niti o tome što prema odredbama ZPP-a predstavlja rješenje kojim se završava postupak.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-972/2018-2 od 31. siječnja 2019.

73

813.802

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSEBNI POSTUPCI > ARBITRAŽA (IZBRANO SUĐENJE) > OPĆENITO > ARBITRABILNOST

*Zakon o mirenju
(NN 18/11)*

Članak 1.

Zakon o arbitraži

(NN 88/01)

Članak 3. stavak 1.

Zakon o radu
(NN 93/14 i 127/17)

Članak 114.-123.

Članak 133. stavak 1. i 4.

Članak 136. stavak 1.

Odredbu članka 136. stavka 1. ZR-a, kojom je propisano da rješavanje radnog spora stranke radnog odnosa mogu sporazumno povjeriti arbitraži, treba tumačiti u vezi s odredbom članka 3. stavka 1. ZA-a, što znači da se arbitraži ne može povjeriti rješavanje radno- statusnog spora radi ocjene dopuštenosti odluke o prestanku radnog odnosa, te vraćanju na rad.

„Predmet spora je zahtjev za utvrđenje nedopuštenosti odluke o prestanku radnog odnosa, te vraćanju na rad.

Prvostupanjski je sud odbacio tužbu smatrajući da je tužitelj prekludiran u traženju sudske zaštite jer da se isti radi rješenja spora mirnim putem nije prethodno obratio Mirovnom vijeću poslodavca, odnosno Centru za mirenje ... Pri tome, sud se prvog stupnja pozvao na odredbu članka 133. Zakona o radu („Narodne novine“, broj 38/95, 54/95, 65/96, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03, 30/04, 68/05, 149/09, 61/11, 82/12, 73/13, 93/14 i 127/17) koji zakon ne postoji u hrvatskom pravnom uređenju dok je pravilnom primjenom materijalnog prava trebalo imati u vidu odredbu članka 133. stavak 4. Zakona o radu („Narodne novine“, broj 93/14 i 127/17, dalje u tekstu: ZR).

Iz utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi:

- da je ugovorom o radu od 21. prosinca 2017. te od 1. travnja 2018., u članku 15. odn. članku 14., ugovoren postupak mirenja u slučaju eventualnih sporova (dalje Ugovor o radu);
- da je odredbom članka 189. Pravilnika o radu tuženika iz studenog 2015. godine propisana obveza rješavanja sporova mirenjem pred Mirovnim vijećem poslodavca, odnosno Centru za mirenje ...

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja sud je prvog stupnja zaključio da je tužitelj prekludiran s traženjem sudske zaštite bez navođenja drugih pravno relevantnih razloga za svoju odluku.

Naime, ono što je ovdje pravno relevantno jeste razrješenje procesnopravnog pitanja, odnosno je li za rješavanje predmetnog spora nadležan sud ili Mirovno vijeće poslodavca, odnosno Centar za mirenje pri ... (arbitraža).

U navedenom smislu potrebno je razjasniti je li pravno valjan ugovor o arbitraži sklopljen u obliku arbitražne klauzule u Ugovoru o radu, kojom je u slučaju eventualnih sporova ugovoren postupak mirenja.

Prema odredbi članka 133. stavka 1. ZR-a procesna pretpostavka za ostvarivanje sudske zaštite u radnostatusnom sporu je prethodno zatražena zaštita prava radnika kod poslodavca (podnošenje zahtjeva za zaštitu prava); dok je u stavku 4. samo određeno da za slučaj da je predviđen postupak mirnog rješavanja spora rok od petnaest dana za podnošenje tužbe sudu teče od dana okončanja toga postupka.

Ovo stoga jer, za ocjenu pravne valjanosti arbitražne klauzule iz Ugovora o radu odlučno je, je li se prema odredbi članka 3. stavak 1. Zakona o arbitraži („Narodne novine“, broj 88/01, dalje u tekstu: ZA) koji se nedvojbeno ovdje ima supsidijarno primijeniti, radi o

sporu o pravima o kojima stranke mogu slobodno raspolagati odnosno je li predmetni spor arbitrabilan.

Kako se u ovoj pravnoj stvari radi o radnom statusnom sporu radi utvrđenja nedopuštenosti odluke o prestanku radnog odnosa, te vraćanju na rad, to se po ocjeni ovog suda radi o sporu za koji je zakonom izrijekom predviđena samo sudska zaštita prava i o pravu koje je uređeno strogim propisima i kojim stranke ne mogu slobodno raspolagati (arg. iz članka 124. stavak 1. i članka 133. ZR-a).

Konkludira, pitanje otkaza ugovora o radu uređeno je strogim propisima (članak 114. do 123. ZR-a) pa „pravom na otkaz“ stranke ne mogu slobodno raspolagati (a ne radi se o sporazumnom prestanku ugovora o radu) te je arbitražna klauzula nevaljana (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske broj Revr 500/08 od 21. siječnja 2009.).

Odredbu članka 136. stavak 1. ZR, kojom je propisano da rješavanje radnog spora stranke radnog odnosa mogu sporazumno povjeriti arbitraži treba tumačiti u vezi s odredbom članka 3. stavka 1. ZA-a, što znači da se arbitraži može povjeriti samo rješavanje arbitrabilnog radnog spora, a o čemu se, kako je već navedeno u konkretnom slučaju ne radi.

Iz istih razloga nema mjesta ni obvezi provođenja mirenja (koje je po općeprihvaćenoj definiciji oblik alternativnog rješavanja sporova) u ovoj pravnoj stvari jer iz odredbe članka 1. Zakona o mirenju („Narodne novine“, broj 18/11, dalje u tekstu: ZM) proizlazi da se tim zakonom uređuje mirenje u građanskim, trgovačkim, radnim i drugim sporovima o pravima kojima stranke mogu slobodno raspolagati.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-26/2019-2 od 21. siječnja 2019

74

820.6

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO > TROŠKOVI

*Zakon o mirovinskom osiguranju
(NN 157/13)*

Članak 22. stavak 3.

*Zakon o sudskom vanparničnom postupku
("Službene novine" od 1. kolovoza 1934., broj 175-XLV)*

§ 20.

§ 21.

Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

Članak 6.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)*

Članak 154. stavak 1.

Stranka ima pravo na naknadu troškova izvanparničnog postupka za utvrđenje postojanja izvanbračne zajednice sukladno odredbi članka 22. stavka 3. Zakona o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 157/13), a radi ostvarivanja prava predlagateljice na obiteljsku mirovinu iza svog pok. izvanbračnog druga.

„Iz spisa predmeta proizlazi da je u ovoj izvanparničnoj pravnoj stvari postupak iniciran prijedlogom od 29. rujna 2014. za utvrđenje postojanja izvanbračne zajednice sukladno odredbi članka 22. stavak 3. Zakona o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 157/13), a radi ostvarivanja prava predlagateljice na obiteljsku mirovinu iza svog pok. izvanbračnog druga, koji prijedlog su protustranke osporile te je pobijanim rješenjem utvrđena osnovanost prijedloga.

Sud prvog stupnja je, odluku o troškovima postupka utemeljio na pravnom pravilu iz §20. Zakona o sudskom vanparničnom postupku ("Službene novine" od 1. kolovoza 1934., broj 175-XLV) koji se primjenjuju temeljem odredbe članka 1. Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941. ("Narodne novine", broj 73/41).

Međutim, žalbom predlagateljice dovedena je u pitanje zakonitost i pravilnost pobijanog rješenja glede odluke o troškovima postupka.

Naime, po mišljenju ovog žalbenog suda predlagateljica osnovano smatra da u konkretnoj stvari nije bilo mjesta primjeni predmetnog propisa, osobito imajući u vidu odredbe Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje u tekstu: Konvencija), koju je ratificirala i Republika Hrvatska, za koja je po svojoj pravnoj snazi iznad zakona.

Naime, člankom 6. Konvencije jamči se pravo strankama na pošteno (pravično) suđenje, a koje sukladno praksi Europskog suda za ljudska prava ima više segmenata, a između ostalog - pravo na pristup sudu te pravo na pravnu pomoć i pravo na procesnu ravnopravnost.

U ovom konkretnom slučaju, predlagateljica je doista bila prisiljena inicirati i voditi sudski postupak, a protustranke su se tome izrijeком protivile što je dovelo do izvođenja dokaza te iako je predmetni postupak formalno izvanparnični, de facto je predstavljao kontradiktorni postupak, s kontradiktornim navodima stranaka i elementima parničnog postupka.

Stoga je prvostupanjski sud u konkretnom slučaju pogrešno primijenio materijalno pravo, a koje se ogleda primarno u propuštanju odredaba Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Podredno je za navesti da je pravnim pravilom iz §21. Zakona o vanparničnom postupku iz 1934. propisana primjena propisa građanskog parničnog postupka i to na način da "ukoliko ovaj Zakon nema posebnih naređenja, u ovom postupku će se, i pored slučajeva posebice navedenih u ovom Zakonu shodno primjenjivati propisi Građanskog postupka". Citirani Zakon, dakle, ne propisuje postupak utvrđivanja izvanbračne zajednice pa samim time pravna pravila iz navedenog Zakona imala biti primijenjena na konkretan slučaj, stoga je primjenom odredbe članka 154. stavka 1. ZPP-a predlagateljici valjalo priznati trošak postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-474/2018-2 od 19. ožujka 2019.

75

821.74

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSKIH ODLUKA > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSIH ODLUKA PREMA MEĐUNARODNIM UGOVORIMA

*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima
(NN 53/91)*

Članak 1.
Članak 3.

*Konvencija o građanskom postupku iz 1954. godine
(NN – Međunarodni ugovori broj 4/94)*

Članak 19.

Priznanje strane sudske odluke o troškovima postupka ne predviđa akcesornost glede priznanja u smislu Konvencije o građanskom postupku iz 1954. u odnosu na odluku o glavnoj stvari.

„Predmet postupka između stranaka jest zahtjev predlagatelja za priznanjem dvije sudske odluke, i to presude zbog izostanka Okružnog suda u Frankfurtu na Majni od 30. kolovoza 2004., te odluke o trošku istog suda donesene na temelju citirane presude od 23. rujna 2004.

Presudom od 30. kolovoza 2004. obvezani su tuženi zajednički da plate tužitelju iznos od 9.625,00 EUR s kamatama u visini pet postotnih bodova iznad osnovne kamatne stope od 1. srpnja 2000. kao i 10,23 EUR predsudskih troškova.

Odlukom o trošku od 23. rujna 2004. obvezani su tuženi (protustranke) naknaditi tužiteljici (predlagatelju) troškove od 868,84 EUR s kamatama u visini pet postotnih bodova iznad osnovne kamatne stope od 6. kolovoza 2004.

S obzirom da je ovaj konkretni predmet započeo 17. listopada 2005., to u ovom konkretnom slučaju ne dolazi do primjene niti Uredbe vijeća EZ broj 44/2001 od 22. prosinca 2000. o sudskoj nadležnosti i priznanju i ovrsi odluka u građanskim i trgovačkim predmetima, niti dolazi do primjene Uredbe EU broj 1215/2012 Europskog parlamenta i vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, a ovo sve imajući u vidu datum punopravnog stjecanja članstva u Europskoj uniji Republike Hrvatske.

Odredbom članka 3. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima (dalje: ZRSZ – "Narodne novine", broj 53/91) propisano je kako se odredbe navedenog Zakona ne primjenjuje na odnose iz članka 1. Zakona ako su ti odnosi regulirani drugim zakonom ili međunarodnim ugovorima.

Odredbom članka 1. citiranog ZRSZ-a propisano je kako zakon sadrži pravila o određivanju mjerodavnog prava za statusne, porodične i imovinske, odnosno druge materijalno pravne odnose s međunarodnim elementom te da ZRSZ sadrži i pravila o nadležnostima sudovima i drugih tijela Republike Hrvatske za raspravljanje odnosa, pravila postupka i pravila za priznanje i izvršenje stranih sudskih i arbitražnih odluka.

Notifikacijom o sukcesiji Republika Hrvatska je postala strankom Konvencije o građanskom postupku iz 1954. godine (dalje: Konvencija – "Narodne novine" – Međunarodni ugovori, broj 4/94), a navedenu Konvenciju je ratificirala i Savezna Republika Njemačka.

Odredbom članka 19. Konvencije propisano je kako se odluke o troškovima i izdacima proglašavaju izvršnim bez saslušavanja stranaka, s tim da osuđena stranka može naknadno izjaviti žalbu u skladu sa zakonodavstvom zemlje gdje se traži izvršenje.

Nadležna vlast za odlučivanje o zahtjevu za proglašenje izvršnosti, ograničit će se na ispitivanje je li prema pravu države u kojoj je odluka donesena primjerak odluke ispunjava

potrebne pretpostavke što se tiče autentičnosti, je li prema istom pravu odluka postala pravomoćna, te je li dispozitiv odluke sastavljen na jeziku zamoljene vlasti, na jeziku ugovorenom između dvije interesirane države ili je popraćen prijevodom na jedan od navedenih jezika, ako drugačije nije ugovoreno, ovjerovljen po diplomatskom ili konzularnom predstavniku države moliteljice ili po zakletom prevoditelju zamoljene države.

Za ispunjenje ovih pretpostavki dovoljna je izjava nadležne vlasti države moliteljice o pravomoćnosti odluke ili predočenje odgovarajućeg ovjerovljenog dokumenta koji utvrđuje pravomoćnost.

Stoga, suprotno od žalbenih navoda protustranke Konvencija ne predviđa nikakvu akcesornost odluke o troškovima postupka, odnosno da ista ovisi o odluci o glavnoj stvari, a glede priznanja.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-606/2015-5 od 23. studenog 2018.

76

830.53

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PREKID POSTUPKA

*Stečajni zakon
(NN 71/15 i 104/17)*

Članak 55. stavak 1. i 3.

Članak 66. stavak 1.

Članak 68. stavak 1. i 2.

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)*

Članak 51. stavak 4.

Ukoliko ovrhovoditelj nema položaj razlučnog vjerovnika na kojeg predstečajni postupak ne utječe, potrebno je postupiti u skladu s odredbom članka 68. stavka 2. Stečajnog zakona odnosno prekinuti postupak.

„Odredbom članka 35. stavka 1. SZ-a propisano je da su vjerovnici dužnika u predstečajnom postupku osobni vjerovnici dužnika koji u vrijeme otvaranja predstečajnoga postupka imaju imovinskopравnu tražbinu prema dužniku. Stavkom 3. istog članka propisano je da se na različne vjerovnike kao vjerovnike dužnika u predstečajnom postupku na odgovarajući način primjenjuju se pravila iz članka 153. toga Zakona. Potonje navedenim člankom propisano je da su vjerovnici s pravom odvojenoga namirenja stečajni vjerovnici ako im je dužnik i osobno odgovoran. Oni imaju pravo na razmjerno namirenje iz stečajne mase samo ako se odreknu odvojenoga namirenja ili ako se ne uspiju odvojeno namiriti.

Nastavno na navedeno, treba naglasiti kako predstečajni postupak ne utječe na pravo odvojenoga namirenja razlučnih vjerovnika pa i ako oni nisu osobni vjerovnici dužnika te izlučnih vjerovnika, sve u smislu odredbe članka 66. stavka 1. SZ-a.

Nadalje, odredbom članka 68. stavka 1. propisano je da od dana otvaranja predstečajnoga postupka do njegova završetka nije dopušteno pokretanje parničnih, ovršnih,

upravnih i postupaka osiguranja protiv dužnika, dok se postupci iz stavka 2. toga članka koji su u tijeku prekidaju se danom otvaranja predstečajnoga postupka.

No, navedene odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuju se na postupke na koje predstečajni postupak ne utječe, kao ni na postupke radi ostvarenja tražbina koje su nastale nakon otvaranja predstečajnoga postupka.

Dakle, u konkretnom slučaju je potrebno sa sigurnošću utvrditi ima li ovrhovoditelj status razlučnog vjerovnika.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-205/2019-2 od 27. veljače 2019.

77

830.57

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 14. stavak 6.

Članak 68. stavak 1.

U situaciji kada je ovrha obustavljena, početak roka za postavljanje zahtjeva za naknadu troškova ovrhe počinje teći pravomoćnošću rješenja o obustavi.

„Iz stanja spisa proizlazi da je sud dana 27. rujna 2017. donio rješenje kojim je obustavio ovrhu i ukinuo sve provedene radnje. Navedeno rješenje je uredno dostavljeno strankama te je isto potvrđeno rješenjem Županijskog suda u Splitu broj Gž Ovr-12/18-2 od 1. ožujka 2018. kada je i postalo pravomoćno.

Kako su ovršenici dana 7. svibnja 2018. podnijeli zahtjev za naknadu troškova, to je njihov zahtjev nepravovremen jer je podnesen protekom roka od 30 dana od obustave (dovršetka) postupka, pa je sud donoseći pobijano rješenje pravilno odlučio.

Prvostupanjski je sud donio pobijano rješenje na način da je prikazao kronološki slijed donošenja odluka u ovom predmetu te je citirao dio obrazloženja rješenja ovog drugostupanjskog suda broj Gž Ovr-672/17-2 od 14. rujna 2017. i konačno, rješenje od 27. rujna 2017. kojim je obustavljena ovrha u ovoj pravnoj stvari te su ukinute sve provedene radnje i koje rješenje je dostavljeno ovršenima 3. listopada 2017. a rješenjem Županijskog suda u Splitu broj Gž Ovr-12/18-2 od 1. ožujka 2018. isto je i potvrđeno. Nadalje, taj sud navodi da su ovršenici zahtjev za naknadu troškova postupka postavili 7. svibnja 2018.

Odredbom članka 14. stavka. OZ-a propisano je da se zahtjev za naknadu troškova podnosi najkasnije u roku od trideset dana od dana završetka postupka; dok je odredbom članka 68. stavka 1. OZ-a propisano da se postupak ovrhe smatra dovršenim pravomoćnošću odluke o odbacivanju ili odbijanju ovršnoga prijedloga, provedbom ovršne radnje kojom se ovrha dovršava ili obustavom ovrhe.

Sud prvog stupnja tumači da iz odredbe članka 68. stavka 1. OZ-a proizlazi da se postupak ovrhe smatra dovršenim (i) obustavom ovrhe, pri čemu da se ne propisuje pravomoćnost odluke o obustavi (već da se pravomoćnost propisuje samo za odluke o odbacivanju ili odbijanju ovršnoga prijedloga) pa zaključuje da je u konkretnom slučaju ovrha

obustavljena 27. rujna 2017., a odluka o obustavi dostavljena je punomoćnici ovršenika dana 3. listopada 2017. usljed čega da je od toga dana počeo teći rok od 30 dana iz članka 14. stavka 6. OZ-a.

Žalitelji u bitnom smatraju da je početak tijeka roka za podnošenje zahtjeva za naknadu troškova od dana dostave rješenja Županijskog suda u Splitu broj Gž Ovr-12/18-2 od 1. ožujka 2018. tj. od 5. travnja 2018. a ne od dana dostave prvostupanjskog rješenja o obustavi postupka ovrhe. Osim toga, navode da su podnoseći svoj zahtjev 7. svibnja 2018. isti podnijeli u roku jer je posljednji dan roka 5. svibnja 2018. bila subota.

Nepravilno sud prvog stupnja smatra da se za početak roka za postavljanje zahtjeva za naknadu troškova ovrhe u situaciji kada je ovrha obustavljena uzima dan dostave prvostupanjskog nepravomoćnog rješenja o obustavi postupka.

Međutim, nepravilno i žalitelji smatraju da taj rok počinje teći od dana dostave drugostupanjske odluke kojom je potvrđena odluka o obustavi postupka ovrhe.

Ovo stoga jer OZ ne propisuje da rok počinje teći od dana dostave bilo pravomoćne ili nepravomoćne odluke ili od dana saznanja za obustavu ovrhe.

Pravilnim tumačenjem odredbe članka 14. stavka 6. OZ-a, po mnijenju ovog drugostupanjskog suda, taj rok počinje teći pravomoćnošću rješenja o obustavi ovrhe a to je u konkretnom slučaju 1. ožujka 2018.

Naime obustavom ovrhe, ovrha se smatra po sili zakona dovršenom (prema odredbi članka 68. stavka 1. OZ-a), no da bi se otklonila bilo kakva dvojba je li doista došlo do obustave, ali i da bi se strankama omogućilo da dovedu u pitanje pravilnost odluke suda o obustavi (uz mogućnost ukidanja provedenih radnji), sud je dužan donijeti posebno rješenje kojim će utvrditi da je došlo do dovršetka ovrhe obustavom ovrhe.

Konkludira, kada je ovrha dovršena obustavom ovrhe, tada rok za podnošenje zahtjeva za nadoknadu troškova počinje teći od dana kada postane pravomoćno rješenje kojim je sud utvrdio obustavu ovrhe.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1194/2018-2 od 24. rujna 2018.

78

830.57

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 14. stavak 5.

Članak 144. stavak 1.

Zakon o parničnom postupkom

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 (pročišćeni tekst), 25/13 i 89/14)

Članak 156.

Zakon o sudovima

(NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18)

Članak 40. stavak 2.

Ovrhovoditelj ima pravo na naknadu troškova postupka samo kada je došlo do obustave postupka po sili zakona i bez njegove krivnje.

„Pobijanim prvostupanjskim rješenjem odbijen je kao neosnovan zahtjev ovrhovoditelja za naknadom troškova tog ovršnog postupka u iznosu od 5.563,90 kune.

Iz stanja spisa i obrazloženja prvostupanjskog rješenja proizlazi:

- da je Općinski građanski sud u Zagrebu rješenjem o ovrsi, broj Ovr-12324/2016 od 9. siječnja 2017. odredio ovrhu na pokretninama ovršenika,

- da je rješenjem prvostupanjskog suda, broj Ovr-12324/16-20 od 11. prosinca 2017. pravomoćno obustavljena ovrha određena naprijed citiranim rješenjem o ovrsi i to stoga što ovrhovoditelj nije postupio po zaključku suda i osigurao prisutnost osoba čija je prisutnost nužna sukladno odredbi članka 144. stavka 1. OZ-a kako bi se ovrha mogla provesti,

- da je ovrhovoditelj 17. siječnja 2018. sudu dostavio podnesak kojim zahtijeva naknadu troškova ovog postupka.

- da je prvostupanjski sud pobijanim prvostupanjskim rješenjem odbio kao neosnovan zahtjev ovrhovoditelja za naknadom troškova ovršnog postupka u iznosu od 5.563,90 kune.

Iz svega naprijed navedenog proizlazi da postupak provedbe ovrhe nije bio završen od strane suda, te kako nisu bile ispunjene sve zakonske pretpostavke koje su propisane OZ-om da bi sud mogao obustaviti postupak zbog nemogućnosti provedbe. Slijedom navedenoga, dolazi se do zaključka kako je ovrhovoditelj, sukladno odredbi članka 14. stavka 5. OZ-a, te odredbi članka 156. ZPP-a, a sukladno načelu culpa mora sam snositi troškove postupka, budući da je do obustave ovršnog postupka došlo zbog nepostupanja po nalogu suda.

Pravilan je stav da će ovršenik ovrhovoditelju nadoknaditi troškove postupka bez obzira je li uspio u provedbi ovrhe ili ne, ali samo u situaciji kada je nemogućnost provedbe utvrđena od strane suda, nakon provođenja svih radnji koje su propisane OZ-om, dok troškove koji su nastali provedbom ovrhe, a bez stvarne volje da se postupak provede treba snositi ovrhovoditelj.

Slijedom navedenog, a kako je postupak u ovoj pravnoj stvari obustavljen zbog toga što je ovrhovoditelj nije postupio po zaključku suda i osigurao prisutnost osoba čija je prisutnost nužna da bi se ovrha mogla provesti, po ocjeni ovog suda, žalbenim navodima ovrhovoditelja nije dovedena u pitanje zakonitost i pravilnost pobijanog prvostupanjskog rješenja kojim je odbijen zahtjev ovrhovoditelja za naknadu troškova.

Naime, sukladno pravnom stavu zauzetom na sjednici Građanskog odjela ovog suda, održanoj 28. siječnja 2014., a koji je sukladno odredbi članka 40. stavka 2. Zakona o sudovima ("Narodne novine", broj 28/13, 33/15, 82/15, 82/16 i 67/18) obvezan za sva drugostupanjska vijeća i suce pojedince ovog odjela, odnosno suda, ovrhovoditelj ima pravo na nadoknadu troškova postupka samo u onom slučaju kada nije skrivio troškove, a do obustave je došlo po sili zakona, a kako to nije slučaj u ovoj pravnoj stvari, pravilno je odlučio prvostupanjski sud kada je odbio zahtjev ovrhovoditelja za naknadom troškova postupka kao neosnovan.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1314/2018-2 od 5. studenog 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 14. stavak 4.

Zakon o nasljeđivanju

(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15)

Članak 139. stavak 6.

Predmet ovrhe radi ostvarenja ili osiguranja tražbina ostaviteljevih vjerovnika prema Općini odnosno Gradu na koje je prešla ošasna imovina mogu biti samo stvari i prava koja su sastavni dio ostavine.

„Po ocjeni ovog suda, pravilno je prvostupanjski sud primijenio odredbu članka 14. stavka 4. OZ-a, u svezi s odredbama Tarife o nagradi i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“, broj 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15) prilikom odlučivanja o osnovanosti i visini troškova ovršnog postupka.

U odnosu na žalbene navode ovršenika kojima ističe kako je na njega kao nasljednika ranijeg ovršenika kao ošasna imovina prešla samo nekretnina koja je bila predmet ovrhe u ovom postupku, pa kako je ovrhovoditelj namiren iz vrijednosti te nekretnine, ovrhovoditelj da ne može protiv ovršenika pokrenuti ovrhu radi naplate troškova ovršnog postupka, ovršeniku je za odgovoriti da u konkretnom slučaju, pod točkom I. izreke, nije određena ovrha protiv ovršenika radi naplate troškova ovršnog postupka kako to pogrešno smatra ovršenik nego je ovrhovoditelju samo priznat daljnji trošak ovršnog postupka.

Međutim, ukoliko ovrhovoditelj pokrene postupak ovrhe protiv ovršenika radi naplate troškova iz točke I. prvostupanjskog rješenja ovršenik će moći u tom postupku istaknuti prigovor iz članka 139. stavak 6. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15) prema kojem predmet ovrhe radi ostvarenja ili osiguranja tražbina ostaviteljevih vjerovnika prema općini, odnosno gradu na koje je prešla ošasna ostavina mogu biti samo stvari i prava koja su sastavni dio ostavine.

Naime, bez obzira na to što je ovrhovoditelju priznat daljnji trošak ovršnog postupka u iznosu od 22.843,75 kuna (točka I. izreke), ovrhovoditelj neće moći taj trošak naplatiti od ovršenika jer se ta tražbina može naplatiti samo iz nekretnine koja je bila sastavni dio ostavine. Prema tome, kako je nesporno da je nekretnina koja je bila predmet ostavine, odnosno predmet ovog ovršnog postupka, prodana ovrhovoditelju, ovrhovoditelj taj trošak, iako mu osnovano pripada, neće moći namiriti od ovršenika.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1026/2018-2 od 6. veljače 2019.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA > NASTALI I PREDVIDIVI TROŠKOVI

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)*

Članak 14. stavak 4.

*Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika
(NN 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15)*

Članak 32. stavak 2. i 3.

Troškovi izravne naplate priznaju se kao dio troškova ovršnog postupka.

„Prvostupanjski sud je pravilno zaključio da ovrhovoditelju pripada nagrada za pribavu klauzule pravomoćnosti i ovršnosti po punomoćniku u iznosu od 250,00 kuna temeljem Tbr. 32. stavak 2. i 3. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“, broj 142/12, 103/14, 118/14, 107/15, dalje u tekstu: Tarife), te trošak pribave obračuna porezne uprave u iznosu od 312,50 kuna temeljem Tbr. 32. stavak 3. Tarife.

Naime, troškovi koje je ovrhovoditelj zatražio u svom zahtjevu bili potrebni za provođenje postupka izravne naplate sukladno članku 14. stavku 4. OZ-a.

Nadalje, nije sporno da je pribavljanje potvrde od Porezne uprave besplatno u smislu odredbe članka 159. Zakona o općem upravnom postupku, odnosno da navedeno tijelo za izdavanje potvrde o obračunu po ovršnoj ispravi ne zaračunava nikakvu naknadu, kao niti sud za izdavanje klauzule pravomoćnosti i ovršnosti, ali punomoćnik ovrhovoditelja prema Tbr. 32. stavak 2. i 3. Tarife ima pravo za navedene radnje zatražiti odvjetničku nagradu.

Ujedno se napominje da je na zajedničkom sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda RH održanom dana 29. ožujka 2018. prihvaćeno pravno shvaćanje po kojem se troškovi izravne naplate trebaju priznati kao dio troškova ovršnog postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-237/2019-2 od 4. veljače 2019.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐENIH ZAKONA

*Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima
(NN 91/10 i 112/12)*

Članak 3. točka 3.

Članak 4. stavak 1.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 21. stavak 1.

Članak 209.

Članak 211.

Ako je OIB ovršenika različit od OIB-a iz ovršne isprave, sud ima ovlasti utvrditi identitet ovršenika te nije spriječen u određivanju ovrhe za razliku od Financijske Agencije koja nema takve ovlasti već sukladno odredbi članka 4. stavka 1. ZPONS-a, ovrhu provodi isključivo prema OIB-u ovršenika.

„Pobijanim rješenjem odbačen je prijedlog za ovrhu ovrhovoditelja kao nedopušten.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je sud ovrhovoditelj prijedlog za ovrhu odbacio pozivom na odredbu članka 211. OZ-a, smatrajući kako ovrhovoditelj treba, nakon što otkloni nepravilnosti u ovršnom prijedlogu, novim prijedlogom za ovrhu zatražiti izravnu naplatu od Agencije, sve sukladno odredbi članka 209. OZ-a. Naime, sud smatra kako u konkretnom slučaju, iako je ovrhovoditelj uz svoj prijedlog priložio potvrdu Financijske Agencije iz koje bi bilo vidljivo da se ne može provesti izravna naplata, ne može doći do primjene odredbe članka 211. OZ-a, to jer je izravna naplata odbijena radi nepodudarnosti OIB-a ovršenika te broja računa ovrhovoditelja, koje podatke, prema mišljenju suda, ovrhovoditelj može ispraviti u novom zahtjevu FINA-i.

Takav stav prvostupanskog suda je pogrešan.

Naime, u konkretnom predmetu FINA je vratila osnovu za plaćanje, o čemu je i izdala potvrdu iz koje je vidljivo da je ista vraćena jer sadrži netočne podatke i to OIB/MBG/MB/račun ovršenika/ovrhovoditelja. Iz stanja spisa proizlazi kako OIB ovršenika iz ovršne isprave nije njegov stvarni OIB, dok su naziv i adresa ovršenika ispravni.

Sukladno odredbi članka 29. stavka 1. OZ-a, ovršna isprava je podobna za ovrhu ako su u njoj naznačeni vjerovnik i dužnik te predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja obveze.

Osobni identifikacijski broj (OIB) je oznaka hrvatskih državljana i pravnih osoba sa sjedištem na području Republike Hrvatske i stranih fizičkih i pravnih osoba kod kojih je nastao povod za praćenje na području Republike Hrvatske koju korisnici osobnog identifikacijskog broja koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka. Osobni identifikacijski broj jedinstven je, nekazujući, nepromjenjiv i neponovljiv.

Ovršni zakon u članku 2. točki 4. navodi kako izraz ovršenik označava osobu protiv koje se tražbina ostvaruje, a identičnu zakonsku definiciju ovršenika daje i Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, broj 91/10, 112/12, dalje u tekstu: ZPONS) u članku 3. točki 3.

Prema ZPONS-u, ovrha provodi po svim računima i oročenim novčanim sredstvima u svim bankama, prema OIB-u ovršenika bez njegove suglasnosti i bez obzira ako u osnovi za plaćanje nije određena ovrha na novčanim sredstvima po svim računima i oročenim novčanim sredstvima (članak 4. stavak 1. ZPONS-a).

Iz svega gore navedenoga, jasno proizlazi da iako je OIB jedinstven, ovrhovoditelj označavanjem i imena i prezimena (ili naziva odnosno tvrtke) ovršenika određuje njegov subjektivni identitet.

Navedeno, se može isčitati i iz odredbe članka 106. stavka 2. ZPP-a, a koja se supsidijarno primjenjuje temeljem odredbe članka 21. stavka 1. OZ-a, u kojoj se navodi kako

podnesci trebaju sadržavati oznaku suda, ime, prebivalište, odnosno boravište stranaka, njihovih zakonskih zastupnika i punomoćnika, ako ih imaju, OIB stranke koja podnosi podnesak, predmet spora, sadržaj izjave i potpis podnositelja.

Ako je OIB ovršenika, različit od OIB-a iz ovršne isprave, sud ima ovlasti utvrditi identitet ovršenika (u konkretnom predmetu je sasvim jasno da u Republici Hrvatskoj postoji samo jedna Općina B. sa sjedištem u B., ...) te nije spriječen u određivanju ovrhe. Međutim, Financijska Agencija takve ovlasti nema, već ista, sukladno odredbi članka 4. stavka 1. ZPONS-a, ovrhu provodi prema OIB-u ovršenika. Stoga je nesporno da Financijska Agencija neće moći postupiti po prijedlogu za izravnu naplatu u kojem je OIB ovršenika različit od OIB-a iz ovršne isprave.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-412/2018-4 od 29. listopada 2018.

82

830.58

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐABA DRUGIH ZAKONA

*Stečajni zakon
(NN 71/15 i 104/17)*

Članak 65.
Članak 68. stavak 4.

Nema mjesta prekidu postupka kada je prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka pravomoćno odbačen, koje rješenje je po svojoj pravnoj snazi izjednačeno sa rješenjem o obustavi jer u sebi sadrži i obustavu.

„Pobijanim rješenjem odbijen je kao neosnovan prijedlog ovršenika, A. K. d.o.o., OIB: ..., iz V., ..., za određivanjem prekida ovog ovršnog postupka zbog otvaranja postupka predstečajne nagodbe.

Iz stanja spisa proizlazi kako je dana 19. travnja 2018., ovršenik sudu podnio prijedlog za prekid postupka, navodeći da je na oglasnoj ploči Trgovačkog suda u Varaždinu dana 19. travnja 2018. objavljena tablica osporenih tražbina ovršenika, što bi ukazivalo kako postupak predstečajne nagodbe nije pravomoćno okončan. Iz stanja spisa je još vidljivo kako je ovršenik već 28. ožujka 2018. sudu bio podnio prijedlog za prekid postupka, koji je rješenjem suda od 10. travnja 2018. odbijen uz jednako obrazloženje.

U svojoj žalbi ovršenik u bitnom ukazuje kako sukladno odredbi članka 65. Stečajnog zakona ("Narodne novine", broj 71/15 i 104/17, dalje u tekstu: SZ) pravne posljedice otvaranja predstečajnog postupka nastupaju u trenutku kada je rješenje o otvaranju predstečajnog postupka objavljeno na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča suda, dok se prema odredbi članka 68. stavka 4. SZ-a, prekinuti postupci nastavljaju tek po pravomoćnosti rješenja o obustavi predstečajnog postupka. S obzirom da Trgovački sud u Varaždinu nikada nije donio rješenje o obustavi predstečajnog postupka to je prema shvaćanju ovršenika, ovršni postupak valjalo prekinuti.

U odnosu na žalbene navode ovršenika za ukazati je kako je rješenje o odbačaju po svojoj pravnoj snazi izjednačeno sa rješenjem o obustavi jer u sebi sadrži i obustavu.

Stoga, nije bilo potrebno donositi posebno rješenje o obustavi predstečajnog postupka, budući da predstečajnog postupka nema.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-954/2018-3 od 17. rujna 2018.

83

831.011.3

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > OVRŠNA ISPRAVA > VRSTE > PODOBNOST OVRŠNE ISPRAVE ZA OVRHU

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 22.

Članak 23.

Članak 51. stavak 2.

Kaznenom presudom kojom je ovršeniku naloženo plaćanje paušalnog iznosa na ime troškova kaznenog postupka te rješenje istog suda kojim je preciziran iznos predmetne tražbine, čine jedinstvenu ovršnu ispravu podobnu za određivanje ovrhe.

„U postupku koji je prethodio donošenju pobijanog rješenja prvostupanjski je sud 19. svibnja 2017. odredio predloženu ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika temeljem pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Gospiću broj K-245/2015-81 od 15. prosinca 2015. i pravomoćnog rješenja broj K-245/2015-84 od 10. veljače 2016.

Povodom Zamolbe ovršenika od 23. listopada 2017., pozivom na odredbu članka 51. stavka 2. OZ-a, ukinuto je doneseno rješenje o ovrsi jer je prvostupanjski sud ocijenio da, po ovrhovoditelju prethodno priložene isprave, nemaju značaj ovršnih isprava temeljem kojih se može odrediti ovrha.

U žalbi ovrhovoditelj navodi da je zbog pogrešno zauzetog pravnog pristupa donesena odluka o ukidanju rješenja o ovrsi. Ističe da je prijedlog za ovrhu podnesen na temelju dvije odluke, presudom (od 15. prosinca 2015.) kojom je ovršeniku naloženo plaćanje paušalnog iznosa na ime troška kaznenog postupka i kojom je određeno da će ovršenik biti dužan nadoknaditi i nagradu braniteljice po službenoj dužnosti te troškove stalnih sudskih vještaka, a o kojima će se odlučiti posebnim rješenjem kako je i učinjeno (rješenjem od 10. veljače 2016.).

Žalba ovrhovoditelja dovela je u sumnju zakonitost i pravilnost pobijanog rješenja. Naime, u konkretnom slučaju, obzirom na sadržaj izreke citirane presude i izreke rješenja (u istom kaznenom postupku protiv označenog ovršenika, tamo optuženika) ovrhovoditelj je ovlašten tražiti ovrhu radi naplate ukupnog iznosa od 7.920,00 kuna.

I prema mišljenju ovog žalbenog suda, citiranu kaznenu presudu i rješenje treba promatrati kao jedinstvenu ovršnu ispravu jer su iste povezane te se dopunjuju. Konkretno, presuda sadrži kondemnatorni nalog i vrijeme ispunjenja obveze, određeni su vjerovnik i dužnik te opseg tražbine, dok je posebnim rješenjem preciziran iznos tražbine ("dopunska" ovršna isprava).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1730/2017-2 od 8. studenog 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > PRIJENOS TRAZBINE ILI OBVEZA

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 29. stavak 1.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 32.

Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona

(NN 93/14)

Članak 18.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 192. stavak 3.

S aspekta primjene Ovršnog zakona iz 1996. godine („Narodne novine“, broj 57/96-67/08) dopušteno je stupanje na mjesto ovrhovoditelja osobi koja u ovršnoj ispravi nije označena kao ovrhovoditelj, u uvjetima primjene odredbe članka 29. OZ, samo u fazi određivanja ovrhe, a ne i tijekom ovršnog postupka.

„Pobijanim je prvostupanjskim rješenjem dopušteno trgovačkom društvu H-A. d.o.o. Z. stupanje na mjesto ovrhovoditelja

Iz obrazloženja prvostupanjskog rješenja proizlazi da je trgovačko društvo H-A. d.o.o. Z. dana 31. kolovoza 2016. predložilo da stupi na mjesto ovrhovoditelja pozivom na Ugovor o ustupu tražbine od 8. svibnja 2015., kojim je tražbina iz Ugovora o kreditu broj 311-078/2007 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine od 15. ožujka 2007. cedirana na istog.

Kako iz predmeta spisa proizlazi da je ovrha određena na temelju solemniziranog i ovršnog Ugovora o kreditu broj 311-078/2007 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine od 15. ožujka 2007. solemniziranog 20. ožujka 2007. koji je stekao svojstvo ovršnosti dana 23. rujna 2009. na nekretninama u Z.U. 17560, 15864 i 4062 k.o. S. i to zabilježbom ovrhe u navedenim zemljišnoknjižnim ulošcima, utvrđivanjem vrijednosti navedenih nekretnina, njihovom prodajom i namirenjem ovrhovoditelja iz novčanog iznosa dobivenog prodajom, a radi naplate kunske protuvrijednosti iznosa od 990.226,88 CHF, 22.798,14 CHF, 4.712,57 CHF, te naplate iznosa od 500,00 kn i 14,67 kn; to proizlazi da je dokazan slijed prijenosa tražbine koja je predmet ovog ovršnog postupka.

Naime, ustupanje tražbine ugovorom (cesija) je prijenos otuđive tražbine od dosadašnjeg vjerovnika (cedenta) na novog vjerovnika (cesionara), a dužnik (cesus) i tražbina ostaju isti. Proizlazi da se promjenom osobe vjerovnika ne mijenja položaj dužnika glede obveze koja ga tereti, pa za prijenos nije potreban njegov pristanak te je zbog toga ugovor o prijenosu potraživanja perfektan u trenutku sklapanja ugovora između ustupitelja (cedenta) i primatelja (cesionara).

Prema odredbi članka 247. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje u tekstu: ZOO) ugovor je sklopljen kada su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora. Odredbama članka 80. do 89. ZOO-a propisan je način i uvjeti ustupa tražbine. U konkretnom slučaju ovrhovoditelj je kao vjerovnik mogao ugovorom sklopljenim s trećim prenijeti na ovoga svoju tražbinu jer se ne radi o tražbini čiji bi prijenos bio zabranjen zakonom niti je ista strogo osobne naravi, niti koja se po svojoj naravi protivi prenošenju na drugoga.

Međutim, ponoviti je da je nepravilno prvostupanjski sud prihvatio prijedlog trgovačkog društva H. A. d.o.o. Z. da stupi na mjesto ovrhovoditelja iako se tome ovršenik protivi. Ovo stoga jer se ovdje radi o singularnoj a ne univerzalnoj sukcesiji.

Sud se prvog stupnja pogrešno pozvao na odredbu članka 29. stavka 1. OZ-a kojom je propisano da se ovrha određuje na prijedlog i u korist osobe koja u ovršnoj ispravi nije označena kao vjerovnik, ako ona javnom ili ovjerovljenom privatnom ispravom dokaže da je tražbina na nju prenesena ili da je na nju na drugi način prešla. Ako se prijenos ne može dokazati na taj način, prijenos tražbine dokazuje se pravomoćnom odlukom donesenom u parničnom postupku.

Iz citirane odredbe proizlazi da se samo u fazi određivanja ovrhe može uzeti u obzir činjenica prijenosa tražbine a ne i tijekom ovršnog postupka, pa tako u konkretnom slučaju nisu bili ispunjeni uvjeti za donošenje pobijanog rješenja.

Tek je odredba članka 18. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 93/14) kojom je dopunjen članak 32. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16) omogućila subjektivnu preinaku u ovršnom postupku i nakon donošenja rješenja o ovrsi, i bez pristanka ovršenika odnosno, da osoba na koju je prenesena tražbina kao stranka umjesto postojećeg ovrhovoditelja nastavi ovršni postupak.

Dakle, s aspekta primjene Ovršnog zakona iz 1996. godine s izmjenama, nema mjesta stupanju u postupak novog ovrhovoditelja.

Supsidijarnom primjenom ZPP-a, također u konkretnom slučaju nema mjesta preinaci jer prema odredbi članka 192. stavka 3. ZPP-a nakon što se tuženik upustio u raspravljanje o glavnoj stvari, umjesto tužitelja može u parnicu stupiti novi tužitelj samo ako tuženik na to pristane.

Kako je u konkretnom slučaju do prijenosa tražbine na novog vjerovnika došlo tijekom ovršnog postupka, a kako se ovdje primjenjuje OZ (iz 1996. godine), to nema mjesta subjektivnoj preinaci a jer se ovršenik istoj protivi (članak 192. stavak 3. ZPP).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-275/2018-2 od 19. ožujka 2018.

85

831.021.1

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHE > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRIJEDLOG ZA OVRHU > NADLEŽNOST

Zakon o sudovima
(NN 28/13, 33/15, 82/15 i 82/16)

Članak 40. stavak 2.

Javni bilježnici u RH nisu nadležni za donošenje rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ako ovršenik nema prebivalište na području RH.

„Pobijanim prvostupanjskim rješenjem ukinuto je rješenje o ovrsi javnog bilježnika I. K. iz P.-P., broj Ovr-11494/16 od 23. svibnja 2016. u dijelu u kojem je određena ovrha, ukinute su sve provedene radnje, kao i platni nalog sadržan u tom rješenju te je prijedlog za ovrhu odbačen (točka I. izreke). Odlukom o troškovima postupka naloženo je ovrhovoditelju da ovršeniku naknadi trošak postupka u iznosu od 412,50 kuna, u roku od 8 dana (točka II. izreke).

Iz stanja spisa i obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi kako je ono doneseno jer sud smatra da ne postoji nadležnost javnog bilježnika u Republici Hrvatskoj za odlučivanje o prijedlogu za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave u slučaju kada ovršenik nema prebivalište na području Republike Hrvatske.

Ovrhovoditelj u žalbi u bitnom navodi kako prvostupanjski sud nije imao zakonsko uporište za donošenje pobijanog rješenja, s obzirom da odredbe OZ-a nalažu kako se nakon prigovora ovršenika, rješenje o ovrsi mora staviti izvan snage i postupak nastaviti kao u povodu prigovora protiv platnog naloga, te da nakon donošenja rješenja o ovrsi nema mjesta odbacivanju prijedloga za ovrhu.

Upravo je na zajedničkom sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanom 29. ožujka 2018. na Vrhovnom sudu Republike Hrvatske prihvaćeno pravno shvaćanje po kojem javni bilježnici u Republici Hrvatskoj nisu nadležni za donošenje rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ako ovršenik nema prebivalište na području Republike Hrvatske te da će nakon što javni bilježnik donese rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave i po prigovoru ovršenika spis proslijedi sudu, u takvim predmetima sud donijeti rješenje kojim će ukinuti rješenje o ovrsi i odbaciti prijedlog za ovrhu. Iako navedeno pravno shvaćanje, za razliku od pravnog shvaćanja donesenog na sjednici svih sudaca ili sjednici odjela suda (članak 40. stavak 2. ZS-a) nije obvezujuće za sve suce tog suda, radi osiguranja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti u njegovoj primjeni, ovaj sud ga prihvaća.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1320/2018-2 od 30. listopada 2018.

86

831.021.12

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRIJEDLOG ZA OVRHU > NADLEŽNOST > MJESNA

Zakon o međunarodnom privatnom pravu
(NN 101/17)

Članak 46. stavak 1.

Članak 78. stavak 1. i 2.

Uredba (EU) broj 1215/2012

*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja
(NN 53/91 i 88/01)*

Članak 54. stavak 1.

Ako je ovršna isprava svojstvo ovršnosti stekla 2011. i ovršni postupak pokrenut prije stupanja na snagu Zakona o međunarodnom privatnom pravu, u konkretnom slučaju potrebno je primijeniti odredbe Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja sve u smislu odredbe članka 78. stavka 1. ZMPP-a.

„Trebalo naglasiti kako je 29. siječnja 2019. na snagu stupio Zakon o međunarodnom privatnom pravu („Narodne novine“, broj 101/17, dalje u tekstu: ZMPP), kojim je regulirano pitanje mjerodavnog prava za privatnopravne odnose s međunarodnim obilježjem, nadležnost sudova i drugih tijela Republike Hrvatske u pravnim stvarima čiji su predmet odnosi iz točke 1. ovoga članka i pravila postupka, te priznanje i ovrha stranih sudskih odluka u pravnim stvarima čiji su predmet odnosi iz točke 1. ovoga članka. Člankom 46. stavkom 1. navedenog zakona propisano je da se u građanskim i trgovačkim stvarima, nadležnost suda Republike Hrvatske određuje se primjenom Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (preinačena) (SL L 351, 20. 12. 2012.).

No, člankom 78. stavkom 1. ZMPP-a propisano je da se ovaj zakon primjenjuje na pravne odnose nastale od dana stupanja na snagu ovoga Zakona i na postupke pokrenute od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dok je stavkom 2. propisano da odredba stavka 1. ovoga članka ne utječe se na vremenske granice primjene međunarodnih ugovora koji su na snazi u Republici Hrvatskoj i pravno obvezujućih akata Europske unije kojima se uređuju odnosi iz članka 1. ovoga Zakona.

U konkretnom slučaju postupak je pokrenut 18. prosinca 2017., a ovršna isprava je svojstvo izvršnosti stekla 30. travnja 2011., dakle prije stupanja na snagu ZMPP-a.

Uredbom (EU) br. 1215/2012, između ostalog, uređena je nadležnost sudova (poglavlje II/članak 5.) na način da osobe koje imaju domicil u državi članici mogu biti tužene pred sudovima druge države članice samo na temelju pravila iz odjeljka 2.-7. ovog poglavlja (članak 7.-9.).

No, pod odredbe navedenog dijela Uredbe (EU) broj 1215/2012 nije moguće podvesti konkretan slučaj, obzirom da je, u bitnom, ovršni ispravu je donijelo javnopravno tijelo u upravnom postupku, te se ne radi o izvršenju sudske odluke. Isto tako, izvršenje konkretne obveze nije povezano s ugovorom, te se ne radi o postupcima čiji su predmet stvarna prava na nekretninama ili najam/zakup nekretnina.

Sukladno navedenom, potrebno je primijeniti odredbe Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja („Narodne novine“, broj 53/91, 88/01, dalje u tekstu: ZSRZ), sve u smislu odredbe članka člankom 78. stavkom 1. ZMPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-323/2019-2 od 27. veljače 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > KOJIM SE PRIJEDLOG ZA OVRHU ODBACUJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 41. stavak 6.

Kada je presuda koja predstavlja ovršnu ispravu svojstvo pravomoćnosti stekla nakon podnošenja prijedloga za ovrhu, a u vrijeme odlučivanja o istom, sud nije ovlašten odbaciti prijedlog za ovrhu kao preuranjen jer se postojanje pretpostavki za donošenje rješenja o ovrshi ispituje u vrijeme odlučivanja o prijedlogu za ovrhu (a ne u vrijeme njegova podnošenja).

„Prvostupanjskim rješenjem odbačen je prijedlog za ovrhu od 31. kolovoza 2016.

U postupku koji je prethodio pobijanom rješenju prvostupanjski je sud 15. rujna 2016. odredio ovrhu radi vraćanja zaposlenika na rad na temelju sudske odluke – tada još nepravomoćne presude Općinskog suda u Puli broj Pr-214/15 od 29. lipnja 2016., kojom je utvrđeno da nije dopuštena odluka o izvanrednom otkazu o radu te je ovršeniku naloženo vraćanje na rad ovrhovoditelja. Povodom žalbe ovršenika drugostupanjskom odlukom od 8. studenog 2017. rješenje o ovrshi je ukinuto i predmet vraćen na ponovni postupak s uputom da se ispita jesu li ispunjene sve pretpostavke za izdavanje rješenja o ovrshi odnosno konkretno je li isprava na temelju koje se predlaže izdavanje rješenja o ovrshi stekla svojstvo ovršnosti.

Prema stanju u spisu razvidno je da je ovrhovoditelj podneskom od 7. travnja 2017. obavijestio prvostupanjski sud kako je presuda Općinskog suda u Puli broj Pr-214/15 od 29. lipnja 2016. potvrđena drugostupanjskom presudom Županijskog suda u Zagrebu broj Gž R-1616/16-2 od 31. siječnja 2017. (koja je ovršeniku dostavljena 11. travnja 2017).

Pobijanom odlukom prvostupanjski sud odbacio je prijedlog za ovrhu ovrhovoditelja od 31. kolovoza 2016. kao preuranjenog budući je ovršna isprava stekla svojstvo ovršnosti tek 11. travnja 2017.

Prema mišljenju ovog žalbenog suda, prvostupanjski je sud zauzeo pogrešni pravni pristup jer se postojanje pretpostavki za donošenje rješenja o ovrshi ispituje u vrijeme odlučivanja o prijedlogu za ovrhu (a ne u vrijeme njegova podnošenja).

Kako je presuda koja predstavlja ovršnu ispravu u ovom postupku, od momenta podnošenja prijedloga za ovrhu, stekla svojstvo pravomoćnosti, a temeljem odredbe članka 41. stavka 6. OZ-a, sud po službenoj dužnosti neće odbaciti prijedlog za ovrhu utemeljen na pravomoćnoj sudskoj odluci samo zato što na toj ispravi nije bilo potvrde o ovršnosti u vrijeme odlučivanja, to nije pravilno primijenjeno materijalno pravo kada je odlučeno kao u pobijanom rješenju.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-650/2018-2 od 17. svibnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > KOJIM SE PRIJEDLOG ZA OVRHU ODBACUJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 2. točka 14.

Članak 211.

Kako je prijedlog za ovrhu podnesen na novčanim sredstvima na računu ovršenika na temelju pravomoćne i ovršne odluke domaćeg suda, a prijedlog nije utemeljen na tvrdnji da agencija (financijska agencija, kao pravna osoba koja provodi ovrhu prema odredbama zakona kojim se određuje provedba ovrhe na novčanim sredstvima u smislu odredbe članka 2. točka 14. OZ-a) nije mogla provesti naplatu niti je uz prijedlog za ovrhu dostavljena takva potvrda agencije, to je pravilnom primjenom odredbi OZ-a valjalo odbaciti kao nedopušten prijedlog za ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika.

„Pobijano je rješenje o ovrsi doneseno na temelju ovršne isprave - pravomoćnog i ovršnog rješenja Općinskog suda u Splitu poslovni broj Pobs-53/12 od 23. studenoga 2016.

Međutim, odredbom je članka 211. OZ-a propisano da će sud odbaciti kao nedopušten prijedlog za ovrhu na novčanim sredstvima na računu na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, zadužnice te na temelju isprave iz članka 209. stavka 1. ovoga Zakona na temelju kojih se može od Agencije zatražiti izravna naplata, osim ako se na temelju tih isprava nije mogla provesti naplata preko Agencije, o čemu će Agencija izdati potvrdu.

Ovrhovoditeljica je uz prijedlog dostavila Obavijest FINA-e o vraćanju osnove za plaćanje. Međutim, iz sadržaja navedene obavijesti proizlazi da je osnova za plaćanje vraćena iz razloga što prijedlog sadrži netočne podatke, jer OIB: ovrhovoditeljice naveden u ovršnoj ispravi i ZIN-u ne pripada ovrhovoditeljici N. V. H., a ne zbog toga što se na temelju predmetne ovršne isprave ovrha nije mogla provesti.

Kako je prijedlog za ovrhu podnesen na novčanim sredstvima na računu ovršenika na temelju pravomoćne i ovršne odluke domaćeg suda, a prijedlog nije utemeljen na tvrdnji da agencija (financijska agencija, kao pravna osoba koja provodi ovrhu prema odredbama zakona kojim se određuje provedba ovrhe na novčanim sredstvima u smislu odredbe članka 2. točke 14. OZ-a) nije mogla provesti naplatu niti je uz prijedlog za ovrhu dostavljena takva potvrda agencije, to je pravilnom primjenom odredbi OZ-a valjalo odbaciti kao nedopušten prijedlog za ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr Ob-93/2018-2 od 7. studenog 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > KOJIM SE PRIJEDLOG ZA OVRHU ODBACUJE

Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 211.

U situaciji kad nije moguće provesti izvansudsku ovrhu na temelju ovršnih isprava koje bi trebale poslužiti kao osnova ovrhe obzirom na propisane uvjete, ovrhovoditelj ima pravo pravnu zaštitu ostvarivati podnošenjem ovršnog prijedloga sudu.

„Pobijanim rješenjem prvostupanjski sud je odbacio prijedlog ovrhovoditelja pozivom na odredbu članka 211. OZ-a navodeći da ovrhovoditelj može izravno zatražiti naplatu i prijenos od Financijske agencije.

U pravu je ovrhovoditelj kada osporava zakonitost pobijanog rješenja. U situaciji kad nije moguće provesti izvansudsku ovrhu na temelju ovršnih isprava koje bi trebale poslužiti kao osnova ovrhe obzirom na propisane uvjete, ovrhovoditelj ima pravo pravnu zaštitu ostvarivati podnošenjem ovršnog prijedloga sudu.

Naime, u konkretnom slučaju, ovršne isprave su rješenje o ovrsi Općinskog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem Ovr-23190/01 od 28. rujna 2011. kojim je bila određena ovrha na pokretninama ovršenika, te rješenje o ovrsi Općinskog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem Ovr-23190/01 od 12. srpnja 2005. kojim je određena ovrha na plaći ovršenika. Radi se o rješenjima o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u kojima su bila određena sredstva ovrhe kojima očito nije bilo mogućnosti ovrhu i provesti. Kako predmetnim prijedlogom za ovrhu kojim je pokrenut ovaj postupak ovrhovoditelj predlaže ovrhu odrediti na temelju ranije donesenih rješenja o ovrsi u kojima su sadržana gore navedena sredstva ovrhe, provedba izvansudske ovrhe nije moguća što je potvrđeno očitovanjima FINE koja prileže spisu premeta.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-207/2019-2 od 21. ožujka 2019.

90

831.054.3

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PRIGOVOR TREĆE OSOBE > POSTUPANJE PO PRIGOVORU > KAD SE NE MOŽE TRAŽITI DA SE OVRHA PROGLASI NEDOPUŠTENOM

Ovršni zakon
(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Članak. 46. stavak 1. točka 1. i 9.

Članak 48.

Članak 52. stavak 1.

Kada je ovrha dovršena nema mjesta donošenju odluke o proglašenju ovrhe nedopuštenom niti u dijelu za koji je utvrđena nezakonita provedba ovrhe.

„Predmet zahtjeva tužitelja jest proglašenje nedopuštenom ovrhe određene rješenjem Općinskog suda u Trogiru pod poslovnim brojem Ovr-226/06 od 6. rujna 2006. na temelju

Očitovanja tužitelja, ovjerenog u potpisu kod javnog bilježnika u Trogiru pod brojem Ovr-2294/05 od 20. lipnja 2005.

Ta polazna tužba svakako je pravilno instruirana temeljem članka 46. stavka 1. točke 1. i 9. tada važećeg Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 57/96, 29/99,42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05, dalje u tekstu: OZ-a) a u ovakvim vrstama sporova (nedopustivost ovrhe) sud je morao postupati na način iz članka 48. OZ-a.

Polazeći od neprijepornih činjeničnih utvrđenja:

- da je rješenjem Općinskog suda u Trogiru pod poslovnim brojem Ovr-226/06 od 19. prosinca 2006. tužitelj upućen na parnicu radi proglašenja nedopuštenom ovrhe iz razloga što ovršna isprava-Očitovanje tužitelja od 20. lipnja 2005., temeljem koje je određena ovrha nema svojstvo ovršne isprave te da je ovršna tražbina ovrhovoditelja prestala ispunjenjem od strane ovršenika;

- da je tužitelj dana 13. prosinca 2005. temeljem predmetnog Očitovanja isplatio tuženiku iznos od 66.400,00 kuna,

Prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev tužitelja jer je smatrao utvrđenim kako predmetno očitovanje tužitelja potvrđeno od strane javne bilježnice Ž. B. od 20. lipnja 2005., koje sadržajno predstavlja Ugovor o preuzimanju duga u smislu odredaba članka 446. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 112/93, 3/94, 7/96, 91/96. i 112/99, dalje: ZOO), predstavlja ovršnu ispravu u smislu odredaba članka 154. stavka 1. Zakona o javnom bilježništvu ("Narodne novine", broj 78/93, 29/94, dalje u tekstu: ZJB) te kao takva ovršnu ispravu u smislu odredaba članka 21. točke 3. OZ-a pa su utoliko neosnovani navodi tužbe iz žalbenog razloga iz članka 46. stavka 1. točke 1. OZ-a.

Prema odredbi članka 52. stavka 1. OZ-a ako se ovrha na temelju rješenja o ovrsi protiv kojeg je ovršenik podnio prigovor provede prije zaključenja glavne rasprave u parnici koje je ovršenik pokrenuo u skladu s člankom 48. stavkom 3. OZ-a, ovršenik može, i bez ovrhovoditeljeva pristanka, preinačiti tužbu u toj parnici tako da zatraži da mu ovrhovoditelj vrati sve što je stekao ovrhom i da mu nadoknadi štetu koju je zbog toga pretrpio.

Dakle, iz stipulacije citirane odredbe proizlazi ovlaštenje ovršenika, koji je postupajući u skladu s rješenjem ovršnog suda pokrenuo parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, da u situaciji kada je tijekom postupka došlo do provedbe ovrhe čija se nedopuštenost zahtijeva, postavi zahtjev za povrat izvršene isplate temeljem provedene ovrhe uz pravo na naknadu štete koju je time pretrpio.

Stoga, u konkretnom slučaju nije bilo mjesta donošenju odluke o proglašenju ovrhe nedopuštenom niti u dijelu za koji je utvrđena nezakonitost provedene ovrhe jer je predmetna ovrha, temeljem rješenja o ovrsi od 6. rujna 2006., provedena u cijelosti prisilnom naplatom tuženikove tražbine na novčanim sredstvima ovršenika.

To naravno ne znači da sud u navedenim okolnostima nije bio dužan utvrditi kao prethodno pitanje osnovanost iznesenih tvrdnji ovršenika o razlozima zbog kojih je pokrenuta parnica radi proglašenja ovrhe nedopuštenom.

Pri tom s pravom tužitelj ističe da se u kontekstu citirane odredbe tuženik nije mogao protiviti ovoj preinaci, tim prije što je predmetni postupak započet tužbom od 26. siječnja 2007. pa se na konkretni slučaj ne primjenjuju odredbe Noveliranog Zakona o parničnom postupku iz 2013., o uvođenju prethodnog postupka i zabrani preinake tužbe tijekom glavne rasprave.

Međutim, u navedenim okolnostima kada je ovrha u ovoj pravnoj stvari provedena nakon što je tužitelj bio upućen na pokretanje ovog postupka, tužitelj je bio u mogućnosti zahtijevati povrat izvršene isplate u primjeni citirane odredbe članka 52. OZ-a još 2007. kada je ovrha i provedena i od kada je promatrati osnovanost istaknutog prigovora zastare.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-126/2018-2 od 3. svibnja 2018.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA > OSTALO

*Zakon o ništetnosti ugovora o kreditu s međunarodnim obilježjima sklopljenih u Republici Hrvatskoj s neovlaštenim vjerovnikom
(NN 72/17)*

Članak 6. stavak 1.

*Zakon o potrošačkom kreditiranju
(NN 75/09, 112/12, 143/12, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15 i 52/16)*

Ugovor o financiranju Europske unije

Članak 63.

Obzirom da je Sud EU utvrdio kako odredbe Zakona o ništetnosti nisu u skladu sa člancima 56. i 63. UFFU, ovaj sud je prilikom odlučivanja o žalbi ovrhovoditelja dužan isključiti primjenu navedenog Zakona.

„Sud prvog stupnja je pobijanim rješenjem odgodio ovrhu u predmetnoj pravnoj stvari, pozivom na odredbu članka 6. stavka 1. Zakona o ništetnosti. U obrazloženju se sud pozvao na pravno shvaćanje doneseno na zajedničkoj sjednici predsjednika građanskih odjela Županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda od dana 15. lipnja 2018., na kojemu je prihvaćeno pravno stajalište da je u ovršnom postupku u kojem se traži ostvarenje tražbine iz ugovora o kreditu s međunarodnim obilježjima, prilikom odlučivanja o prijedlogu ovršenika za odgodu ovrhe do pravomoćnog okončanja postupka radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kreditu ili utvrđenja ništetnosti javnobilježničkog akta utemeljenog na ništavom ugovoru, za odlučivanje o prijedlogu za odgodu ovrhe, dovoljna činjenica da je dužnik, kako ga definira članak 2. Zakona o ništetnosti, podnio tužbu radi utvrđenja ništetnosti.

U hrvatskom pravnom poretku ništetnost ugovora o kreditu sklopljenih s neovlaštenim vjerovnikom istodobno je propisana odredbama Zakona o ništetnosti i odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, broj 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15 i 52/16, dalje u tekstu: ZPK). Međutim, područje primjene tih dvaju zakona nije istovjetno.

Stoga, budući da se Zakonom o ništetnosti uspostavlja derogativno uređenje za određene financijske usluge s obzirom na okolnost ima li pružatelj sjedište u državi članici različitoj od one u kojoj se pruža usluga, Sud EU zaključuje da se do 30. rujna 2015. hrvatskim pravom provodila izravna diskriminacija prema vjerovnicima s poslovnim nastanom izvan Republike Hrvatske, a nakon toga je datuma ništetnost ugovora o kreditu sklopljenih s neovlaštenim vjerovnikom proširena na ugovore s vjerovnicima s poslovnim nastanom u toj državi članici. Budući da je nakon tog datuma uređenje ništetnosti bilo jednako primjenjivo na sve neovlaštene vjerovnike, Zakon o ništetnosti ugovora, glede tog razdoblja, ograničava ostvarivanje slobodnog pružanja usluga.

Obzirom da su ograničavajući učinci navedenog Zakona o ništetnosti na slobodno kretanje kapitala tek neizbježna posljedica ograničenja nametnutog u pogledu pružanja usluga (*presuda od 3. listopada 2006., Fidium Finanz, C-452/04, EU:C:2006:631, t. 48. i navedena sudska praksa*), Sud EU nije razmatrao njegovu usklađenost s člankom 63. i sljedećima UFEU-a.

Pravni učinak citirane odluke u dijelu koji se odnosi na utvrđenje da su bez učinka odredbe Zakona o ništetnosti, odražava se i na ovršne postupke pokrenute na temelju ovršne isprave – solemniziranog ugovora o kreditu s međunarodnim obilježjima i založnog prava na nekretninama upisanog na teret dužnika radi osiguranja predmetne ugovorne tražbine (u konkretnom slučaju na prijedlog ovršenika za odgodom ovrhe temeljem odredbe članka 6. stavka 1. Zakona o ništetnosti).

Jedna od temeljnih doktrina europskog prava koju je postavio Sud EU u Luksemburgu je doktrina izravnog učinka, prema kojoj se smatra da pravo EU-a (bilo ono primarno ili sekundarno), stvara subjektivna prava pojedincima, ako su njegove odredbe dovoljno jasne, precizne i bezuvjetne tako da se mogu smatrati pravičnima.

Jednako tako, doktrina nadređenosti, prema kojoj se s obzirom na određenja EU prava kao novog pravnog poretka ili prava razvijenog na temelju akta kojim su se države članice odrekle dijela suvereniteta u korist EU-a, predviđa da u slučaju sukoba nacionalnog prava, bez obzira na to koje razine i prava Europske unije koje ima izravni učinak, sud pred kojim se vodi postupak mora primijeniti pravo Europske unije.

Za slučaj da Sud EU u Luksemburgu utvrdi kroz prethodni postupak neusklađenost nacionalnog prava sa pravom EU-a, sud države članice dužan je u konkretnom predmetu isključiti primjenu nacionalnog prava te izravno i neposredno primijeniti propise EU.

Slijedom svega naprijed iznijetog, a obzirom da je Sud EU utvrdio kako odredbe Zakona o ništetnosti nisu u skladu sa člancima 56. i 63. UFFU, ovaj sud je prilikom odlučivanja o žalbi ovrhovoditelja dužan isključiti primjenu navedenog Zakona.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-457/2019-2 od 8. travnja 2019.

92

831.072

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

*Ovršni zakon
(NN 112/12)*

Članak 72. stavak 2.

Članak 147. stavak 7.

Članak 150. stavak 1.

Članak 229. stavak 2.

Članak 231. stavak 3.

Članak 232.

Provedba ovrhe nije moguća jer je vještačenjem i procjenom vrijednosti utvrđeno da poslovni udjel ima negativnu vrijednost – iskazuje gubitak.

„Prvostupanjski sud je donio pobijano rješenje pozivom na odredbu članka 72. stavka 2. OZ-a, navodeći kako provedba ovrhe nakon provedenog vještačenja i procjene vrijednosti nije moguća jer poslovni udjel ima negativnu vrijednost odnosno isti iskazuje gubitak od - 5.362.833,58 kn, te kako sud u takvim okolnostima ne može prihvatiti prijedlog ovrhovoditelja o paušalnom određivanju vrijednosti poslovnog udjela radi prodaje poslovnog udjela. Prvostupanjski sud, također navodi, kako je svrha ovršnog postupka da ovrhovoditelj namiri svoju tražbinu, a u ovom slučaju namirenje ovrhovoditelja nije moguće obzirom je nemoguće odrediti pozitivnu cijenu poslovnog udjela i samim time provesti dražbeno ročište radi prodaje udjela.

Iz stanja spisa, u bitnom, proizlazi kako je prema procjeni M. T., sudskog vještaka za knjigovodstvo i financije S. ukupna vrijednost društva A. N. d.o.o. na dan 30. studenoga 2016. iznosila 5.362.833,58 kn, te kako je ovršenik 100% vlasnik svih poslovnih udjela.

U skladu s odredbom članka 229. stavka 2. OZ-a ovrha na poslovnom udjelu u trgovačkom društvu provodi se pljenidbom udjela, njegovom procjenom i prodajom, te namirenjem ovrhovoditelja.

Postupajući u smislu odredbe članka 231. i 232. OZ-a pri provođenju druge provedbene radnje, procjene poslovnog udjela, utvrđena je nemogućnost provedbe ovrhe idućom provedbenom radnjom, prodajom poslovnog udjela.

Naime, odredbom članka 231. stavka 3. OZ-a u vezi s odredbom članka 232. OZ-a propisano je kako se procjena, utvrđivanje prodajne cijene i prodaja dionice te namirenje ovrhovoditelja obavljaju se uz odgovarajuću primjenu odredaba toga zakona o ovrsi na pokretninama.

Obzirom da je odredbom članka 150. stavka 1. OZ-a propisano kako se na dražbi pokretnine ne mogu prodati ispod jedne polovine procijenjene vrijednosti, te kako se one se ispod te cijene ne mogu prodati ni u roku koji je sud odredio za prodaju neposrednom pogodbom, to jasno proizlazi da zbog negativnog predznaka vrijednosti društva A. N. d.o.o. i to u iznosu od 5.362.833,58 kn, nije moguće ostvariti svrhu ovršnog postupka, odnosno namirenje tražbine ovrhovoditelja.

Odredbom članka 147. stavka 7. OZ-a propisano je kako stranka može, u roku od osam dana od obavljene procjene, predložiti sudu utvrđivanje niže odnosno više vrijednosti zaplijenjenih pokretnina od procijenjene ili određivanje nove procjene. O prijedlogu sud odlučuje zaključkom.

U konkretnom slučaju, činjenica da prvostupanjski sud nije prihvatio prijedlog ovrhovoditelja u smislu potonje citirane odredbe nije od utjecaja na donošenje pravilne i zakonite odluke, sve obzirom na utvrđenu vrijednost predmetnog društva.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1120/2018-2 od 8. studenog 2018.

93

831.073

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > DOVRŠETAK OVRHE

*Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima
(NN 91/10 i 112/12)*

Članak 4. stavak 1.

Članak 11.

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)*

Članak 68. stavak 1.

Članak 150. stavak 1.

Članak 162. stavak 1.

Financijska agencija provodi ovrhu na novčanim sredstvima na temelju sudskog rješenja o ovrsi (osnova za plaćanje) sve dok banke u cijelosti ne izvrše nalog Agencije za terećenje ovršenikovog računa, u smislu članka 11. ZPONS-a, pa u tom razdoblju sudska ovrha ne može biti dovršena.

„Prvostupanjskim rješenjem utvrđen je dovršetak ovrhe određene rješenjem o ovrsi broj Ovr-3100/17 od 29. lipnja 2017.

Prvostupanjski sud donio je pobijano rješenje nakon što je rješenje o ovrsi kojim je određena ovrha na svim novčanim računima ovršenika kod svih banaka sa sjedištem u Republici Hrvatskoj kod kojih se vode ovršenikovi računi, dostavljeno Financijskoj agenciji (u daljnjem tekstu: FINA) radi provedbe ovrhe, a FINA je dana 4. listopada 2017. izdala potvrdu o nemogućnosti izvršenja osnove za plaćanje zbog nedostatka novčanih sredstava za ovršenika.

S obzirom na navedena utvrđenja prvostupanjski sud smatrao je kako daljnja provedba ovrhe na tom predmetu ovrhe ne zahtijeva ne zahtijeva nikakav angažman suda, već da FINA kao ovršenikov dužnik provodi ovrhu sve dok tražbina ne bude namirena, a obzirom da su dostavom rješenja o ovrsi FINI provedene sve ovršne radnje ovrhe na novčanoj tražbini ovršenika.

Osnovano ovrhovoditelj pobija pravilnost i zakonitost prvostupanjskog rješenja.

Naime, u smislu članka 68. stavka 1. OZ-a, postupak ovrhe smatra se dovršenim pravomoćnošću odluke o odbacivanju ili odbijanju ovršnog prijedloga, provedbom ovršne radnje kojom se ovrha dovršava ili obustavom ovrhe, dok je stavkom 2. istog članka propisano da će dovršenje ovrhe posljednje ovršne radnje sud utvrditi rješenjem.

Prema odredbi članka 4. stavka 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, („Narodne novine“, broj 91/10 i 112/12, dalje u tekstu: ZPONS), ovrha na novčanim sredstvima ovršenika provodi se na novčanim sredstvima po svim računima i oročenim novčanim sredstvima u svim bankama, prema osobnom identifikacijskom broju ovršenika, bez njegove suglasnosti i bez obzira ako u osnovi za plaćanje nije određena ovrha na novčanim sredstvima po svim računima i oročenim novčanim sredstvima, dok prema stavku 3. istog članka ako ovim Zakonom nije drugačije propisano, na provedbu ovrhe odgovarajuće se primjenjuju zakoni kojima se uređuje ovršni, porezni i carinski postupak.

Sukladno odredbi članka 150. stavka 1. OZ-a, ovrha na novčanoj tražbini provodi se pljenidbom i prijenosom, ako ovim Zakonom za pojedine slučajeve nije drugačije određeno.

Ovrha na novčanim sredstvima ovršenika po svim računima i oročenim sredstvima u svim bankama prema ovršenikovom osobnom identifikacijskom broju, u smislu dovršetka ovrhe, razlikuje se od ovrhe na mirovini odnosno plaći ovršenika, kod kojih je zakonskom odredbom propisano da je dostavom rješenja o ovrsi ovršenikovom dužniku provedena zapljena, dok se prijenos, u smislu članka 162. stavka 1. OZ-a smatra provedenim dostavom ovršenikovu dužniku rješenja kojim je prijenos određen.

Financijska agencija provodi ovrhu na novčanim sredstvima na temelju sudskog rješenja o ovrsi (osnova za plaćanje) sve dok banke u cijelosti ne izvrše nalog Agencije za

terećenje ovršenikovog računa, u smislu članka 11. ZPONS-a, pa u tom razdoblju, prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda, sudska ovrha ne može biti dovršena.

Budući da iz stanja spisa proizlazi kako je predmetna ovrha u odnosu na ovršenika stavljena u redosljed osnova za plaćanje, jasno je da u konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke iz članka 68. OZ-a za dovršetak ovrhe.

Kod ovrhe na novčanoj tražbini, zadnja radnja kojom bi se utvrdio dovršetak ovrhe bi bio prijenos novčanih sredstava, a kako do prijenosa još uvijek nije došlo, nije bilo zakonske osnove da se predmetna ovrha utvrdi dovršenom.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-991/2018-2 od 16. kolovoza 2018.

94

831.110.4

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OPĆENITO > DOKAZ O VLASNIŠTVU I PRAVU GRAĐENJA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 39. stavak 3.

Članak 80.

Članak 82. stavak 1.

Uredba o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu

(NN 60/17)

Članak 15.

Neslužbena kopija izvotka iz zemljišnih knjiga preuzeta sa stranica Ministarstva Republike Hrvatske ne predstavlja elektronički zapis generiran iz službenih evidencija te kao takva nije izvadak iz zemljišnih knjiga u smislu članka 82. stavka 1. OZ-a.

„Prvostupanjskim je rješenjem o ovrsi, na temelju ovršne isprave, pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Starom Gradu, poslovni broj P-459/11 od dana 12. lipnja 2014., određena je ovrha ovlaštenjem ovrhovoditelja da na trošak ovršenika povjeri izvođenje građevinskih radova, uklanjanja prizemnog objekta, zatrpavanja rupe i septičke jame, drugoj osobi – izvođaču sa ukupnom vrijednosti radova u iznosu od 5.000,00 kuna. Zatim je naloženo ovršeniku u roku od tri dana po dostavi ovog rješenja na račun suda položiti iznos od 5.000,00 kuna potreban za obavljanje građevinskih radova (točka I. izreke). Točkom II. izreke, a radi namirenja parničnih troškova ovrhovoditelja u iznosu od 18.422,93 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana 12. lipnja 2014., određena je ovrha na 1/2 dijela prava vlasništva nekretnine označene kao čest. zem. 3796/67 Z.U. 2157 k.o. H. Točkom III. izreke ovrhovoditeljici je određena naknada troškova ovršnog postupka u iznosu od 1.000,00 kuna.

Odlučujući o točki II. izreke pobijanog rješenja potrebno je navesti sljedeće;

Prema odredbi iz članka 80. OZ-a, ovrha na nekretnini provodi se zabilježbom ovrhe u zemljišnoj knjizi, utvrđenjem vrijednosti nekretnine, prodajom nekretnine i namirenjem

ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom, a odredbom iz članka 82. stavka 1. OZ-a određeno je da je uz prijedlog za ovrhu na nekretnini ovrhovoditelj dužan podnijeti izvadak iz zemljišne knjige kao dokaz o tome da je nekretnina upisana kao vlasništvo ovršenika.

Prema ustaljenoj praksi Županijskog suda u Splitu, prikaz z.k. uložka – neslužbena kopija, a koji je preuzet sa stranice Ministarstva Republike Hrvatske nije izvadak iz zemljišne knjige u smislu odredbi članka 82. stavka 1. OZ-a.

Kako je ovrhovoditelj uz prijedlog za ovrhu na nekretnini dužan podnijeti izvadak iz zemljišne knjige, kao dokaz o vlasništvu na nekretnini te kako taj dokaz nije dostavljen uz prijedlog za ovrhu, to je primjenom odredbe članka 39. stavka 3. OZ-a u vezi s člankom 82. OZ-a prijedlog ovrhovoditeljice u dijelu u kojem traži određivanje ovrhe na nekretnini u suvlasništvu ovršenika valjalo odbaciti.

Također, za napomenuti je kako izvadak iz zemljišnih knjiga, koji je uz prijedlog za ovrhu priložila ovrhovoditeljica ne predstavlja elektronički zapis generiran iz službenih evidencija u smislu odredbe članka 15. Uredbe o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu ("Narodne novine", broj 60/17).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-645/2018-2 od 13. srpnja 2018.

95

831.113.11

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OVRŠNE RADNJE > PRODAJA NEKRETNINE > PUTEV FINACIJSKE AGENCIJE > ELEKTRONIČKA JAVNA DRAŽBA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 102. stavak 1.

Članak 103. stavak 3. i 4.

Vještak koji je izradio nalaz i mišljenje na temelju kojih je utvrđena vrijednost nekretnina ne može biti kupac istih.

„Iz stanja spisa i obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je vrijednost nekretnine upisane u zk.ul. 2102 k.o. N. S. i to kč.br. 1432/55 procijenjena u iznosu od 4.000,00 kuna, a nekretnine upisane u zk.ul. 2101 k.o. N. S. i to kč.br. 1432/44 u iznosu od 4.300,00 kuna; da su se na prvoj elektroničkoj javnoj dražbi predmetne nekretnine prodavale za više od četiri petine utvrđene vrijednosti (nekretnina upisana u zk.ul. 2102 k.o. N. S. i to kč.br. 1432/55 za iznos od 3.200,00 kuna, a nekretnina upisana u zk.ul. 2101 k.o. N. S. za iznos od 3.440,00 kuna); da su na prvoj elektroničkoj javnoj dražbi kao ponuditelji sudjelovali J. B. za obje nekretnine, te Z. Z. za nekretninu upisanu u zk.ul. 2101 k.o. N. S., kč.br. 1432/44; da je prvostupanjski sud utvrdio da Z. Z. ne može sudjelovati kao kupac jer je sudjelovao u ovom postupku kao vještak za procjenu predmetnih nekretnina; da je kupac J. B. ponudio najviši iznos cijene, i to iznos od 3.450,00 kuna za nekretninu upisanu u zk.ul. br. 2102 k.o. N. S., kč.br. 1432/55, a iznos od 3.690,00 kuna za nekretninu upisanu u zk.ul. br. 2101 k.o. N. S., kč.br. 1432/44, a koji iznos predstavlja više od četiri petine utvrđene vrijednosti nekretnina (članak 102. stavak 1. OZ-a), te da su istom dosuđene predmetne nekretnine, sukladno odredbi članka 103. stavka 3. i 4. OZ-a.

Pobijajući to rješenje, ovršenik u žalbi ističe kako je prvostupanjski sud trebao uzeti u obzir i ponudu Z. Z. U odnosu na te navode ovršenika, istom je za odgovoriti da je pravilno prvostupanjski sud utvrdio kako Z. Z. ne može biti kupac nekretnina koje su bile predmet prodaje u ovom postupku jer je isti sudjelovao u ovom postupku kao vještak i izradio nalaz i mišljenje na temelju kojeg je utvrđena vrijednost predmetnih nekretnina.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1288/2018-2 od 28. siječnja 2019.

96

831.265

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI OSTVARENJA NENOVČANE TRAŽBINE > OVRHA DIOBOM STVARI > TROŠKOVI POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 154. stavak 1.

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05, 67/08, 139/10, 154/11 i 70/12)

Članak 14. stavak 4.

Članak 19. stavak 1.

U okolnostima kada je prvostupanjski sud obustavio predmetnu ovrhu zbog toga što ovrhovoditelj nije, po pozivu suda, uplatio predujam za izlazak sudskog ovršitelja, a bez čega se ovrha određena na pokretninama nije mogla provesti, obustava postupka neuspjeh je ovrhovoditelja, pa je upravo on, u smislu odredbe članka 154. stavka 1. ZPP-a u vezi člankom 19. stavkom 1. OZ-a, dužan snositi troškove postupka.

„Odredbom članka 14. stavka 4. OZ-a propisano je da su ovršenik, odnosno protivnik osiguranja dužni ovrhovoditelju naknaditi troškove koji su bili potrebni za ovrhu ili osiguranje.

U konkretnom slučaju, međutim, ne radi se o situaciji da je od strane suda utvrđena nemogućnost provedbe ovrhe nakon što su provedene sve radnje propisane OZ-om, a u kojem slučaju bi zahtjev ovrhovoditelja za naknadom troška postupka bio opravdan, već se radi o situaciji da je ovrha obustavljena krivnjom ovrhovoditelja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-252/2019-2 od 15. ožujka 2019.

97

832.12

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OSIGURANJE > OSIGURANJE PRISILNIM ZASNIVANJEM ZALOŽNOG PRAVA NA NEKRETNINI > PRETPOSTAVKE ZASNIVANJA

Ovršni zakon
(*NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16*)

Članak 23. točka 4.

Članak 50. stavak 1. točka 1.

Članak 290.

Članak 296.

Rješenje o ovrši doneseno u upravnom ovršnom postupku radi naplate poreza i drugih javnih davanja, iako je postalo izvršno ne može predstavljati ovršnu ispravu u smislu odredbe članka 23. točke 4. OZ-a i na temelju takvog rješenja ne može se odrediti osiguranje novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja.

„Iz stanja spisa proizlazi kako je prvostupanjski sud donio pobijano rješenje o osiguranju na temelju rješenja o ovrši Republike Hrvatske, Ministarstva financija, Porezne uprave, Područnog ureda Dalmacija, Klasa: UP/I-415-02/2015-001/05563, Ur. broj: 513-007-29-01/2016-04 od 5. prosinca 2016., koje rješenje ne predstavlja ovršnu ispravu iz čl. 23. OZ-a.

U smislu odredbe članka 296. OZ-a, sud određuje osiguranje novčane tražbine predlagatelja osiguranja prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja isključivo na temelju ovršne isprave, a ovršna isprava je, sukladno članku 23. točki 4. OZ-a, među ostalim, ovršna odluka donesena u upravnom postupku i ovršna nagodba sklopljena u upravnom postupku ako glase na ispunjenje novčane obveze.

Rješenje o ovrši Republike Hrvatske, Ministarstva financija, Porezne uprave, Područnog ureda Dalmacija, Klasa broj: UP/I-415-02/2015-001/05563, Ur. broj: 513-007-29-01/2016-04 od 5. prosinca 2016. doneseno je na temelju ovršnih isprava – rješenja predlagatelja osiguranja o naplati poreza i drugih javnih davanja, te takvo rješenje o ovrši sada predstavlja provedbeno rješenje radi namirenja tražbine ovrhovoditelja odnosno ovdje predlagatelja osiguranja.

Dakle, rješenje o ovrši doneseno u upravnom ovršnom postupku radi naplate poreza i drugih javnih davanja, a na temelju ovršnih isprava, što je slučaj u konkretnom predmetu, iako je postalo izvršno ne može predstavljati ovršnu ispravu u smislu odredbe članka 23. točke 4. OZ-a i na temelju takvog rješenja ne može se odrediti osiguranje novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja, budući da isto ne sadrži nalog za plaćanje duga.

Citirano rješenje o ovrši predstavlja provedbeno rješenje, kojim je na temelju ovršnih isprava određena ovrha određenim sredstvom i na određenom predmetu ovrhe, a ne ovršnu ispravu, pa je u konkretnom slučaju ostvaren žalbeni razlog iz odredbe članka 50. stavka 1. točke 1. OZ-a u vezi s člankom 290. OZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-752/2017-3 od 12. rujna 2018.

98

840.5

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > OPĆENITO > PREDSTEČAJNA NAGODBA

Članak 70. stavak 1. i 2.

Članak 81.

Kada je obustavljen postupak predstečajne nagodbe nema mjesta prekidu parničnog postupka jer nema posljedičnih pravnih učinaka koje provodi predstečajna nagodba na postupke u tijeku.

„Neosnovano tuženik u žalbenim navodima ukazuje da je u konkretnom slučaju obzirom na pokrenuti postupak predstečajne nagodbe u primjeni odredaba članka 70. stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi ("Narodne novine", broj 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13, dalje u tekstu: ZFPPN-a) te je valjalo prekinuti postupak u ovoj pravnoj stvari.

Međutim, iz stanja spisa je razvidno da je rješenjem Financijske agencije od 23. siječnja 2017., Klasa broj: UP-I/110/07715-01/8266 Ur. broj: 04-06-17-8266-96 obustavljen postupak predstečajne nagodbe nad dužnikom F. d.o.o. na način da plan financijskog restrukturiranja za dužnika nije prihvaćen od vjerovnika čije tražbine prelaze polovinu vrijednosti utvrđenih tražbina za svaku grupu vjerovnika odnosno 2/3 vrijednosti svih utvrđenih tražbina.

Naime, prema odredbi članka 70 stavka 2. ZFPPN-a za vrijeme trajanja postupka predstečajne nagodbe, nije dopušteno pokretanje parničnih, ovršnih, upravnih i postupaka osiguranja radi namirenja ili osiguranja tražbina nastalih do otvaranja postupka predstečajne nagodbe, osim postupaka osiguranja u kaznenom postupku, postupaka utvrđivanja zlouporabe prava i postupka vezanih uz tražbine na koje postupak predstečajne nagodbe ne utječe.

S druge strane u smislu odredbe članka 81. stavka 2. ZFPPN-a nakon sklapanja predstečajne nagodbe nije dopušteno pokretanje ovršnog, upravnog ili parničnog postupka protiv dužnika, radi utvrđenja i ostvarenja tražbine koja je nastala prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe, a u tom postupku nije prijavljeno od strane vjerovnika niti je tu tražbinu dužnik uvrstio u popis obveza prema vjerovnicima iz članka 60. stavka 3. ovog Zakona.

Iz navedene odredbe razvidno je da se nedopuštenost pokretanja odgovarajućih postupaka odnosi samo na one tražbine koje niti je vjerovnik prijavio u postupku predstečajne nagodbe što je bio dužan učiniti, niti je dužnik iskazao u financijskim izvješćima, dakle, na tražbine koje nikad nisu bile predmet ovog postupka predstečajne nagodbe.

U navedenom, argumentum ad contrario odredbe članka 81. ZFPPN-a, kojom su regulirani pravni učinci predstečajne nagodbe, u situaciji kada nije prihvaćen prijedlog predlagatelja i nije došlo do sklapanja predstečajne nagodbe, nema ni posljedičnih pravnih učinaka koje ista proizvodi u odnosu na postupke u tijeku.“

Županijski sud u Splitu, Gž-888/2017-2 od 14. ožujka 2019.,

99

841.412.7

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > PRAVNE POSLJEDICE OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA > OSNOVNE PRAVNE POSLJEDICE > OGRANIČENJA U ODNOSU NA STEČAJNOG DUŽNIKA > PREUZIMANJE PARNICA

*Stečajni zakon
(NN 71/15)*

Članak 178. stavak 1.
Članak 179.

Ako vjerovnik ne zatraži nastavak postupka i preuzimanje parnice u roku od 8 dana, smatra se da je odustao od prava na vođenje parnice (članak 178. stavak 1. i članak 179. Stečajnog zakona).

„Prvostupanjski sud je u provedenom dokaznom postupku utvrdio da je u predmetnom postupku pravomoćnim rješenjem pod poslovnim brojem Pn-1013/15 od 15. srpnja 2015. utvrđen prekid postupka u ovoj pravnoj stvari jer je nad tuženikom rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu St-176/15 od 12. lipnja 2015. otvoren stečajni postupak, da je navedeno rješenje tužiteljica zaprimila dana 24. rujna 2015., te da je sukladno članku 178. stavku 1. i 6. Stečajnog zakona („Narodne novine“, broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10 i 25/12, dalje u tekstu: SZ-a) od strane stečajnog suca, s obzirom da je stečajni upravitelj njenu tražbinu od 85.000,00, kuna osporio, upućena na parnicu protiv stečajnog dužnika radi utvrđivanja osporene tražbine, da ista nije pokrenula parnicu u zakonskom roku od 8 dana od primitka rješenja o upućivanju na parnicu, pa sud na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja smatra da je odustala od prava na vođenje parnice slijedom čega je tužbu tužiteljice odbacio.

Ovakva činjenična utvrđenja i pravni zaključak suda prvog stupnja su pravilni, a tužiteljica ih svojim žalbenim navodima nije dovela u sumnju.

Prema odredbi članka 178. stavka 1. Zakona o stečaju („Narodne novine“, broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12, dalje u tekstu: SZ-a) propisano je, a ako je stečajni upravitelj osporio tražbinu, stečajni sudac će vjerovnika uputiti na parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine.

Odredbom članka 179. SZ-a propisano je ako je u vrijeme otvaranja stečajnog postupka već pokrenut parnični postupak o tražbini pred državnim ili arbitražnim sudom, postupak radi utvrđivanja tražbine nastaviti će se preuzimanjem te parnice. Prijedlog za nastavak parnice može staviti vjerovnik čija je tražbina osporena, u roku od osam dana od primitka rješenja o upućivanju u parnicu. Oспоравatelj parnicu nastavlja u ime i za račun dužnika. Ako vjerovnik osporene tražbine koji je upućen na parnicu ne predloži nastavak parnice u tom roku, smatrat će se da je odustao od prava na vođenje parnice.

Iz navedenog sadržaja ove zakonske odredbe proizlazi da je bitan preduvjet za poduzimanje i nastavak parnice parnična radnja vjerovnika (tužitelja), koji je u ovom slučaju dužan preuzeti parnicu u roku od osam dana od primitka rješenja o upućivanju na parnicu. U protivnom nastupa (neoboriva) zakonska predmnijeva da je vjerovnik odustao od prava na vođenje parnice.

Dakle, a jer tužiteljica nije u određenom joj roku postupila sukladno citiranom rješenju, smatra se da u smislu članka 179. SZ-a odustala od vođenja parnice. Pravni standard sadržan u sintagmi "odustao od prava na vođenje parnice" može se tumačiti i primijeniti samo tako da protekom roka u kojem vjerovnik nije preuzeo parnicu po samom zakonu nastupa postupovna posljedica slična predmnijevanom povlačenju tužbe, dakle, parnica prestaje teći, ali uz bitnu razliku da se parnica o istom predmetu spora i među istim strankama više ne može voditi jer zapravo se smatra da je vjerovnik u takvom slučaju prihvatio dužnikovo osporavanje i sporne tražbine iz stečajnog postupka i odustao od tužbenog zahtjeva (VSRH Rev-x 1052/13).“

Županijski sud u Splitu, Gž-2909/2017-2 od 15. veljače 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > UPRAVLJANJE STEČAJNOM MASOM I NJENO UNOVČENJE > PRODAJA IMOVINE DUŽNIKA KAO CJELINE > PRAVA RADNIKA

*Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi
(NN 108/12, 144/12 i 81/13)*

Članak 3. stavak 13.

Članak 71.

Članak 81. stavak 3.

Pravilnik o porezu na dohodak

(NN 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09 – ispravak, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13 i 157/14)

Članak 13. stavak 15.

Terenski dodatak kao neoporeziva naknada nije prioritetna tražbina u smislu članka 3. stavka 13. ZOPN-a, koja bi se mogla odvojeno namiriti.

„Predmet ovoga spora je zahtjev tužitelja za isplatu razlike terenskog dodatka za razdoblje od 1. lipnja 2011. do 1. listopada 2011. te za studeni 2012.

Prvostupanjski sud dosudio je tužitelju razliku terenskog dodatka u iznosu od 3.240,00 kuna za obavljanje poslova izvan sjedišta poslodavca, temeljem odredbe članka 56. Kolektivnog ugovora za graditeljstvo („Narodne novine“, broj 12/08, dalje u tekstu: KU), smatrajući da je isplata terenskog dodatka prioritetna tražbina u smislu odredbe članka 3. stavka 13. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“, broj 108/12, 144/12 i 81/13, dalje u tekstu: ZOPN).

Uvidom u predmet spisa utvrđeno je da je 2. rujna 2013. otvoren postupak predstečajne nagodbe nad tuženikom kao dužnikom, te da je prvostupanjski sud prekinuo postupak rješenjem od 11. listopada 2013., da bi ga nastavio rješenjem od 15. siječnja 2016., i to nakon što je sklopljena predstečajna nagodba između dužnika i vjerovnika.

Iz rješenja Trgovačkog suda u Osijeku, broj Stpn-224/14-51 od 16. veljače 2015., proizlazi kako je člankom 6. toga rješenja, u postupku povodom prijedloga dužnika, tuženika u ovom postupku, zaključena predstečajna nagodba između tuženika kao dužnika i tužitelja kao vjerovnik (pod rednim bojem 63.) za iznos potraživanja koji je predmet i ovoga spora.

Budući da je odredbom članka 71. ZOPN-a, propisano da pravne posljedice otvaranja postupka predstečajne nagodbe nastaju za sve tražbine vjerovnika prema dužniku koje su nastale otvaranjem postupka, ako zakonom nije drugačije propisano, dok je stavkom 2. i 3. istoga članka, propisano da postupak predstečajne nagodbe ne utječe na pravo odvojenog namirenja izlučnih i razlučnih vjerovnika te prioritetnih tražbina, to je primjenom te zakonske odredbe kao i odredbe članka 81. stavka 3. ZOPN-a, prvostupanjski sud trebao odbaciti predmetnu tužbu.

Naime, prema odredbi članka 3. stavka 13. ZOPN-a, prioritetne tražbine radnika i prijašnjih radnika dužnika nastale do dana otvaranja postupka predstečajne nagodbe su tražbine iz radnog odnosa u bruto iznosu, otpremnine do iznosa propisanog zakonom,

odnosno kolektivnim ugovorom te tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

Navedeno upućuje na zaključak da terenski dodatak kao neoporeziva naknada do potraživanog iznosa od 170,00 kuna nije prioritetna tražbina koja bi se mogla odvojeno namiriti.

Odredbom članka 13. stavka 15. Pravilnika o porezu na dohodak („Narodne novine“, broj 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09 – ispravak, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13 i 157/14), propisano je da je terenski dodatak do 170,00 kuna dnevno neoporeziva naknada koja se podmiruje na teret poslodavca i ne smatra se dohotkom radnika.

Dakle, pogrešno je prvostupanjski sud postupio kada je dosudio tužitelju predmetnu tražbinu u ovom parničnom postupku, a kojom tužitelj zahtjeva isplatu terenskog dodatka po 80 kuna dnevno prema navedenoj odredbi KU-a, tako da potražuje razliku do isplaćenog terenskog dodatka u visini od 35,00 kuna po danu, pa je utuženi terenski dodatak manji od 170,00 kuna dnevno, a do kojeg se iznosa terenski dodatak ne isplaćuje u bruto iznosu, već u neto iznosu, pa se sukladno svemu navedenom ne radi o prioritetnoj tražbini, kako to pogrešno navodi prvostupanjski sud i kako to pogrešno smatra tužitelj.

Kako ZOPN ne radi razliku između prijavljenih i neprijavljenih tražbina u pogledu pravih posljedica otvaranja predstečajnog postupka već jasno propisuje da iste posljedice nastaju za sve tražbine vjerovnika prema dužniku koje su nastale do otvaranja tog postupka, ako se ne radi o tražbini na koju postupak predstečajne nagodbe ne utječe (tražbini razlučnih i izlučnih vjerovnika te prioritetnoj tražbini), neovisno o činjenici je li prijavljena predmetna tražbina, to je valjalo odgovarajućom primjenom odredbe članka 81. stavka 3. ZOPN-a odbaciti tužbu.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-1047/2017-2 od 20. prosinca 2018.